

Dogfen ir Cyhoedd

**CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL**

GŴYS A RHAGLEN

SUMMONS AND AGENDA

ar gyfer

for a

**CYFARFOD O
GYNGOR SIR
YNYS MÔN**

**MEETING OF THE
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL**

a gynhelir yn

to be held at the

**SIAMBR Y CYNGOR
SWYDDFA'R SIR
LLANGFNI**

**COUNCIL CHAMBER
COUNCIL OFFICES
LLANGFNI**

**DYDD IAU
27 CHWEFROR 2014**

**THURSDAY
27 FEBRUARY 2014**

am 2.00 o'r gloch

at 2.00 pm

R H A G L E N

Cyflwyniad: Bydd Mr Stephen Roe, Ysgrifenydd Partneriaeth Masnach Deg Ynys Môn yn annerch y cyfarfod ynglŷn â'r cais llwyddiannus i adnewyddu statws Masnach Deg Ynys Môn am ddwy flynedd hyd 2015 ac i ddathlu'r ffaith bod Cymru'n dathlu pum mlynedd fel Cenedl Fasnach Deg gynta'r byd eleni.

Bydd Mr Daniel Hurford, Pennaeth Polisi (Gwella a Llywodraethu) Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn cyflwyno 'Siarter Cymru Dros Gefnogi a Datblygu Aelod' i'r Cyngor hwn.

1. **COFNODION**

Cyflwyno i'w cadarnhau a'u harwyddo, gofnodion y cyfarfodydd o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd ar y dyddiadau canlynol:-

- 5 Rhagfyr, 2013
- 27 Ionawr, 2014 (Arbennig)

2. **DATGAN DIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog yng nghyswllt unrhyw eitem o fusnes.

3. **DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR, Y PWYLLGOR GWAITH NEU'R PRIF WEITHREDWR.**

4. **COFNODION ER GWYBODAETH - BWRDD GWELLA A CHYNALIADWYEDD**

Cyflwyno er gwybodaeth, gofnodion y cyfarfod o Fwrdd Gwella a Chynaliadwyedd Ynys Môn a gynhaliwyd ar 26 Tachwedd, 2013.

5. **CYFLWYNO DEISEBAU**

Derbyn unrhyw ddeiseb yn unol â Pharagraff 4.1.11 y Cyfansoddiad.

6.1 **STRATEGAETH CYLLIDEB TYMOR CANOL, Y GYLLIDEB, TRETH GYNGOR, RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDDION PWYLLLOG 2014-15** (Tudalennau 19 - 24)

Cyflwyno Cynigion y Pwyllgor Gwaith ar gyfer strategaeth cyllideb refeniw tymor canol, cynllun cyfalaf dros dro a chyllidebau refeniw a chyfalaf am 2014-15.

6.2 **STRATEGAETH CYLLIDEB TYMOR CANOL, Y GYLLIDEB, TRETH GYNGOR, RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDDION PWYLLLOG 2014-15 – MATERION STATUDOL** (Tudalennau 25 - 70)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) yn delio â materion statudol yn ymwneud â'r gyllideb.

6.3 STRATEGAETH CYLLIDEB TYMOR CANOL, Y GYLLIDEB, TRETH GYNGOR, RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDDION PWYLLOG 2014-15 – PENDERFYNIAD FFURFIOL (Tudalennau 71 - 78)

Ystyried y penderfyniad ffurfiol fel oedd wedi ei gynnwys yn adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau).

6.4 STRATEGAETH CYLLIDEB TYMOR CANOL, Y GYLLIDEB, TRETH GYNGOR, RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDDION PWYLLOG 2014-15 – NEWIDIADAU I'R GYLLIDEB

Cyflwyno unrhyw newidiadau i'r Gyllideb yn dilyn derbyn rhybudd o dan Baragraff 4.3.2.2.11 y Cyfansoddiad.

(Noder: Bydd angen ystyried y cyfan o'r papurau uchod fel un pecyn).

7.1 NEWIDIADAU I GYFANSODDIAD Y CYNGOR – POLISI CHWYTHU'R CHWIBAN (Tudalennau 79 - 90)

Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod ar 17 Chwefror, 2014 wedi penderfynu fel a ganlyn:-

“Argymell i'r Cyngor Sir ei fod yn diwygio'r Polisi Chwythu'r Chwiban yn y Cyfansoddiad yn y dull a nodwyd yn yr atodiad i'r adroddiad ac awdurdodi'r Swyddog Monitro wneud unrhyw newidiadau o ganlyniad i'r Cyfansoddiad.”

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor).

7.2 NEWIDIADAU I GYFANSODDIAD Y CYNGOR – LLYWYDD Y CYNGOR (Tudalennau 91 - 96)

Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod ar 17 Chwefror 2014 wedi penderfynu argymell i'r Cyngor Sir na fydd yn symud ymlaen yn hyn o beth.

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor).

8. GWERTHUSIAD CYMERIAD ARDAL GADWRAETH ABERFFRAW

Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith yn dilyn ystyried yr uchod yn ei gyfarfod ar 13 Ionawr, 2014 wedi penderfynu:-

“argymell i'r Cyngor Sir ei fod yn cymeradwyo gwerthusiad cymeriad ardal cadwraeth Aberffraw i'w fabwysiadu fel Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol (CCA)”.

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth (Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd).

9. AMSERIAD CYFARFODYDD

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democraidd.

10. CYTUNDEB CANLYNIAD

Cyflwyno adroddiad y Prif Weithredwr.

11. CYNIGION A DDERBYNIWYD YN UNOL Â RHEOL 4.1.2.2.12 Y CYFANSODDIAD

(1) Cyflwyno'r Rhybudd o gynigiad canlynol gan y Cynghorydd A.Morris Jones, wedi ei gydarwyddo gan y Cynghorwyr Bob Parry,OBE, Jeff Evans, K.P.Hughes a Nicola Roberts:-

"Fel ymateb i Adolygiad Williams, rydym ni sydd wedi arwyddo isod yn galw ar y Cyngor Sir i ddefnyddio pob ffordd bosibl i hyrwyddo pam y dylid cadw corff gwneud penderfyniad llywodraeth leol ar Ynys Môn."

Rhoi ystyriaeth i'r uchod.

(2) Cyflwyno'r Rhybudd o Gynigiad canlynol gan y Cynghorwyr Dylan.W.Rees, Bob Parry,OBE a Nicola Roberts:-

"Rydym ni sydd wedi arwyddo isod yn galw ar Gyngor Sir Ynys Môn i ystyried gwahodd uwch gynrychiolwyr y Swyddfa Bost i ymddangos gerbron cyfarfod o'r Cyngor llawn i egluro eu cynlluniau ar gyfer rhyddfrenio Swyddfeydd Post y Goron yng Nghaergybi a Llangefni.

Fel rhan o'u Cynlluniau Trawsnewid, mae'r Swyddfa Bost yn ceisio rhyddfrenio 73 o Swyddfeydd Post y Goron ar draws y wlad yn cynnwys Caergybi a Llangefni. Mae'r trigolion lleol yn anhapus iawn gyda'r cynlluniau hyn ac mae deisebau mawr wedi eu harwyddo yn y ddwy ardal yn gwrthwynebu'r cynigion. Rydym yn credu, oherwydd pwysigrwydd y mater hwn, y dylai pob Cynghorydd gael y cyfle i sgrwttineiddio cynlluniau'r Swyddfa Bost."

Rhoddi ystyriaeth i'r uchod.

12. DIRPRWYAETHAU

Bydd y Prif Weithredwr yn cyflwyno er gwybodaeth, adroddiad yn nodi unrhyw newidiadau i'r cynllun dirprwyo mewn perthynas â swyddogaethau'r Pwyllgor Gwaith a wnaed gan y Pwyllgor Gwaith neu'r Arweinydd ers y cyfarfod Cyffredin diwethaf (Rheol 4.4.1.1.2 Rheolau Gweithdrefn y Pwyllgor Gwaith yn y Cyfansoddiad).

13. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Ystyried mabwysiadu'r canlynol:-

"Dan Adran 100 (A)(4) Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, gyrrwyd y wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem a ganlyn, oherwydd y tebygrwydd y câi gwybodaeth ei rhyddhau a honno'n wybodaeth y gwna Atodlen 12A y Ddeddf eithriad ohoni fel y diffinnir y wybodaeth yn y Ddeddf ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm".

14. DATGANIAD POLISI TÂL 2014-15

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (Adnoddau Dynol).

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar Dydd Iau, 5 Rhagfyr 2013

YN BRESENNOL: Cynghorydd Gwilym O Jones (Cadeirydd) (Eitemau 4, 6, 7, 9, 10 a 12, o 3:10 pm ymlaen)
Cynghorydd Raymond Jones (Is-Gadeirydd) (Yn y Gadair o 2:00 pm hyd at 3:10 pm)

Y Cynghorwyr R Dew, Jeffrey M.Evans, Ann Griffith, John Griffith, D R Hughes, K P Hughes, T Ll Hughes, Vaughan Hughes, Victor Hughes, W T Hughes, A M Jones, Carwyn Jones, H E Jones, R Ll Jones, R.Meirion Jones, Richard Owain Jones, Alun W Mummery, R G Parry OBE (o 3.10 pm ymlaen), Dylan Rees, J A Roberts, Nicola Roberts, P S Rogers, Alwyn Rowlands, Dafydd Rhys Thomas a Ieuan Williams

WRTH LAW: Prif Weithredwr
Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Datblygu Cynaliadwy
Cyfarwyddwr Cymuned
Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes
Pennaeth Swyddogaeth (Cyfreithiol a Gweinyddiaeth)
Prif Swyddog Datblygu Twristiaeth
Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor (JG)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorwyr Lewis Davies, Jim Evans a Llinos Medi Huws

CYFLWYNIAD - TOUR DE MÔN

Cyflwynodd y y Prif Swyddog Datblygu Twristiaeth a'r Aelod Portffolio ar gyfer Datblygu Economaidd, Twristiaeth a Hamdden fideo fer ar ras feics y 'Tour de Môn' a gynhaliwyd ar 1 Medi 2013, ynghyd ag adolygiad o'r digwyddiadau a gynhaliwyd ar yr Ynys yn 2013.

Dywedodd yr Is-Gadeirydd y byddai'r Cadeirydd, sef y Cynghorydd G. O. Jones, ynghyd â'r Cynghorydd Bob Parry OBE yn hwyr ar gyfer y cyfarfod oherwydd eu bod wedi mynd i angladd Mr. Dennis Burns, gŵr y cyn-Gynghorydd Mrs Bessie Burns.

1 COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd cofnodion y cyfarfodydd o'r Cyngor Sir a gynhaliwyd ar y dyddiadau isod fel rhai cywir:-

- 10 Hydref, 2013 (11:30am) (Arbennig)
- 10 Hydref, 2013 (2:00pm)

PENDERFYNWYD cadarnhau cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar y dyddiadau uchod, yn amodol ar nodi y bu'r Cynghorydd Dylan Rees yn bresennol yn y cyfarfod a gynhaliwyd yn y bore, ond ei fod wedi ymddiheuro am absenoldeb ar gyfer y cyfarfod a gynhaliwyd yn y prynhawn.

2 DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Dim.

3 DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR, Y PWYLLGOR GWAITH NEU'R PRIF WEITHREDWR

Estynnodd y Prif Weithredwr ei longyfarchiadau i'r Adran Gwasanaethau Cymdeithasol mewn perthynas â'r isod:-

Cynhaliodd y Gwasanaethau Oedolion ddau rwydwaith cenedlaethol pwysig ddiwedd y mis diwethaf. Y cyntaf oedd y Strategaeth Cymru Gyfan ar gyfer y Rhwydwaith Cydlynwyr Pobl Hŷn a oedd yn cyfarfod ar yr Ynys ar 18 Tachwedd. Roedd y rhwydwaith yn cynnwys uwch swyddogion o Gyfadran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru, Adran Cydraddoldeb Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac Arweinydd Heneiddio'n Dda yng Nghymru o Swyddfa'r Comisiynydd Pobl Hŷn. Roeddent yn trafod materion megis Awdurdodau Lleol yn arwyddo Datganiad Dilyn [a lofnodwyd gennym ni ym mis Medi 2013] a'r rhaglen o waith ynghylch y Rhwydwaith Heneiddio'n Dda yng Nghymru.

Yn ail, ar 19 Tachwedd, cynhaliodd Ynys Môn gyfarfod o'r Grŵp Llywio Cymunedau Oed-Gyfeillgar sy'n brosiect a ariennir gan INTERREG Iwerddon-Cymru ac sy'n dwyn ynghyd bum partner yn Iwerddon a Chymru i ddatblygu strategaethau sy'n pontio'r cenedlaethau (lleol a rhyngwladol) ac i dreialu gweithgareddau i annog cydlyniant cymunedol a chynhwysiant cymdeithasol.

Daeth y ddau rwydwaith cenedlaethol at ei gilydd ar gyfer y ddau ddiwrnod ar gyfer te rhwydweithio wedi ei arwain gan Arweinydd y Cyngor, Cadeirydd y Cyngor a'r Eiriolwyr ar gyfer Pobl Hŷn a Gofalwyr. Roedd presenoldeb yno o fudiadau cenedlaethol a chynrychiolwyr ein gwasanaethau lleol ar gyfer pobl hŷn (Heneiddio'n Dda, Fforwm Pobl Hŷn) yn ogystal â'r rheini sy'n manteisio ar ein prosiectau Heneiddio'n Dda yn lleol - er enghraifft Parc Mwd, y Fali a Rhandiroedd ym Menllech.

Ar 28 Tachwedd 2012 ymwelodd Carl Sargeant AC (Gweinidog Llywodraeth Cymru ar Adfywio a Thai) ag un o'r cynlluniau Tai â Chefnogaeth ar gyfer pobl sydd ag anghenion camddefnyddio sylweddau ac alcohol yn Llangefni. Ariennir y Cynllun Eilianfa sydd wedi ei leoli yng nghanol y gymuned gan y Rhaglen Cefnogi Pobl. Roedd yr ymweliad wedi ei drefnu yn dilyn cais gan Lywodraeth Cymru i ymweld â dau gynllun tai â chefnogaeth yng Ngogledd Cymru ar gyfer pobl sy'n camddefnyddio alcohol a sylweddau. Y prosiect arall yr ymwelwyd ag ef oedd un yn Sir y Fflint. Mae £18,194.16 yn cael ei fuddsoddi ar gyfer darparu gwasanaethau cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i ddau berson yn Eilianfa, cynllun y

mae Tai Eryri yn berchennog arno. Darperir y gwasanaeth cefnogaeth gan CAIS fel sefydliad sy'n arbenigo mewn delio â phobl ag anghenion camddefnyddio alcohol a sylweddau.

Treuliodd y Gweinidog amser ar ei ben ei hun gyda'r ddau ddefnyddiwr gwasanaeth i drafod eu profiadau personol a'u profiad o fyw yno. Roedd yn amlwg bod y ddau unigolyn, y cynllun a'r gefnogaeth wedi gwneud argraff dda arno. Roedd yn ganmoliaethus iawn o'r cynllun a'r Rhaglen Cefnogi Pobl ar draws Cymru sy'n gyfrifol am 70% o'r gyllideb flynyddol y mae'n gyfrifol amdani.

Estynnwyd llongyfarchiadau hefyd i'r Adran Dai mewn perthynas â'r isod:- Cynhaliwyd cyfarfod blynyddol llwyddiannus iawn gan Cymunedau'n Gyntaf Ynys Môn. Dywedodd Cyfarwyddwr Adran Atal Tlodi Llywodraeth Cymru bod y cynllun hwn yn un blaenllaw ar gyfer Cymru a bod cyllid ychwanegol wedi ei ddarparu i sefydlu cynllun peilot i gael aelwydydd di-waith yn ôl i'r gweithle.

Roedd y Gwasanaeth Tai yn un o'r tri sefydliad tai uchaf trwy Gymru yn y categori 'Tai yn Adfywio Cymunedau' ac maent wedi cael eu cydnabod fel enghreifftiau o arferion da yng nghyhoeddiad newydd y Sefydliad Tai yng Nghymru a hynny am yr ail flwyddyn yn olynol am eu cynllun sy'n rhoi cymorth ariannol i brynwyr tro cyntaf i brynu eiddo sydd wedi bod yn wag am o leiaf 6 mis.

Roedd y Cynghorydd K. P. Hughes, yr Aelod Portffolio, yn dymuno cofnodi ei werthfawrogiad i staff yr Adran Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol am eu gwaith yn hyn o beth.

Soniodd y Prif Weithredwr fod Eisteddfod Ffermwyr Ifanc Cymru wedi ei chynnal ym Mona ar ddydd Sadwrn 16 Tachwedd 2013. Roedd yn bleser eu gwahodd yma i Ynys Môn ac roedd Cadeirydd y Cyngor ac Aelodau eraill yn bresennol ar y diwrnod i weld y cystadlu.

Dywedodd y Prif Weithredwr hefyd fod gwahoddiad i'r Aelodau ddod i Seremoni Gwobrau Staff 2013 a gynhelir am 2:30pm ddydd Gwener.

Estynnwyd llongyfarchiadau i Sam, mab y Cynghorydd R. Dew a oedd wedi ennill Pencampwriaeth y Byd am godi Pwysau ar 2 Tachwedd 2013 yn Glasgow.

Estynnwyd llongyfarchiadau i Gwenno Pugh, yn wreiddiol o Benmynydd, ar ennill y gystadleuaeth Fferm Factor ar S4C neithiwr.

Ar nodyn tristach, cydymdeimlodd y Prif Weithredwr â theulu Mr. John Rowlands, cyn-Bennaeth Ysgol Uwchradd Caergybi a'r Dirprwy Gyfarwyddwr Addysg ar gyfer Cyngor Gwynedd.

Estynnwyd cydymdeimlad hefyd â'r Arglwydd Stanley o Alderley, a fu farw'n ddiweddar yn 86 oed. Chwaraeodd ei deulu rôl flaenllaw yn hanes tref Caergybi. Roedd yr Arglwydd Stanley yn aelod o'r Dŷ'r Arglwyddi tan 1999. Treuliodd dros 40 o flynyddoedd fel Llywydd Bad Achub Caergybi ac ef oedd Noddwr Canolfan Ucheldre yng Nghaergybi a'r Amgueddfa Arforol. Roedd yn aelod hefyd o Gyfeillion Sant Cybi a Chymdeithas Hynafiaethwyr Ynys Môn.

Estynnodd yr Is-Gadeirydd ei gydymdeimlad dwysaf hefyd â Mrs Bessie Burns, cyn-Gynghorydd a chyn-Gadeirydd y Cyngor Sir ar golli ei gŵr Dennis yn ddiweddar.

Cydymdeimlwyd ag unrhyw Aelod Etholedig neu aelod o staff a oedd wedi cael profedigaeth. Safodd yr Aelodau mewn teyrnged ddistaw fel arwydd o barch.

4 **CWESTIYNAU A DDERBYNIWYD YN UNOL Â RHEOL 4.1.12.2 Y CYFANSODDIAD**

- Cyflwynwyd - y cwestiwn isod y cafwyd rhybudd ohono gan y Cynghorydd Bob Parry, OBE, i Arweinydd y Cyngor:-

“A ydyw’r Cyngor yn fodlon sefydlu panel trawsbleidiol i fod yn barod i ymateb i adroddiad Williams ar leihau nifer y cynghorau yng Nghymru?”

Yn ei ymateb dywedodd Arweinydd y Cyngor:-

“Rwy’n meddwl ei fod yn beth call iawn i sefydlu Panel Trawsbleidiol. Rwy’n ystyried ei fod ychydig yn gynamserol. Adolygiad ydyw o’r sector cyhoeddus ac nid gostwng nifer y Cynghorau.”

Gofynnwyd y cwestiwn atodol isod gan y Cynghorydd Bob Parry, OBE:-

“Rwy’n parhau i lynu wrth yr un cwestiwn oherwydd rwy’n credu ei bod yn bwysig ein bod yn barod, oherwydd bod rhai pethau yn yr adroddiad sy’n ymwneud â syniadau ynghylch gostwng nifer y Cynghorau. Rwy’n meddwl bod angen i ni sefydlu Panel pan fo’r amser yn iawn.”

Yn ei ymateb dywedodd yr Arweinydd:-

“Rwy’n meddwl eich bod wedi fy nghamddeall. Rwy’n credu y byddai’n beth call i ni ei wneud ac rwy’n cytuno ac mi fyddwn yn gwneud hynny. Diolch.”

- Gofynnodd y Cynghorydd Bob Parry OBE y cwestiwn isod i’r Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai:-

“Faint o denantiaid tai cyngor sydd wedi cael eu troi o’u cartrefi oherwydd methu â thalu’r dreth ystafell wely?”

Yn ei ymateb dywedodd y Cynghorydd K. P. Hughes, Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai:

“Mewn ymateb i’ch cwestiwn, nid ydym hyd yma wedi troi unrhyw denantiaid allan o’u cartrefi oherwydd eu hanallu i dalu’r dreth ystafell wely. Dim ond pan fo popeth arall wedi methu y byddwn yn troi tenantiaid allan ac mae’r Awdurdod ac asiantaethau partner yn gwneud popeth y gallont i sicrhau bod tenantiaid yn gallu cadw eu tenantiaethau. Cyn i ni fynd i lawr y lôn hon bydd yr Adran Dai yn cyflwyno adroddiad i’r Pwyllgor Gwaith.”

Gofynnwyd y cwestiwn atodol isod gan y Cynghorydd Bob Parry, OBE:-

“Diolch. Rwy’n falch y bydd adroddiad yn dod i’r Pwyllgor Gwaith oherwydd rwy’n meddwl bod rhai Cynghorau eisoes wedi cymryd camau i geisio goresgyn y broblem hon. Ond y cwestiwn yr oeddwn yn mynd i’w ofyn oedd pan fo’r Adran Dai yn gosod tai ydyn nhw’n fwy gofalus i beidio â gosod tai tair ystafell wely i un person?”

Yn ei ymateb dywedodd y Cynghorydd K. P. Hughes:-

“Ydynt. Rwy’n credu bod rhaid iddynt fod yn fwy gofalus am resymau amlwg oherwydd nid ydym am i’r broblem hon godi.”

• Cyflwynwyd – y cwestiwn isod y cafwyd rhybudd ohono gan y Cynghorydd Trevor Lloyd Hughes i’r Aelodau Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai:-

“Buaswn yn hoffi gwybod, mewn manylder, beth yw’r diweddaraf ynghylch cau cartrefi henoed y Cyngor Sir yn Ynys Môn yn arbennig cartref Garreglwyd, Caergybi, gyda manylion am gyfarfodydd a gafwyd gyda staff y cartref i egluro’r sefyllfa iddynt”.

Yn ei ymateb dywedodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai, y Cynghorydd K. P. Hughes:-

“Fe benderfynodd y Cyngor yn ystod Gorffennaf 2013 i dderbyn y negeseuon a dderbyniwyd yn ystod yr ymgynghori rhwng Hydref-Rhagfyr 2012.

Penderfynwyd cadw statws cyfredol y Cartrefi Preswyl a sefydlu prosiect er mwyn sicrhau y byddai cynlluniau’n cael eu datblygu ynglŷn â bwriadau’r Cyngor i’r dyfodol mewn perthynas â llety addas a’r ddarpariaeth gymunedol fydd ar gael.

Ymgynghorwyd â’r holl breswylwyr yn ein cartrefi preswyl yn ystod mis Mai i gadarnhau bwriad y swyddog i gyflwyno argymhellion i’r Cyngor ac na fyddai yna unrhyw newid mewn perthynas â’u gofal. Cadarnhawyd y byddem yn cysylltu ymhellach â hwy wrth i’r rhaglen ddatblygu.

Sefydlwyd y Bwrdd Prosiect fel rhan o Raglen Drawsnewid y Cyngor sy’n blaenoriaethu’r gwaith o ddatblygu Gwasanaethau Oedolion.

O fewn y rhaglen hon, rhoddwyd blaenoriaeth i:

- *Datblygu Tai Gofal Ychwanegol – Ardal Amlwch*
- *Cryfhau Gwasanaethau Galluogi sy’n grymuso unigolion i fyw yn eu cartrefi.*

O fewn y rhaglen bydd y cynlluniau manwl ynglŷn â’r uchod yn cael eu cyflwyno i’r Bwrdd Rhaglen ddiwedd mis Ionawr fel y gall y Cyngor llawn eu hystyried rhwng Chwefror a Mawrth. Ynghyd ag ystyriaethau capasiti, rhoddwyd blaenoriaeth i’r rhaglenni uchod ond bwriedir hefyd ystyried anghenion tai gofal ychwanegol ardal

Llangefni ac wedyn de'r Ynys yn ogystal. Bwriedir hefyd ystyried y gwasanaethau dementia gyda'r rhaglen hon yn cychwyn yn y Gwanwyn.

Penderfynodd y Cyngor (Gorffennaf 8) i gynnal statws mynediad presennol Cartref Garreglwyd, sef peidio â derbyn lleoliadau parhaol, ond annog defnyddio'r cartref ar gyfer gofal ysbaid:

"Cadarnhau'r defnydd presennol o 6 chartref preswyl yr Awdurdod. Mae hyn wedi cynnwys cyfyngu'r defnydd o unrhyw lefydd gweigion yn Garreglwyd, Caergybi ar gyfer gofal ysbaid yn unig."

Gwnaed y penderfyniad hwn yn seiliedig ar osgoi rhoi oedolion bregus mewn sefyllfa o gael eu lleoli tra roedd unrhyw amheuaeth yn bodoli am ddyfodol y cartref. Y bwriad oedd sicrhau cysondeb i'r preswylwyr cyfredol tra bod y Bwrdd Rhaglen yn ystyried y rhaglen waith yn ei chyfanrwydd ac yn adrodd yn ôl yn seiliedig ar wybodaeth. Y bwriad yw cyflwyno gwybodaeth bellach ynglyn â'r sefyllfa fel rhan o'r rhaglen drawsnewid o fewn y flwyddyn ariannol bresennol hon.

Cynhaliwyd cyfarfodydd rheolaidd gyda staff ym mhob cartref preswyl dros y cyfnod diweddar. Bydd cyfarfodydd yn cael eu cynnal gyda'r undebau yn ogystal bob pythefnos.

Er yr heriau sy'n cael eu gosod gan y rhaglen hon rydym yn credu y byddwn yn gallu cadw at yr amserlen a gytunwyd o fewn trefniadau'r Bwrdd."

Gofynnwyd y cwestiwn ategol canlynol gan y Cynghorydd T Lloyd Hughes:-

"Nid yw'r staff yn y cartrefi hyn yn gwybod beth sydd yn digwydd. Nid yw uwch swyddogion yn yr adran wedi bod yn ymweld â'r cartrefi. Rydych chi'n siarad am ofal ysbaid yn mynd i Garreglwyd - faint yn fwy o wlaŷu ydych chi yn ei symud o Garreglwyd? Meddylwch chi, pe baech chi'n gweithio yna, sut y byddech chi'n teimlo am yr hyn sy'n mynd ymlaen? Does neb yn gwybod. Mae dau wely eisoes wedi mynd oddi yno."

Dyweddodd y Cynghorydd K. P. Hughes wrth ateb:-

"Oherwydd nad yw'r wybodaeth gennyf i law, fe ddof yn ôl atoch chi yn ysgrifenedig yn ystod y pythefnos nesaf."

5 COFNODION ER GWYBODAETH – BWRDD GWELLA A CHYNALIADWYAETH

Cyflwynwyd er gwybodaeth, gofnodion y cyfarfod o Fwrdd Gwella a Chynaliadwyaeth Ynys Môn a gynhaliwyd ar 23 Hydref 2013.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys y cofnodion.

6 CYNLLUN CORFFORAETHOL 2013-17

Cyflwynwyd – Adroddiad y Dirprwy Brif Weithredwr ar y Cynllun Corfforaethol drafft ar gyfer 2013-17 oedd yn cynnwys nod y Cyngor, y meysydd y byddai'n

canolbwyntio arnynt a'r canlyniadau y byddai'r Awdurdod yn gweithio tuag atynt er mwyn gwneud gwahaniaeth i fywydau dinasyddion Ynys Môn dros y 4 blynedd nesaf.

Cafwyd adroddiad llafar gan yr Aelod Portffolio ar gyfer Llywodraethu Corfforaethol bod y Pwyllgor Gwaith ar 2 Rhagfyr 2013, yn dilyn ystyried y Cynllun wedi penderfynu argymhell i'r Cyngor Sir :-

“Ei fod yn derbyn bod y Cynllun Corfforaethol drafft yn gosod allan raglen y Cyngor am weddill y tymor hyd at 2017 ac awdurdodi swyddogion, mewn cydweithrediad â'r Aelod Portffolio ar gyfer Llywodraethu Corfforaethol, i wneud newidiadau bychan cyn ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.”

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r argymhelliad uchod a wnaed gan y Pwyllgor Gwaith.

7 AMSERIAD CYFARFODYDD

Adroddwyd gan Bennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democraidaidd - yn unol â chyfarwyddyd statudol, roedd angen i'r Cyngor gynnal arolwg ymysg Aelodau ynglŷn â'r amserau o'r dydd y mae cyfarfodydd Awdurdod Lleol yn cael eu cynnal, gorau oll yn dilyn ethol Cyngor newydd. Gofynnwyd am safbwyntiau'r Aelodau a'r Aelodau cyfetholedig gan ofyn iddynt roi mewn trefn ranc eu dewis o amseroedd ar gyfer cyfarfodydd, sef 10:00am, 2:00pm, 4:00pm a 6:00pm. O'r atborth a dderbyniwyd gwelwyd ffafriaeth glir i gyfarfodydd barhau naill ai am 10:00am neu 2:00pm. Roedd manylion am y trefniadau mewn Awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru hefyd wedi eu rhestru yn yr adroddiad.

Dywedodd Arweinydd Grŵp Plaid Cymru bod rhai o'i Aelodau yn ei chael yn anodd oherwydd ymrwymadau gwaith i fynychu cyfarfodydd y Cyngor yn ystod y dydd. Os oedd y Cyngor eisiau i'r Cynghorwyr newydd hyn sefyll unwaith yn rhagor yn yr etholiad nesaf, yna byddai'n rhaid i'r Cyngor gymryd mwy o sylw o'u hanghenion. Roedd yn credu y dylai Arweinyddion y Grwpiau a'r UDA drafod y mater ymhellach ac adrodd yn ôl i'r Cyngor Sir mor fuan ag sy'n bosibl.

PENDERFYNWYD gohirio ystyried y mater a'i fod yn cael ei ystyried ymhellach gan yr Arweinyddion Grwpiau a'r UDA (yn cynnwys Asesiad Effaith Cydraddoldeb) i weld pa mor ymarferol oedd galw rhai cyfarfodydd naill ai am 4:00pm neu 4:30pm. Byddai canlyniad y trafodaethau hynny'n cael eu hadrodd yn ôl i'r Cyngor Sir ar y cyfle cyntaf.

8 CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL

Cafwyd adroddiad gan Bennaeth Dros Dro Gwasanaethau Democraidaidd - bod angen i'r Cyngor adolygu trefniadau cydbwysedd gwleidyddol eu pwyllgorau yn dilyn derbyn hysbysiad bod un Aelod wedi peidio â bod yn Aelod o'r Grŵp Llafur. Roedd y newidiadau arfaethedig wedi eu hamlygu ar y matrices oedd ynghlwm wrth yr adroddiad. Yn unol â phrotocolau rheolaeth wleidyddol, roedd y trefniadau rheolaeth wleidyddol newydd wedi eu trafod ag Arweinyddion y Grwpiau.

Holodd y Cynghorydd Dylan Rees a oedd yn arfer dda ai peidio i gael dau Gyngorydd Llafur ar y Pwyllgor Gwaith, o gofio mai dim ond dau Aelod oedd gan y Grŵp Llafur ar y Cyngor allan o gyfanswm o 30? A oedd angen i'r Pwyllgor Gwaith ystyried hyn os oedd cydbwysedd gwleidyddol yn berthnasol?

Mewn ymateb dywedodd yr Arweinydd y byddai'n trafod y mater gyda'r Dirprwy Arweinydd ac yn anfon ymateb ysgrifenedig ar hynny i'r Cynghorydd Dylan Rees.

PENDERFYNWYD

- **Cadarnhau'r trefniadau cydbwysedd gwleidyddol a nifer y seddau a ddyrannwyd i bob un o'r Grwpiau o dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, a nifer y seddau a roddir trwy arfer a defod i Aelodau nad ydynt yn destun cydbwysedd gwleidyddol fel oedd i'w weld yn y matrices;**
- **Yn unol ag argymhelliad (i) uchod, bod y Cyngor yn dirprwyo i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad ag Arweinyddion y Grwpiau, i benderfynu ar y dyraniad o seddau i Aelodau digyswllt oedd yn codi o'r newidiadau hyn a rhoi'r wybodaeth honno i'r Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor.**
- **Gofyn i Arweinydd y Grŵp Llafur ddarparu manylion am Aelodaeth y Pwyllgorau i'r Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor mor fuan ag sy'n bosibl yn unol â'r newidiadau a amlygwyd yn yr adroddiad hwn.**

9 NEWIDIADAU I'R CYFANSODDIAD (PARA 3.5.3.15.5) AC I'R RHEOLAU GWEITHDREFN CYNLLUNIO (ADRAN 4.6 Y CYFANSODDIAD)

a) Cyflwynwyd – adroddiad ar y cyd gan y Penaneth Rheoleiddio a'r Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol fel oedd wedi ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ar 21 Hydref 2013.

b) Adroddwyd – bod y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 21 Hydref 2013, wedi penderfynu argymhell i'r Cyngor sir *“bod y newidiadau i'r rheolau yng Nghyfansoddiad y Cyngor fel y manylir arnynt yn yr atodiadau i'r adroddiad hwn yn cael eu gwneud a bod awdurdod yn cael ei roi i swyddogion wneud y newidiadau perthnasol i'r Cyfansoddiad”*.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r argymhelliad uchod a wnaed gan y Pwyllgor Gwaith.

10 GWNEUD Y NEWIDIADAU I'R RHEOLAU GWEITHDREFN CYNLLUNIO (ADRAN 4.6 Y CYFANSODDIAD) YN BARHAOL

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol fel oedd wedi ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ar 4 Tachwedd 2013.

Adroddwyd – Bod y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 4 Tachwedd 2013 wedi penderfynu argymhell i'r Cyngor Sir –

- *Ei fod yn gwneud y newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor yn rhai parhaol, sef egluro'r ceisiadau hynny gan swyddogion a chan berthnasau, aelodau a swyddogion y dylid eu cyfeirio i'r Pwyllgor Cynllunio am benderfyniad;*
- *Peidio â gwneud yn barhaol y newidiadau i gyfyngu Aelodau'r Pwyllgor Cynllunio i gymryd rhan yn y cyfarfod dim ond os ydynt wedi mynychu'r holl gyfarfodydd blaenorol ar yr eitem honno (gan gynnwys unrhyw ymweliad safle swyddogol).*
- *Peidio â gwneud yn barhaol y newidiadau sy'n rhwystro Aelod Lleol ar y Pwyllgor rhag pleidleisio, cynnig neu eilio cais yn ei ward."*

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r argymhellion uchod a wnaed gan y Pwyllgor Gwaith.

11 **RHYBUDD O GYNIGIAD A DDERBYNIWYD YN UNOL Â RHEOL 4.1.2.2.12 Y CYFANSODDIAD**

Cyflwynwyd – y Rhybudd o Gynigiad canlynol gan y Cynghorydd Aled Morris Jones wedi ei gydarwyddo gan y Cynghorydd Bob Parry OBE, Kenneth P. Hughes, Dylan Rees, a Jim Evans.

"Rydym ni, sydd wedi arwyddo isod, yn gofyn i Gyngor Sir Ynys Môn roi Rhyddid y Sir i'r Llynges Brydeinig a Chymdeithas y Llynges Fasnachol.

Mae hyn i gydnabod iddynt gadw'n ddiogel y ffyrdd mordwyo a'r fasnach sy'n bodoli rhwng y Deyrnas Gyfunol a gweddill y byd. Dylid ystyried y seremoni Rhyddfrait hon fel digwyddiad i gofio Rhyfel Mawr 1914-18 a Choffáu 70 o flynyddoedd ers Brwydr Môr Iwerydd."

Siaradodd y Cynghorydd A. Morris Jones o blaid y Rhybudd o Gynnig.

PENDERFYNWYD yn unfrydol i gytuno â'r cais, a bod swyddogion yn gwneud y trefniadau angenrheidiol.

12 **DIRPRWYAETHAU**

Bydd y Prif Weithredwr yn cyflwyno, er gwybodaeth, adroddiad yn amlinellu unrhyw newidiadau i'r cynllun dirprwyo mewn perthynas â swyddogaethau'r Pwyllgor Gwaith a wnaed gan y Pwyllgor Gwaith, neu'r Arweinydd ers cyfarfod cyffredin diwethaf (Rheol 4.4.1.1.2 o Reolau Gweithdrefn y Pwyllgor Gwaith yn y Cyfansoddiad).

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad.

Daeth y cyfarfod i ben am 3.35 pm

**Y CYNGHORYDD G O JONES
CADEIRYDD**

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar Dydd Llun, 27 Ionawr 2014

YN BRESENNOL: Cynghorydd Gwilym O Jones (Cadeirydd)
Cynghorydd Raymond Jones (Is-Gadeirydd)

Y Cynghorwyr R Dew, Jim Evans, Ann Griffith, John Griffith, D R Hughes, K P Hughes, Vaughan Hughes, Victor Hughes, W T Hughes, Llinos Medi Huws, A M Jones, H E Jones, R LI Jones, Richard Owain Jones, Jeffrey M.Evans, Alun W Mummery, R G Parry OBE, Dylan Rees, J A Roberts, Nicola Roberts, P S Rogers ac Ieuan Williams

Prif Weithredwr
Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes
Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adain 151
Pennaeth Gwasanaethau Democraidd Dros Dro
Rheolwr Refeniw a Budd-daliadau (GJ)
Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor (JG)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorwyr Carwyn Jones, R.Meirion Jones, Alwyn Rowlands ac Dafydd Rhys Thomas
Dirprwy Brif Weithredwr

1 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Dim i'w ddatgan.

2 **DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, ARWEINYDD Y CYNGOR, Y PWYLLGOR GWAITH NEU'R PRIF WEITHREDWR**

Estynnodd y Cadeirydd, ar ran yr Aelodau a'r Swyddogion, ei ddymuniadau gorau i'r Cynghorwyr R Meirion Jones a Dafydd Rhys Thomas am adferiad llawn yn dilyn salwch.

3 **CYNLLUN GOSTWNG TRETH GYNGOR LEOL 2014-15**

Adroddwyd gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) – Ar 27 Tachwedd 2013 cymeradwyodd Cynulliad Cymru ddau set newydd o reoliadau: Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2013 a Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013. Mae'r Rheoliadau 2013 hyn yn pennu prif nodweddion y Cynllun i'w mabwysiadu gan yr holl Gyngorau yng Nghymru o 2014-2015 ymlaen.

Bu'n ofynnol i'r Cyngor wneud cynllun ar gyfer 2014/2015 o dan ofynion y rheoliadau er y ffaith y byddai cynllun diofyn yn dod i rym hyd yn oed pe bai'r Cyngor yn methu â gwneud cynllun. Roedd yr ymrwymiad yn ddyletswydd statudol ac yn berthnasol hyd yn oed pe bai'r Cyngor yn dewis peidio â gosod unrhyw un o'r digresiynau oedd ar gael iddo.

Yn 2013/2014, nid oedd unrhyw arian ychwanegol ar gael gan Lywodraeth Cymru i gyllido'r elfennau disgresiynol.

Roedd Rheoliadau 2013 yn gosod dyletswydd ar yr Awdurdod i ystyried ar gyfer pob blwyddyn ariannol a fyddai'n adolygu ei gynllun neu yn dod â chynllun arall yn ei le. Rhaid i'r Awdurdod wneud unrhyw newidiadau neu newid cynllun heb fod yn hwyrach na 31 Ionawr yn y flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn y dânt i rym.

Roedd y goblygiadau ariannol wedi eu hamlinellu yn yr adroddiadau cyllidebol i'r Pwyllgor Gwaith. Cost ragnodedig y cynllun arfaethedig yn 2014/15 oedd rhwng £5.51m a £5.61m, oedd yn £350k – £460k yn fwy na'r grant o £5.15m.

Roedd darpariaeth gyllidebol o £400k yn cael ei gynnig i gyfarfod â'r diffyg hwn fyddai'n cael ei fonitro mewn adroddiadau monitro'r gyllideb i'r Pwyllgor Gwaith. Nid oedd yn ystyried bod y diffyg yn dderbyniol nac yn gynladwy ac roedd yn gobeithio y byddai'r neges hwn yn cael ei gyfleu i'r Cynulliad.

PENDERFYNWYD

- **Nodi gwneud Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 ("y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig") gan Lywodraeth Cymru ar 27 Tachwedd, 2013 a'r Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Treth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a Chynlluniau Diofyn) (Cymru) Diwygiad 2014 ("y Rheoliad Diwygio") gan Gynulliad Cymru ar 14 Ionawr, 2014).**
- **Nodi canlyniad yr ymarfer ymgynghori a gynhaliwyd gan y Cyngor ar gyflwyno'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor oedd wedi ei amlinellu yn Atodiad B.**
- **Mabwysiadu'r Cynllun fel oedd i'w weld yn Atodiad A.**
- **Bod awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) i ddiwygio'r Cynllun Cefnogaeth Treth Gyngor Leol 2014/2015 pe bai angen hynny i gymryd i ystyriaeth unrhyw reoliadau a gaiff eu pasio wedi hynny gan Lywodraeth Cymru yn diwygio'r Cynllun.**

4 AMSER CYFARFODYDD

Adroddwyd gan Bennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd – Bod adroddiad ar amser cyfarfodydd y Cyngor wedi ei gyflwyno i'r Cyngor ar 5 Rhagfyr, 2013.

Roedd yr ymarferoldeb o alw rhai cyfarfodydd naill ai am 4:00pm neu 4:30pm wedi ei ystyried gan Arweinyddion Grwpiau a'r UDA ac roedd yn cael ei gefnogi. Roedd Arweinyddion y Grwpiau yn argymhell y dylid treialu trefniadau gyda'r Pwyllgor Cynllunio a Gorchmynion a'r ddau Bwyllgor Sgriwtini.

Gwnaed Asesiad Effaith Cydraddoldeb Cychwynnol hefyd ar yr effaith debygol o ddechrau cyfarfodydd am 4:00pm a 4:30pm, gyda manylion am hynny i'w gweld yn Para 3.1 yr adroddiad.

PENDERFYNWYD

- **Cefnogi'r bwriad o alw rhai cyfarfodydd am 4:00pm a 4:30pm a bod trefniadau'n cael eu trafod gyda'r Cadeiryddion ac Aelodau'r Pwyllgorau perthnasol a bod adroddiad diweddarau'n cael ei gyflwyno i'r cyfarfod nesaf a drefnwyd o'r Cyngor ar 27 Chwefror, 2014.**
- **Nodi canfyddiadau'r asesiad effaith cydraddoldeb cychwynnol;**
- **Bod trefniadau'n cael eu treialu am gyfnod o 12 mis gan ddechrau yn Ebrill, 2014.**

Daeth y cyfarfod i ben am 2.20 pm

**Y CYNGHORYDD G O JONES
CADEIRYDD**

This page is intentionally left blank

BWRDD GWELLA A CHYNALIADWYEDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 26 Tachwedd, 2013

YN BRESENNOL:	Y Cynghorydd Ieuan Williams (Cadeirydd) Prif Weithredwr
	Pwyllgor Gwaith: Y Cyngorwyr R Dew, K P Hughes, Aled M Jones, J A Roberts, Alwyn Rowlands.
	Cyfarwyddwr Datblygu Cynaliadwy Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes Cyfarwyddwr Cymuned Rheolwr Gwella Gwasanaeth, Gwasanaethau Plant (JD)
HEFYD YN BRESENNOL:	Mr Andy Bruce (Swyddfa Archwilio Cymru)
WRTH LAW:	Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor (JG)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cyngorwyr H E Jones a R Meirion Jones; Mr Marc Roberts (Arolygydd yr Awdurdod Lleol, AGGCC).

1. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Dim i'w datgan.

2. YMDDIHEURIADAU

Fel y cant eu nodi uchod.

3. COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfod o'r Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd a gynhaliwyd ar 23 Hydref, 2013.

4. Y DIWEDDARAF AR DDATBLYGU BWRDD ADFER ADDYSG YNYS MÔN

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes yn rhoi i'r Aelodau y diweddaraf ar y cynnydd a wnaed yn erbyn y Cynllun Gweithredu ôl-arolwg. Dywedwyd bod system gyfrifiadurol (Cycle) wedi cael ei datblygu mewn ymgynghoriad gyda swyddogion o'r Uned Perfformiad i reoli perfformiad o ran cynnydd. Roedd yr adroddiad o'r system Cycle yn manylu ar y camau a gymerwyd ac roedd yn ddogfen sylweddol. Cafwyd crynodeb o'r adroddiad, wedi ei gyfatebu gyda'r blaenoriaethau a nodwyd yn y Cynllun Gweithredu a'r blaenoriaethau y bu Estyn yn craffu arnynt yn ystod eu hymweliad ar 7/8 Tachwedd 2013 yn Atodiad 1 yr adroddiad hwn.

Yn ystod yr ymweliad hwnnw, canolbwyntiodd Estyn ar argymhellion 1,2 a 5. Roedd y Cyfarwyddwr o'r farn y gwnaed cynnydd da yn y cyswllt hwnnw ond cydnabu bod mwy o waith i'w wneud. Disgwylir y bydd Estyn yn adrodd yn ôl ar yr ymweliad i'r Awdurdod ymhen y 3 wythnos nesaf.

Roedd y ddau argymhelliad cyntaf a nodwyd gan Estyn yn cyfeirio at adolygu safonau yn yr holl gamau allweddol, gwella llythrennedd ymarferol erbyn diwedd Cyfnod

Allweddol 2 a gwella cyfraddau presenoldeb yn yr ysgol. Yn Atodiad 2 o'r Adroddiad, cafwyd gwybodaeth gefnogol ychwanegol yn amlinellu perfformiad cyfredol yr Awdurdod yn y meysydd allweddol hyn.

Diolchodd yr Aelodau i'r Cyfarwyddwr am ei adroddiad a gellid gweld o'r dystiolaeth a gafwyd bod pethau'n mynd rhagddynt mewn modd cadarnhaol.

Gofynnodd y Cynghorydd K P Hughes a oedd Estyn wedi ymchwilio ymhellach i ganfod yr hyn a oedd yn cael ei wneud mewn gwledydd eraill i godi safonau addysgol?

Mewn ymateb, dywedodd y Cyfarwyddwr y byddai adroddiad yn cael ei gyhoeddi ymhen yr ychydig wythnosau nesaf yn dangos lle'r oedd Cymru yn sefyll o gymharu â gwledydd eraill o ran addysg. Un o'r pethau yr oedd Llywodraeth Cymru wedi ei wneud oed edrych ar yr ymchwil a wnaed mewn gwledydd eraill a'r hyn a oedd wedi llwyddo yn y gwledydd hynny. Yr hyn a oedd yn bwysig oedd ein bod yn mabwysiadu'r hyn y gellir ei ystyried fel ymarfer da mewn awdurdodau a gwledydd eraill, eu defnyddio a'u haddasu i gwrdd ag anghenion yn lleol yn Ynys Môn ac ar draws Gogledd Cymru. Roedd Llywodraeth Cymru wedi gwneud llawer o ymchwil yn y cyswllt hwn ac wedi edrych yn benodol ar yr hyn y llwyddwyd i wneud yng Nghanaada.

Nododd y Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd bod cynnydd da yn parhau i gael ei wneud mewn perthynas â holl argymhellion Estyn.

5. Y DIWEDDARAF AR Y CYNNYDD YN Y GWASANAETHAU PLANT

Cyflwynwyd - adroddiad cynnydd gan y Rheolwr Gwella Gwasanaeth yn erbyn y Cynllun Darparu Gwasanaeth.

Dywedwyd - Bod y Gwasanaeth yn parhau i ganolbwyntio ar gynnal y gwelliant yn y gwasanaethau yn wyneb y pwysau sydd wedi dychwelyd ar y gweithlu oherwydd trosiant staff (gan gynnwys uwch ymarferydd a Rheolwr Tîm). Fel y dywedwyd yn yr adroddiad diwethaf i'r Bwrdd, roedd y trydydd chwarter hwn yn debygol o fod yn hollbwysig o ran sefydlu i ba raddau yr oedd y gwelliannau a wnaed llynedd wedi gwreiddio.

Cyfeiriwyd at fanylion o gynnydd arwyddocaol ym Mharagraff 2 yr adroddiad ac ym Mharagraff 3 yr adroddiad, cyfeiriwyd at y meysydd hynny sy'n parhau i beri pryder a her.

Roedd y dystiolaeth, a gadarnhawyd yn y Llythyr Blynyddol diweddaraf gan AGGCC yn nodi fod y gwasanaeth wedi llwyddo i newid a bod y newid hwnnw'n cael ei gynnal. Roedd fframwaith sylfaenol y tîm rheoli wedi ei sefydlu i raddau helaeth, ynghyd â phrosesau a gweithdrefnau gwell ac, ar y cyfan, gweithlu brwdfrydig. Fodd bynnag, erys risgiau i berfformiad y gwasanaeth oherwydd problemau trosiant o fewn y gweithlu, gan gynnwys y rheolwyr.

Roedd hyder cyffredinol y gellir nodi a rheoli problemau a bod unrhyw ostyngiadau mewn perfformiad yn ostyngiadau ac nid yn arwyddion o ddirywiad yn y tymor hwy yn parhau. Roedd modd i'r tîm rheoli ragweld nifer o'r problemau a hyd yn oed gydag adnoddau neu gapasiti cyfyngedig, gynllunio camau gweithredu i roi sylw i'r problemau mewn ffordd sydd nid yn unig yn cynnal cydlyniant y Gwasanaeth, ond hefyd yn sicrhau bod modd cwrdd â'r gofynion o ran rheoli a chwrdd â dangosyddion perfformiad yn effeithiol. Roedd y Pennaeth Gwasanaeth, ynghyd ag uwch reolwyr, yn parhau i fonitro'r sefyllfa yn agos a byddai'n cadw'r Cyfarwyddwr Cymuned i fyny ar ddatblygiadau.

Diolchodd y Cyngorydd K P Hughes, yr Aelod Portffolio am yr Adran i'r tîm am y cynnydd a wnaed ac roedd yn gwerthfawrogi eu hymdrechion a'u cyfraniad i'r cynnydd hwnnw. Pwysleisiodd unwaith eto bwysigrwydd gwelliant parhaus a'i nod oedd i'r gwasanaeth fod y gorau yng Nghymru.

Soniodd yr Arweinydd ei fod wedi ymweld â'r Uned yr wythnos diwethaf yng nghwmni'r Aelod Portffolio a'i fod yn falch o glywed bod ysbryd y staff yn dda.

Nododd y Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd gynnwys yr adroddiad a'r cynnydd sy'n cael ei wneud.

Fel mater ategol, gofynnodd y Cyngorydd K P Hughes a oedd o hyd i'r Bwrdd hwn gyfarfod bob mis yn hytrach na bob dau fis?

Mewn ymateb, dywedodd y Prif Weithredwr ei bod yn amlwg erbyn hyn nad oedd angen i'r Bwrdd gyfarfod bob mis oherwydd nad oedd llawer i adrodd arno. Unwaith yr oedd yr Awdurdod wedi cyrraedd lefel benodol o ran cynnydd, yna roedd cynnydd pellach yn fater mwy graddol dros gyfnod hwy o amser.

Sefydlwyd y Bwrdd hwn yn wreiddiol gan y Comisiynwyr oherwydd pryderon mewn tri maes, sef Llywodraethu Corfforaethol, Addysg a Gwasanaethau Cymdeithasol. Roedd y Comisiynwyr yn teimlo ar y pryd bod angen iddyn nhw gadw llygad ar berfformiad bob mis. Ond ers hynny, roedd system newydd wedi cael ei sefydlu ar gyfer y Byrddau Rhaglen ac roedd Bwrdd Rhaglen penodol wedi cael ei sefydlu ar gyfer Rhagoriaeth Gwasanaeth a oedd fwy neu lai yn dyblygu gwaith y Bwrdd hwn.

Y bwriad wedi i'r Comisiynwyr adael oedd cadw'r Bwrdd hwn am gyfnod penodol ac adolygu'r sefyllfa ymhen 6 mis o ran a fyddai'r gwaith wedi cael ei ymgorffori o fewn gwaith y Byrddau Rhaglen. Fodd bynnag, roedd yr Awdurdod wedi derbyn rhagrybudd gan SAC ddoe bod Ynys Môn wedi cael ei dewis fel un o 6 Awdurdod yng Nghymru a fydd yn cael asesiad llywodraethu corfforaethol gan SAC yn y flwyddyn ariannol newydd.

Oherwydd na fyddai llawer i'w adrodd arno i'r cyfarfod nesaf a oedd wedi ei drefnu ar gyfer 19 Rhagfyr, roedd y Prif Weithredwr o'r farn y dylid gohirio'r cyfarfod hyd fis Ionawr pryd y byddai'r Awdurdod wedi derbyn cadarnhad gan SAC ynglŷn â'r asesiad. Gallai'r cyfarfod ym mis Ionawr wedyn ystyried sut yr oedd yr Awdurdod am ymdrin gyda'r asesiad a gallai ystyried hefyd a ddylid trosglwyddo'r agweddau addysg a gwasanaethau cymdeithasol i'r Byrddau Rhaglen. Byddai'n dymuno trafod y senario hwnnw gyda'r UDA yr wythnos nesaf. O ganlyniad i adroddiad llywodraethu corfforaethol, aethpwyd â'r Awdurdod i fesurau arbennig. Nid oedd yr Awdurdod eisiau cael ei hun yn yr un sefyllfa eto a rhaid rhoddi blaenoriaeth o'r herwydd i gwrdd â gofynion yr asesiad hwnnw yn gynnar yn y flwyddyn newydd.

Dywedodd y Prif Weithredwr ei fod yn bwriadu trafod yn y cyfarfod nesaf o'r UDA, briodoldeb cynnull cyfarfodydd misol o'r Bwrdd Gwella. Roedd o'r farn bod cynnydd digonol wedi cael ei wneud ers sefydlu'r Bwrdd gan y Comisiynwyr a bod adroddiadau yn cael eu cyflwyno'n rheolaidd i'r Byrddau Rhaglen ar y gwelliannau sylweddol a wnaed o ran adfer addysg a'r gwasanaethau plant.

Dywedodd Mr Andy Bruce, SAC fod ef a Huw Lloyd Jones wedi gofyn i Ynys Môn gael ei rhoi yn rhan olaf y flwyddyn ariannol nesaf ac y gallai'r asesiad fod cyn hwyred â Chwefror 2015. Byddai'r asesiad yn drwyadl ac yn gadarn a byddai oddeutu 6 maes allweddol i'w gwerthuso. Byddai'n well ganddo ef asesiad hwyr er mwyn caniatáu i'r

cynnydd barhau ar Ynys Môn yn y cyfamser. Roedd wedi cael y cyfarfodydd o'r Bwrdd Gwella hwn yn ddefnyddiol iawn a chytunodd bod angen adolygu defnyddioldeb ac amllder y cyfarfodydd. Roedd o yn teimlo fod y Cyngor yn wir wedi gwella yn ystod y 12 mis diwethaf.

Nododd y Bwrdd Gwella y bwriad i adolygu amllder y cyfarfodydd ac y byddai'r cyfarfod nesaf a oedd wedi ei drefnu ar gyfer 19 Rhagfyr, 2013 yn cael ei ohirio hyd fis Ionawr 2014. Yn y cyfarfod hwnw, byddid yn ystyried asesiad corfforaethol SAC.

Daeth y cyfarfod i ben am 11:40 am

**Y CYNGHORYDD IEUAN WILLIAMS
CADEIRYDD**

CYNIGION CYLLIDEBOL TERFYNOL Y PWYLLGOR GWAITH 2014/15

Mae cynigion cyllidebol terfynol y Pwyllgor Gwaith yn ymddangos yn:

- Tabl A - Strategaeth Cyllideb Refeniw y Tymor Canol;
- Tabl B - Cyllideb Refeniw 2014/15;
- Tabl C - Cyllideb Cyfalaf 2014/15;
- Tabl Ch - Dangosyddion Pwyllgor a Thrysorlys.

Mae'r manylion isod yn dilyn gofynion Rheolau Gweithdrefn y Gyllideb:-

(i) **os ydyw'r Cyngor wedi mabwysiadu strategaeth gyllidebol ac ydyw'r gyllideb flynyddol arfaethedig yn cydymffurfio gyda'r strategaeth honno, a manylion am unrhyw wahaniaethau**

Ffurfiwyd y gyllideb arfaethedig o fewn Datganiad a Strategaeth Cyllideb y Pwyllgor Gwaith a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith 16 Rhagfyr 2013. Fe'i diweddarir yn awr ar gyfer y Strategaeth Cyllideb Refeniw y Tymor Canol sy'n ymddangos yn Nhabl A.

(ii) **y Dreth Gyngor arfaethedig am y flwyddyn**

Mae'r Dreth Gyngor arfaethedig yn ffigwr o £981.41 yn ôl Band D, cynnydd o 4.5% ar 2013/14. Yn ei braesept mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi cytuno ar gynnydd 2.0%. O ganlyniad i braesept y Cyngorau Tref neu Gymuned bydd y cyfanswm sy'n daladwy gan drethdalwyr yn codi 4.8%.

(iii) **trosglwyddiadau arfaethedig i'r arian wrth gefn ac ohonynt**

Nid oes unrhyw gynigion i wneud cyfraniadau i, neu ddefnyddio balansau cronfa'r Cyngor yn 2014/15.

(iv) **crynodeb o'r gwariant arfaethedig fesul gwasanaeth**

Cyflwynir manylion yn Nhabl B ar gyfer y gyllideb refeniw a gwelir manylion y gyllideb gyfalaf yn Nhabl C.

(v) **manyion am newidiadau sylweddol i gyflenwi gwasanaeth oherwydd y gyllideb**

Mae'r gyllideb yn cynnwys arbedion gwasanaeth o £6.263m. O ystyried maint yr arbedion sydd ei angen yn 2014/15 a thu hwnt, bydd disgwyliad ar draws nifer o wasanaethau bydd newidiadau i'r ffordd y'u darperir.

Amddiffynnwyd adnoddau i ysgolion yn unol â disgwyliadau Llywodraeth Cymru.

Yn ystod 2014/15, i gyflawni arbedion effeithlonrwydd ar gyfer 2014/15, 2016/17 a 2017/18, bydd angen ail-ddylunio ac ail-gyflunio pob gwasanaeth, i raddau mwy neu lai, fydd yn arwain at newid yn y ffordd darperir gwasanaethau. Gall hyn gael effaith ar y defnyddwyr gwasanaeth presennol a rhai newydd.

Cyflwynwyd gan y Cyngor dri Bwrdd Rhaglen a Strategaeth Effeithlonrwydd a fydd yn cyfrannu tuag at gyflawni targedau effeithlonrwydd corfforaethol unwaith ceir cytundeb gan y Pwyllgor Gwaith ar y cynlluniau i gwrdd â'r bwch cyllidebol a ragwelir. Bydd cyflwyno systemau newydd o ddefnyddio technoleg ac asedau gwell hefyd yn cynorthwyo'r broses yma yn ystod 2014/15.

(vi) **i ba raddau y mae'r cynigion yn gwneud lwfans ar gyfer adroddiadau Pwyllgorau**

Lluniwyd y cynigion terfynol ar ôl ymgynghori gyda'r Pwyllgorau Sgriwtini a chymeryd ystyriaeth o'u hymateb.

(vii) i ba raddau mae'r cynigion yn gwneud lwfans am waith ymgynghori a wnaed

Daw'r cynigion yn dilyn ymgynghori ar y cynigion cyllideb fel a ganlyn:-

- Pwyllgor Gwaith drwy gydol y broses cyllideb;
- Cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ym Medi 2013;
- Aelodau etholedig, drwy sesiynau gweithdai yn Nhachwedd 2013;
- Pwyllgorau Sgriwtini yn eu Cyfarfodydd Ionawr 2014;
- Fforwm Ysgolion ar 27 Ionawr 2014;
- Cynghorau Tref a Chymuned - 23 Ionawr 2014.

(viii) manylion am wahaniaethau sylweddol eraill rhwng y cynigion cychwynnol a'r rhai terfynol

Y prif wahaniaethau rhwng y cynigion cychwynnol a'r rhai terfynol yw:-

1	Gostyngiad yn y swm a roddir i amddiffyn cyllidebau Ysgolion i £172,000
2	Dileu yr arian wrth gefn arfaethedig ar gyfer diswyddo o £1m o gyllideb 2014/15
3	Gostyngiad o £250,000 yn yr arian wrth gefn ar gyfer newid demograffeg
4	Cynnydd o £181,000 yng nghyllideb a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru drwy'r Grant Cytundeb Canlyniad
5	Cynnydd yn y gyllideb o £567,000 i gyllido diwygio lles, gan gynnwys cynyddiadau i'r gost i'r Cyngor o'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor
6	Y dreth gyngor i godi 4.5%, i lawr o 5%.

(ix) cynigion ar gyfer benthyca

Mae'r cynigion ar gyfer benthyca a buddsoddi yn ymddangos mewn adroddiad ar wahân gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Dangosyddion Pwylllog fel yn Nhabl Ch.

(x) unrhyw faterion statudol eraill i'w penderfynu gan y Cyngor llawn

Gweler adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau).

CYNLLUN ARIANNOL 2014/15 I 2017/18

	2014/15 £'000	2015/16 £'000	2016/17 £'000	2017/18 £'000
Cyllideb Blwyddyn Blaenorol	129,253	126,670	126,280	126,221
Chwyddiant Ysgolion ac Amddiffyniad	172	172	172	172
Cynyddiadau costau	2,866	2,432	2,380	2,325
Newidiadau demograffeg	250	500	500	500
Cyllido cyfalaf a Llog	598	171	171	171
Arfarnu Swyddi	1,300	700	700	700
Arian wrth gefn diswyddo	(1,000)	1,000	0	0
Ail-lunio Cyllideb	(975)	0	0	0
Pwysau a nodwyd	567	700	700	700
Arian wrth gefn Cyffredinol	(57)	0	0	0
Twf arall	459	500	500	500
Arbedion	(6,263)	0	0	0
Cyfraniad i'r Arian wrth gefn	(500)	0	0	0
Bwlch Cyllido	0	(6,565)	(5,182)	(5,036)
	126,670	126,280	126,221	126,253
Cyllidwyd gan				
LIC	97,158	94,714	93,267	91,849
Dreth Gyngor	29,512	30,840	32,228	33,678
	126,670	126,280	126,221	126,253

**CYNGOR SIR YNYS MÔN
CYLLIDEB REFENIW 2014/15
CYNIGION TERFYNOL Y PWYLLGOR GWAITH**

	CYLLIDEB ARFAETHEDIG 2014/15
	£'000
Cyfadran	
Dysgu Gydol Oes (yn cynnwys ysgolion)	47,814
Gwasanaethau Cymunedol	27,508
Datblygu Cynaliadwy	19,883
Dirprwy Prif Weithredwr	12,998
Corfforaethol a Craidd Democrataidd	1,579
Cyfanswm	109,782
Cyllid Corfforaethol	
Rhyddhad Trethol Dewisol	50
Ardollau	3,219
Ariannu Cyfalaf a Llog	7,783
	11,052
Arian wrth gefn dygwyd ymlaen o 2013/14	
Arian wrth gefn Gwelliannau	190
Arian wrth gefn cost newid	41
Arian wrth gefn Tâl a Graddfeydd	450
	681
Is-gyfanswm Cyllideb Ddisymud	121,515
Pwysau:	
- Newidiadau Demograffeg	250
- Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor	490
- Diwygio Lles	77
- Amddiffyniad ysgolion	172
Arian wrth gefn Arfanu Swyddi	1.300
Arian wrth gefn Corfforaethol ar gyfer chwyddiant	2,866
	5,155
Cyfanswm Cyllideb	126,670
Cyllidwyd gan:	
Cyllideb Allanol Cyfun gan Llywodraeth Cymru	96,432
Y Dreth Cyngor	29,512
Grant Cytundeb Canlyniad	726
Cyfanswm Cyllideb	126,670

DANGOSYDDION PWYLLOG A THRYSORLYS						
Rhif Dangosydd						
Fforddiadwyaeth		2012/13 Alldro	2013/14 Amcangyfrif	2014/15 Cynnig	2015/16 Cynnig	2016/17 Cynnig
1,2	Amcangyfrif o [neu wir] gymhareb costau dyled i ffrwd referniw net:					
	Cronfa'r Cyngor	5.99%	5.45%	5.88%	6.34%	6.25%
	Cyfrif Refeniw Tai	16.19%	18.55%	17.13%	15.75%	15.06%
	Cyfanswm	6.96%	6.63%	6.95%	7.29%	7.15%
3	Amcangyfrifon o effaith ymylol penderfyniadau buddsoddi cyfalaf ar y Dreth Gyngor <i>y Dreth Gyngor ar fand D</i>			£2.95	£12.99	£18.13
4	Amcangyfrifon o effaith ymylol penderfyniadau buddsoddi cyfalaf ar Renti Tai <i>ar gyfartaledd rhent wythnosol</i>			£15.70	£10.82	£11.30
Pwyll						
5	Dyled gros a'r Angen Cyllido Cyfalaf (CFR)	☐	☐	☐	☐	☐
	<i>Ydy dyled allanol gros yn llai na'r CFR am y flwyddyn blaenorol ynghyd ag amcangyfrifon unrhyw gynnydd am y flwyddyn gyfredol a'r ddwy flynedd dilynol?</i>					
Gwariant Cyfalaf		£000	£000	£000	£000	£000
6,7	Amcangyfrif o [neu wir] Wariant Cyfalaf					
	Cronfa'r Cyngor	16,677	20,548	18,100	3,500	3,500
	Cyfrif Refeniw Tai	8,751	3,000	5,700	4,800	4,900
	Cyfanswm	25,428	23,548	23,800	8,300	8,400
8,9	Amcangyfrif o [neu wir] Angen Cyllido Cyfalaf					
	Cronfa'r Cyngor	81,347	86,299	92,400	90,800	89,300
	Cyfrif Refeniw Tai	25,061	24,044	23,000	22,000	21,000
	Cyfanswm	106,408	110,343	115,400	112,800	110,300
Dyled Allanol		£000	£000	£000	£000	£000
10	Terfyn Awdurdodedig : Benthycia	123,000	122,000	125,000	123,000	120,000
	: Ymrwymadau tymor hir eraill	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
	: Cyfanswm	125,000	124,000	127,000	125,000	122,000
11	Ffin Ymarferol : Benthycia	118,000	117,000	120,000	117,000	115,000

DANGOSYDDION PWYLLOG A THRYSORLYS						
Rhif Dangosydd						
	: Ymrwymiadau tymor hir eraill	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
	: Cyfanswm	120,000	119,000	122,000	119,000	117,000
12	Gwir Ddyled Allanol	96,097				
Rheoli'r Trysorlys		2012/13 Alldro	2013/14 Amcangyfrif	2014/15 Cynnig	2015/16 Cynnig	2016/17 Cynnig
13	Fod yr Awdurdod Lleol wedi mabwysiadu Cod Ymarfer Cipfa ar Reoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus.	☐	☐	☐	☐	☐
		£000	£000	£000	£000	£000
14		100%	100%	100%	100%	100%
15	Y terfyn uchaf ar raddfeydd sefydlog : (prif-swm net neilltuol)	105,000	105,000	125,000	123,000	
16	Y terfyn uchaf ar raddfeydd amrywiol: (prif-swm net neilltuol)	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
17	Terfyn cyfanswm y prif-symiau a fuddsoddir am gyfnodau dros 364 diwrnod:	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
			2014/15 terfyn uchaf		2014/15 terfyn isaf	
18	Terfyn uchaf ac isaf ar gyfer strwythur aeddfedu y benthyca graddfa sefydlog					
	• dan 12 mis		20%	0%		
	• 12 mis ac o fewn 24 mis		20%	0%		
	• 24 mis ac o fewn 5 mlynedd		50%	0%		
	• 5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd		75%	0%		
	• 10 mlynedd a thr☐osodd		100%	0%		
			dim newid	dim newid		

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	CYNGOR SIR
DYDDIAD:	27 CHWEFROR 2014
TEITL YR ADRODDIAD:	CYLLIDEB 2014-15
PWRPAS YR ADRODDIAD:	DELIO GYDA MATERION STATUDOL
ADRODDIAD GAN:	PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU)
GWEITHREDU:	MABWYSIADU'R PENDERFYNIAD

1. RHAGARWEINIAD

Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi llunio eu cynigion i'r Cyngor mewn perthynas â chyllideb 2014/15 a'r strategaeth tymor canol ac amlinellir y rheini mewn adroddiad ar wahân yn enw'r Pwyllgor Gwaith.

I bwrpas mabwysiadu ei gyllideb am 2014/15 a phennu lefel y Dreth Gyngor am y flwyddyn, bydd raid i'r Cyngor Sir fabwysiadu penderfyniad ffurfiol sy'n delio'n fanwl gyda'r holl faterion cysylltiedig.

Yr adroddiad hwn yw fy nghyngor ffurfiol i'r Cyngor yn ei gyfanrwydd ynghylch y gyllideb. Mae'n delio gyda materion statudol a materion eraill y mae'n rhaid rhoi sylw iddynt i gwblhau'r cyngor ar y gyllideb. Bwriedir y bydd y penderfyniad ar y gyllideb ddrafft yn gweithredu cynigion y Pwyllgor Gwaith ac yn cymryd y cyngor hwn i ystyriaeth.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar gynigion cyllidebol terfynol y Pwyllgor Gwaith ar y rhagdybiaeth y bydd y rheini yn cael eu cymeradwyo gan y Cyngor. Os bydd unrhyw newidiadau i'r cynigion hyn, efallai y bydd raid i mi ailystyried yr adroddiad hwn. Fel cymorth i mi gyflawni hyn, dywed Rheolau Gweithdrefn y Gyllideb yng Nghyfansoddiad y Cyngor 4.3.2.2.11 bod rhaid cyflwyno rhybudd tri diwrnod gwaith o unrhyw newid cyn i'r Cyngor Sir fabwysiadu'r gyllideb yn ffurfiol.

2. CADERNID YR AMCANGYFRIFON

Dan adran 25 (1)(a) y Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 mae'n rhaid i mi gyflwyno adroddiad i'r Cyngor ar gadernid yr amcangyfrifon a baratowyd wrth lunio'r gyllideb. Mae'r asesiad hwn yn crynhoi fy adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith lle rwy'n cyfeirio at y risgiau isod a all gael effaith ar gadernid yr amcangyfrifon:-

Risg chwyddiant;
 Risg cyfraddau llog;
 Risg grantiau;
 Risg incwm;
 Risg optimistiaeth;
 Risg bod yn orofalus;
 Risg Tâl a Graddfeydd;
 Risg llithro ar gyflawni'r arbedion;
 Risgiau sylweddol penodol yn erbyn eitemau nodwyd o incwm a gwariant.

Casglais mai'r risg optimistiaeth, gweithredu'r cynllun arfarnu swyddi a llithriad gydag arbedion oedd y risgiau mwyaf.

Tynnais sylw hefyd at y risg, er bod y broses arfarnu bron â dod i ben, y bydd yn parhau i herio cadernid y gyllideb fel yn y gorffennol. I leddfu hyn, cafwyd cyfarwyddyd cyfalafu gan Lywodraeth Cymru yn 2013/14, mae'r costau hynny wedi eu cynnwys yng nghyllideb 2014/15. Erys cyllideb wrth gefn blynyddol o £450k tuag at gost y strwythur tâl newydd a darparwyd £1.3m ychwanegol fel cronfa wrth gefn yn 2014/15 i gynorthwyo i gyllido costau'r broses arfarnu swyddi.

Nodais mai'r prif risg oedd honno'n ymwneud â'r cynigion arbedion. Mae'r ffigyrau a gyflwynwyd yn seiliedig yn bennaf ar arbediad blwyddyn lawn ac yn cymryd felly y bydd y cynigion yn cael eu gweithredu'n llawn o 1 Ebrill 2014. Mae risg na fydd rhai o'r cynigion hyn yn cychwyn o'r dyddiad hwnnw. Mae hyn yn arbennig o wir am y cynigion sy'n ymwneud â diswyddiadau, cynhyrchu incwm a materion contractyddol. Oni fydd yr arbedion yn cychwyn 1 Ebrill bydd hynny'n achosi pwysau yn 2014/15.

Wrth edrych i'r tymor canol, mae risg i'r Cyngor y bydd y setliad grant blynyddol gan Lywodraeth Cymru yn gostwng yn fwy na'r swm a ragdybir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol - gostyngiad o 4.2% yn 2014/15 a 2% bob blwyddyn wedyn dros oes y Cynllun. I ostwng y risg cymaint â phosib yn y maes hwn, bydd angen i'r Cyngor gytuno ar sut cyflawnir arbedion yn fuan yn y flwyddyn ariannol fel bod modd cael digon o amser i ymgynghori a gweithredu'r newid i gwrdd â'r targedau cyllidebol y bydd angen eu sefydlu erbyn 1 Ebrill 2015.

3. DIGONOLRWYDD Y CRONFEYDD ARIANNOL WRTH GEFN

Dan adran 25 (1)(b) Deddf Llywodraeth Leol 2003, mae'n rhaid i mi gyflwyno adroddiad i'r Cyngor ar ddigonolrwydd yr arian wrth gefn. Yn ffurfiol mae hyn yn ymwneud ag arian wrth gefn ar gychwyn ac ar ddiwedd flwyddyn ariannol yn y gyllideb.

Sefydlwyd arian wrth gefn gwasanaeth i gefnogi gwariant gwasanaeth. Ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2012/13, £1.89m oedd y balans net. Fodd bynnag, roedd y balans yma'n cynnwys arian wrth gefn ar gyfer crafangu'n ôl o £2.47m, oedd yn golygu'n effeithiol fod balansau arian wrth gefn gwasanaethau unigol wedi cael eu gorddatgan. Ni all y sefyllfa yma cael ei gywiro drwy ddefnyddio'r balansau cyffredinol gan fyddai hyn yn arwain i'w lefel ddisgyn llawer is na'r isafswm a argymhellir o £5m. Felly, cyflawnir y crafangu'n ôl o'r £2.47m drwy ostwng balansau arian wrth gefn gwasanaethau unigol yn 2013/14, ar ôl caniatáu ar gyfer ymrwymadau a nodwyd.

Sefydlwyd arian wrth gefn clustnodedig i ddelio gydag ymrwymadau, cynlluniau a risgiau hysbys. Wrth asesu lefel yr arian wrth gefn, rydwyf wedi rhagdybio y bydd yr ymrwymadau yn cael eu hanrhydeddu, ac y bydd gweithredu ar y cynlluniau os ydynt yn dal i fod gennym ac rwyf wedi rhagdybio hefyd y bydd y ddarpariaeth ar gyfer risg yn rhesymol o ystyried y maint a'r tebygolrwydd. Wrth asesu'r balansau cyffredinol, rhoddwyd sylw i risgiau ac i ansicrwydd nad oes darpariaeth ar eu cyfer yn yr arian wrth gefn clustnodedig nac yn y gyllideb wrth gefn.

Mae lefel yr arian wrth gefn yn cael ei hadolygu'n rheolaidd. Mae'r asesiad hwn yn dibynnu ar wybodaeth yn fy adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Rhagfyr 2013 ac a ddiweddarwyd yn fy adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ar 10 Chwefror a gymerodd i ystyriaeth adroddiadau monitro cyllidebol y 3ydd Chwarter o 2013/14.

Yn yr adroddiadau hyn, cyfeiriwyd at:-

- Ragamcan y byddai lefel y balansau'n £5m erbyn diwedd y flwyddyn yn unol â'r trothwy y cytunwyd arno;
- Bod cronfeydd wrth gefn clustnodedig yn briodol at ei gilydd;
- Cronfeydd wrth gefn yr ysgolion yn gostwng dros amser.

Mae'r sefyllfa ariannol a ragamcanwyd ar gyfer 2013/14 yn awgrymu y bydd y balansau cyffredinol yn aros ar £5m erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Mae £500k wedi cael ei neilltuo yn 2014/15 ar gyfer 'cost newid' a fydd yn galluogi rhai o'r prif wasanaethau i drawsnewid sut mae'r gwasanaethau yna'n cael eu darparu. Yn anochel, gyda'r lefel o ostyngiadau a ystyrir fod eu hangen, yn seiliedig ar y rhagamcanion yn y strategaeth tair blynedd, efallai bydd angen newid neu ostwng lefelau staffio. Fodd bynnag, dylai'r balansau a glustnodwyd yn 2013/14 gwrdd â'r diswyddiadau disgwylidig a chostau unwaith ac am byth a ragwelir fel rhan o'r gyllideb hon. Ar gyfer 2015-16 cynigir neilltuo £1m ychwanegol o'r arian wrth gefn i gwrdd â chostau diswyddo a chostau unwaith ac am byth eraill ar y pryd wrth i'r Cyngor barhau i ostwng costau i fantoli ei gyllideb. Mae costau diswyddiadau yn y dyfodol wedi eu hymgorffori yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol.

Mae'n hanfodol bod system yn ei lle i fonitro cyflawni arbedion eleni a dod â rhaglen o doriadau ychwanegol ymlaen ar gyfer 2015/16 a'r blynyddoedd wedi hynny. Caiff cyflawni'r arbedion hyn eu monitro'n agos trwy adrodd yn fisol i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Pwyllgor Gwaith. Mae llithriad parhaus a'r methiant i gyflawni rhaglenni arbedion y flwyddyn flaenorol yn parhau i fod yn heriol, ac mae'n angenrheidiol i roi sylw i'r rhain, yn ogystal â sicrhau cyflawni'r cynigion diweddaraf mewn pryd, er mwyn cynnal cadernid sefyllfa ariannol y Cyngor. Bydd arbedion ar gyfer blynyddoedd diweddarach yn cael eu hystyried gan dri Bwrdd Rhaglen y Cyngor, a fydd yn cyflwyno argymhellion yn ystod 2014/15 sy'n cysylltu i mewn i Strategaeth Effeithlonrwydd y Cyngor.

4. SICRHAU'R GYLLIDEB

Unwaith y cytunir ar gyllideb 2014/15 bydd rhaglen effeithlonrwydd ychwanegol i ddatblygu effeithlonrwydd gwasanaethau ar gyfer y tair i'r pum mlynedd nesaf. Bydd hynny'n gyfle i adolygu'r rhaglen arbedion dros y tair blynedd nesaf a sicrhau fod trefniadau cadarn mewn lle i gefnogi'r rhain fel bod modd cyflawni cyllideb y flwyddyn nesaf a blynyddoedd y dyfodol ac i gefnogi cyflawni'r Cynllun Corfforaethol. Yr allwedd i gyflawni'r holl gyllidebau fydd dod â'r cyllidebau sydd mewn diffyg dan reolaeth, gan gynnwys cyllidebau ysgolion. Yn ogystal â chanolbwyntio ar effeithlonrwydd, mae risg amlwg o ran ffynonellau cyllido ac incwm cyffredinol. Mae angen i waith barhau i mewn i 2014/15 i gefnogi cyllid ac incwm trwy:-

- Monitro grantiau penodol yn agosach a datblygu strategaethau ymadael ar gyfer grantiau;
- Adolygu arian a ddaw i mewn o'r Dreth Gyngor a'r trefniadau disgownt;
- Monitro ffioedd a thaliadau yn agosach;
- Monitro a gwella prosesau adennill dyledion.

Fel yn 2013/14, mae rhaglen o arbedion ac effeithlonrwydd yn parhau i gynyddu ac yn dod â risgiau ychwanegol gyda hi. Mae'n amlwg y bydd angen rheoli'r rhaglenni arbedion hyn fel rhan sylfaenol o'r trefniadau ar gyfer monitro'r gyllideb gorfforaethol a bydd raid asesu'r risgiau. Bydd angen trefniadau rheoli prosiect cryf a chymorth ariannol ar gyfer y meysydd allweddol a nodwyd fel rhai sy'n risg i'r Cyngor o ran cyflawni'r rhaglen arbedion a'r gyllideb sail, a hynny er mwyn medru cyflawni'r gyllideb gyffredinol.

5. Y CÔD PWYLLOG A RHEOLI TRYSORLYS

Mae'r fframwaith deddfwriaethol a gyflwynwyd dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 yn gorfodi'r Cyngor i ystyried y Côt Pwyllog yng nghyswllt Cyllid Cyfalaf i Awdurdodau Lleol. Mae'r Pwyllgor Gwaith eisoes wedi rhoddi cadarnhad i hyn. Gofynion pennaf y Côt Pwyllog yw bod awdurdodau yn ystyriol o fforddiadwyaeth a phwyll.

Fforddiadwyaeth

Mae cynigion cyllidebol y Pwyllgor Gwaith yn rhoddi sylw llawn i fforddiadwyaeth. Yn ddieithriad, mae'r gyllideb gyfalaf wedi ei chyllido gan gyfuniad o grantiau allanol, derbyniadau cyfalaf, cronfeydd refeniw a benthyca. Mae cyswllt hanfodol rhwng yr arian a ddisgwylir o grantiau ar y naill law a'r hyn sydd wedi ei gymeradwyo neu'n debygol o fewn rheswm ar y llaw arall; bydd rhai cynigion gwario yn cael eu cynnwys yn y gyllideb gyfalaf ond yn amodol ar dderbyn cadarnhad i'r grantiau: oni cheir cadarnhad i'r grantiau, yna bydd y cynlluniau yn methu. Mae derbyniadau cyfalaf yn seiliedig ar werthiannau a wnaed neu sy'n cael eu gwneud neu sydd wedi eu cynnwys yn y Cytundebau Canlyniadau y cytunwyd arnynt gyda LIC; diystyriwyd symiau a ddisgwylir ond sydd heb eu cadarnhau eto fel rhai pendant, ac unrhyw warged neu ddiffyg yn cael ei gario drosodd i gyllidebau blynyddoedd y dyfodol. Mae cyllid refeniw yn ei le yn gyson gyda'r gyllideb refeniw.

Benthyca Digefnogaeth

Mae'r adroddiad Rheoli Trysorlys yn ymdrin â'r defnydd o fenthyca digefnogaeth. Eleni mae'r defnydd amodol o fenthyca digefnogaeth gan Gronfa'r Cyngor i gefnogi cynlluniau gwario i arbed yn parhau, ond gohiriwyd cynlluniau mwy.

Mae'r Strategaeth Rheoli Trysorlys yn cynnwys cyllid o Fenter Benthyca Llywodraeth Leol am y tair blynedd o 2012/13. Mae rhagamcanion o ran benthyca wedi cynyddu oherwydd amcangyfrifir y bydd yr Awdurdod yn cael cyfran o'r £170m a neilltuwyd i Gymru (hyd at £5.25m) sydd yn awr yn rhan o Grant Cynnal Refeniw'r Cyngor.

Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canol wedi darparu adnoddau i gyllido £2m y flwyddyn o fenthyca digefnogaeth i ariannu rhan o'i Raglen Gyfalaf. Yn y dyfodol bydd y Rhaglen Gyfalaf yn cael ei datblygu i integreiddio ymhellach gyda strategaethau corfforaethol a strategaethau eraill i ddarparu arbedion effeithlonrwydd a darparu gwasanaethau.

Strategaeth Rheoli Trysorlys

Mae'r polisïau Rheoli Trysorlys eleni wedi eu cynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn. Argymhellaf eu mabwysiadu.

6. PENDERFYNIAD Y CYNGOR

Mae penderfyniad drafft y Cyngor yn cynnwys yr holl faterion y mae'n rhaid cael penderfyniad arnynt ac yn codi o gynigion y Pwyllgor Gwaith a'r adroddiad hwn.

Mae'r gofynion o ran cyllideb ddrafft y Cyngor yn cynnwys ardollau ffurfiol y cyrff canlynol:

	2014/15 £	Cymhariaeth Gyda 2013/14 £
Awdurdod Tân Gogledd Cymru	3,198,669	3,219,270
Bwrdd Draenio Mewnol Cors Malltraeth	1,870	1,870
Bwrdd Gwarchodwyr Tywyn Trewan	1,500	1,500

ac mae'r penderfyniad drafft yn cynnwys praeseptau Comisiynwr Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'r 40 o gynghorau cymuned fel eitemau ar wahân yn 6dd a 7.

7. Y SEFYLLFA GYFFREDINOL

O ystyried y Strategaeth ar gyfer y Gyllideb, y rhagamcanion economaidd a'r sefyllfa yr adroddwyd arni o ran cadernid yr amcangyfrifon a digonolrwydd yr arian wrth gefn, fy argymhelliad i yw na ddylai'r cynnydd yn y dreth gyngor am 2014/15 fod yn is na 4.5% ac na ddylai'r lefel darged ar gyfer y balansau cyffredinol fod yn is na £5m.

DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS

DATGANIAD AR Y STRATEGAETH FUDDSODDI FLYNYDDOL, Y STRATEGAETH DARPARIAETH REFENIW ISAF (DRI) A STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS 2014/15

1. Rhagarweiniad

1.1 Cefndir

Rhaid i'r Cyngor weithredu cyllideb gytbwys sy'n golygu bod rhaid i gyfanswm y refeniw sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn ariannol fod yn ddigonol i gwrdd â gwariant a hefyd, rhaid i'r arian gwirioneddol a ddaw i mewn bod yn ddigonol i gydbwysu'r arian a fydd yn mynd allan. Rhan allweddol o'r gweithgareddau rheoli trysorlys yw sicrhau bod y llif arian hwn wedi ei gynllunio'n ddigonol a bod arian ar gael pan mae ei angen. Caiff arian sydd dros ben ei fuddsoddi mewn gwrthbartion neu offerynnau risg isel sy'n cyd-fynd â dull risg isel y Cyngor gan sicrhau hylifedd digonol cyn ystyried y dychweliad ar fuddsoddiadau.

Ail brif swyddogaeth y gwasanaeth rheoli trysorlys yw cyllido cynlluniau cyfalaf y Cyngor. Mae'r cynlluniau cyfalaf hyn yn darparu canllawiau ar gyfer anghenion benthycu'r Cyngor, sef cynllunio llif arian ar gyfer y tymor hwy mewn gwirionedd er mwyn sicrhau fod y Cyngor yn gallu cwrdd â'i oblygiadau o ran gwariant cyfalaf. Gall rheoli'r arian tymor hwy olygu trefnu benthyciadau ar gyfer y tymor hir neu'r tymor byr neu ddefnyddio gwargedion llif arian am dymor hwy. O bryd i'w gilydd, gellir ailstrwythuro dyledion i gwrdd â risgiau neu amcanion cost y Cyngor.

Yn benodol, rhaid i awdurdod lleol glandro ei ofynion cyllidebol ar gyfer pob blwyddyn ariannol i gynnwys y costau refeniw sy'n llifo o benderfyniadau ynghylch cyllido cyfalaf. Mae hyn yn golygu bod rhaid cyfyngu:-

- cynnydd mewn costau refeniw yn sgil ffioedd llog uwch, oherwydd benthycu ychwanegol i gyllido gwariant cyfalaf, ac
- unrhyw gynnydd mewn costau rhedeg prosiectau cyfalaf newydd, i lefel sy'n fforddiadwy o ran incwm rhagamcanedig y Cyngor.

Mae Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys yn diffinio'r polisiâu ag amcanion y gweithgareddau rheoli trysorlys. Gweler Atodiad 9.

1.2 Gofynion o ran cyflwyno adroddiadau

Rhaid i'r Cyngor dderbyn a chymeradwyo o leiaf dri phrif adroddiad bob blwyddyn sy'n ymgorffori amrediad o bolisiau, amcangyfrifon a ffigyrau gwirioneddol. Rhaid i'r adroddiadau hyn gael eu sgrwtinieddio'n ddigonol gan bwyllgor cyn cael eu hargymell i'r Cyngor. Y Pwyllgor Archwilio sy'n gyfrifol am gyflawni'r swyddogaeth hon.

Dangosyddion Pwyllog a Thrysorlys a'r Strategaeth Trysorlys - Mae'r adroddiad cyntaf a'r un pwysicaf yn cynnwys:-

- y Strategaeth Rheoli Trysorlys (sut bydd y buddsoddiadau a'r benthyciadau'n cael eu trefnu) gan gynnwys dangosyddion trysorlys;
- Strategaeth Fuddsoddi (canllawiau ynghylch sut y dylid rheoli buddsoddiadau);
- Polisi Darpariaeth Refeniw Isaf (sut mae gwariant cyfalaf gweddilliol yn cael ei drosglwyddo i refeniw dros gyfnod o amser); a
- Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys (diffiniad o'r polisiâu ag amcanion y swyddogaeth rheoli trysorlys).

Yn ogystal, mae angen adrodd ar y cynlluniau cyfalaf (gan gynnwys y dangosyddion pwyllog a thrysorlys cysylltiedig).

Adroddiad Rheoli Trysorlys Canol Blwyddyn - Bydd hwn yn rhoi diweddariad i'r Aelodau ynghylch cynnydd o ran y sefyllfa gyfalaf, gan ddiwygio'r dangosyddion pwylllog yn ôl yr angen gan nodi a yw'r strategaeth trysorlys yn cwrdd â'i amcanion ynteu a oes angen adolygu unrhyw bolisiâu. Bydd yr adroddiadau hyn yn cael eu cyflwyno'n chwarterol, sef yn amlach na'r gofyniad isaf (gyda chwarteri un a tri ond yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio).

Adroddiad Trysorlys Blyneddol – Yn hwn, ceir manylion ynghylch detholiad o ddangosyddion pwylllog a thrysorlys gwirioneddol a gweithgareddau trysorlys gwirioneddol o gymharu â'r amcangyfrifon yn y strategaeth.

1.3 Strategaeth Rheoli Trysorlys ar gyfer 2014/15

Mae'r strategaeth a awgrymir ar gyfer 2014/15 mewn perthynas â'r agweddau canlynol o'r swyddogaeth rheoli trysorlys yn seiliedig ar sylwadau'r swyddogion trysorlys ar gyfraddau llog ac ategir at y rhain gan ragolygon o'r farchnad a ddarperir gan ymgynghorydd trysorlys y Cyngor, Capita Asset Services.

Mae'r strategaeth ar gyfer 2014/15 yn ymwneud â dau brif faes:-

Materion Cyfalaf

- y cynlluniau cyfalaf a'r dangosyddion pwylllog; ac
- y strategaeth DRI.

Materion rheoli trysorlys

- y sefyllfa gyfredol o ran y trysorlys;
- dangosyddion trysorlys a fydd yn cyfyngu ar risg a gweithgareddau trysorlys y Cyngor;
- y rhagolygon o ran cyfraddau llog;
- y strategaeth fenthyca;
- polisi ar fenthyca o flaen yr angen;
- ail-raglennu dyledion;
- y strategaeth fuddsoddi;
- polisi teilyngdod credyd; a
- polisi ar ddefnyddio darparwyr gwasanaeth allanol.

Mae'r elfennau hyn yn cwrdd â gofynion Deddf Llywodraeth Leol 2003, Côd Pwylllog CIPFA, Canllawiau DRI LIC, Côt Rheoli Trysorlys CIPFA a Chanllawiau Buddsoddi LIC.

1.4 Hyfforddiant

Dan Côt CIPFA mae'n ofynnol fod y swyddog cyfrifol yn sicrhau bod Aelodau â chyfrifoldeb am reoli trysorlys yn derbyn hyfforddiant digonol yn rheoli trysorlys. Mae hyn yn arbennig o berthnasol i Aelodau sy'n gyfrifol am sgrwtini. Er mwyn cefnogi aelodau'r Pwyllgor Archwilio yn eu swyddogaeth sgrwtini, ac yn dilyn yr etholiadau ym Mai 2013, cafodd aelodau'r pwyllgor hyfforddiant ar faterion rheoli trysorlys gan yr ymgynghorwyr rheoli trysorlys penodedig.

O bryd i'w gilydd, fe adolygir anghenion hyfforddi swyddogion rheoli trysorlys.

1.5 Ymgynghorwyr rheoli trysorlys

Mae'r Cyngor yn defnyddio Capita Asset Services, Treasury solutions (Sector gynt) fel ymgynghorwyr allanol ar faterion rheoli trysorlys.

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod y cyfrifoldeb am benderfyniadau rheoli trysorlys yn fater i'r sefydliad bob amser a bydd yn sicrhau nad yw'n dibynnu gormod ar ein darparwyr gwasanaeth allanol.

Mae'n cydnabod hefyd bod gwerth mewn cyflogi darparwyr allanol ar gyfer gwasanaethau rheoli trysorlys er mwyn cael mynediad i adnoddau a sgiliau arbenigol. Bydd y Cyngor yn sicrhau bod telerau eu penodiad a'r ffyrdd ar gyfer asesu eu gwerth yn cael eu cytuno a'u dogfennu'n briodol a'u hadolygu'n rheolaidd hefyd.

1.6 Mabwysiadu'r Côt

Rhaid i'r Cyngor nodi a yw wedi mabwysiadu Côt Ymddygiad CIPFA ar Reoli Trysorlys. Mabwysiadwyd Côt gwreiddiol 2001 ar 5 Mawrth 2002 gan y Cyngor Sir, mabwysiadwyd y Côt diwygiedig ar 4 Mawrth 2010 a nawr mae angen mabwysiadu'r Côt cyfredol 2011 ar gyfer 2014/15.

2. Ystyriaethau Cyfalaf

Mae rhagolygon gwariant cyfalaf cyfredol y Cyngor ar gyfer 2014/15 wedi'u nodi isod. O ran y blynyddoedd ar ôl 2014/15, Mae'r symiau a ddangosir wedi eu cyfyngu i ymrwymïadau cyfredol sy'n gysylltiedig â chynlluniau sy'n parhau, gwariant sydd wedi ei gynllunio o'r CRT (ar sail y cynllun 30 blynedd gyfredol) a hefyd y rhagdybiaeth y bydd y dyraniad cyllid cyfalaf cyffredinol blynyddol yn parhau ar lefel 2014/15 ac yn cael ei ddefnyddio'n llawn. O gofio'r gwaith trawsnewid corfforaethol a'r gwaith i ddatblygu prosesau cynllunio cyfalaf nid oes unrhyw amcangyfrif o wariant ychwanegol posib i'r dyfodol wedi eu cynnwys yn y rhagolygon ar hyn o bryd. Wrth i'r broses cynllunio cyfalaf ddatblygu a chysylltu i mewn i'r gwaith trawsnewid corfforaethol yn ystod 2014/15, bydd eglurder yn datblygu o ran gwariant cyfalaf i'r dyfodol fel bod modd cynhyrchu amcangyfrifon dibynadwy ar gyfer gwariant yn ogystal â'r cynlluniau cyfredol. Efallai y bydd angen diweddarau'r dangosyddion pwyllog hyn o ganlyniad wrth i amser fynd heibio.

Bydd y rhaglenni'n gyffredinol yn cael eu cyfyngu i'r hyn sy'n fforddiadwy, o ran y gwariant cyfalaf gwirioneddol ac o ran y goblygiadau referniw (gweler 1.1 uchod). Gweler y dangosyddion pwyllog yn Atodiad 11.

£m	2012/13 Gwirioneddol £m	2013/14 Rhagamcanedig £m	2014/15 Amcangyfrif £m	2015/16 Amcangyfrif £m	2016/17 Amcangyfrif £m
CYFANSWM	25.4	23.5	23.8	8.3	8.4

3. Benthycu

Bydd y cynlluniau gwariant cyfalaf sydd yn cael eu gosod allan yn ddogfen ar wahân i'r Pwyllgor Gwaith yn darparu manylion gweithgaredd gwasanaeth y Cyngor. Mae'r swyddogaeth rheoli trysorlys yn sicrhau bod arian parod y Cyngor wedi ei drefnu yn unol â'r codau proffesiynol perthnasol, i sicrhau fod arian parod digonol ar gael i gwrdd â'r gweithgaredd gwasanaeth yma. Bydd hyn yn cynnwys trefnu'r llif arian parod a, lle mae'r cynlluniau cyfalaf ei angen, trefnu'r cyfleusterau benthycu priodol. Mae'r strategaeth yn rhoi sylw i'r dangosyddion trysorlys / pwyllog perthnasol, y sefyllfa dyled gyfredol ac a ragwelir, a'r strategaeth buddsoddi flynyddol.

3.1 Sefyllfa Portffolio ar hyn o bryd

Roedd sefyllfa'r Cyngor o ran y portffolio trysorlys ar 17 Ionawr 2014 fel a ganlyn:-

		Prifswm (£m)	Cyfraddau Cyfartalog (%)
Cyllid Cyfradd Sefydlog	BBGC	89.6	5.72
Cyllid Cyfradd Amrywiol	d/b	0.0	n/a
Cyfanswm y Dyledion		89.6	5.72

BBGC: Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus

Ceir eglurhad manylach ynghylch dyledion allanol yn Atodiad 1.

3.2 Gofynion ar gyfer Benthycia yn Awr ac i'r Dyfodol a Benthyciadau Gwirioneddol

Mae'r symudiadau a ragwelir o ran gofynion cyllid cyfalaf y Cyngor fel a ganlyn:-

AMCANGYFRIF O'R SYMUDIADAU YN Y GOFYNION CYLLIDO CYFALAF A BENTHYCA NEWYDD 2013/14 I 2016/17				
	2013/14 Rhagamcanedig £'000	2014/15 Amcangyfrif £'000	2015/16 Amcangyfrif £'000	2016/17 Amcangyfrif £'000
Symudiad yn y Gofyn am Gyllid Cyfalaf				
Benthycia newydd i gefnogi gwariant cyfalaf				
<i>Benthycia gyda Chefnogaeth</i>	1,344	5,890	2,194	2,194
<i>Benthycia Di-gefnogaeth</i>	7,010	4,368	-	-
Cyfanswm	8,354	10,258	2,194	2,194
<i>Gostwng gan: Darpariaeth Refeniw Isaf a derbyniadau cyfalaf a roddwyd o'r neilltu</i>	(4,419)	(5,192)	(4,771)	(4,730)
Symudiad Net yn gofyn am gyllid Cyfalaf	3,935	5,066	(2,577)	(2,536)
Symudiadau posib yn y benthyciadau gwirioneddol				
Symudiadau yn y gofyn am gyllid cyfalaf (uchod)	3,935	5,066	(2,577)	(2,536)
Allanoli benthycia mewnol cyn 2013/14	10,308	-	-	-
Benthycia newydd	6,507	7	8	9
Benthycia newydd posib - Cyfanswm	20,750	5,073	(2,569)	(2,527)

Mae'r tabl uchod yn ymgynghori effaith lawn y Rhaglen Gyfalaf ddrafft ar gyfer 2014/15 a rhaglen gyfalaf 2013/14. Am y blynyddoedd ariannol dilynol mae symiau yr amcangyfrifwyd y bydd eu hangen ar gyfer benthycia newydd wedi eu cyfyngu i ddyraniadau benthycia gyda chefnogaeth y rhagdybiwyd y byddant yn parhau ar lefel 2014/15 ac yn cael eu defnyddio'n llawn ym mlwyddyn eu dyrannu. Bydd datblygu cynllun cyfalaf (fel y cyfeirir ato yn rhan 2) yn golygu y gellir cael rhagolygon cadarnach ar gyfer gwariant yn ogystal â'r rhagolygon cyfredol a bydd hynny'n golygu y gellid cael amcangyfrifon mwy cynhwysfawr o wariant cyfalaf i'r dyfodol a'r gofynion am gyllid cyfalaf yn sgil hynny.

Mae'n debygol na fydd benthycia allanol yn cwrdd â'r cyfan o'r gofyn hwn (gweler 3.4.1 isod).

Mae yna nifer o ddangosyddion trysorlys i sicrhau bod y Cyngor yn rhedeg ei weithgareddau o fewn cyfyngiadau pendant. Un o'r rheini yw bod angen i'r Cyngor sicrhau nad yw ei ddebyd gros, ac eithrio yn y tymor byr, yn mynd y tu hwnt i'r gofyn am gyllid cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol ynghyd ag amcangyfrifon am unrhyw CFR ychwanegol ar gyfer 2014/15 a'r ddwy flwyddyn ddilynol. Mae hyn yn caniatáu peth hyblygrwydd ar gyfer faint o fenthycia cynnar ar gyfer blynyddoedd y dyfodol, ond mae'n sicrhau nad yw arian yn cael ei fenthycia ar gyfer dibenion refeniw. Gellir gweld y dangosyddion trysorlys yn Atodiad 11.

Mae'r Swyddog Adran 151 yn dweud bod y Cyngor wedi cydymffurfio gyda'r dangosyddion darbodus a thrysorlys yn y flwyddyn gyfredol ac nid yw'n rhagweld unrhyw anawsterau i'r dyfodol. Mae'r farn hon yn cymryd i ystyriaeth yr ymrwymadau cyfredol, y cynlluniau sydd gennym a'r cynigion yn yr adroddiad ar y gyllideb.

3.3 Rhagolygon o ran Cyfraddau Llog

Mae'r Cyngor wedi penodi Capita fel ei ymgynghorydd trysorlys a rhan o'r gwasanaeth yw cynorthwyo'r Cyngor i lunio barn ar gyfraddau llog. Yn Atodiad 3, dygir ynghyd nifer o ragolygon cyfredol y ddinas ar gyfer cyfraddau llog tymor byr (Cyfradd y Banciau) a chyfraddau sefydlog tymor hwy. Yn y tabl isod, ceir barn Capita.

Cyfartaledd Blyneddol (%)	Cyfraddau Banc (%)	Cyfraddau Benthycia BBGC (yn cynnwys addasiad graddfa sicrwydd)		
		5 mlynedd	25 blwyddyn	50 blwyddyn
Mawrth 2014	0.50	2.50	4.40	4.40
Mehefin 2014	0.50	2.60	4.50	4.50
Medi 2014	0.50	2.70	4.50	4.50
Rhagfyr 2014	0.50	2.70	4.60	4.60
Mawrth 2015	0.50	2.80	4.60	4.70
Mehefin 2015	0.50	2.80	4.70	4.80
Medi 2015	0.50	2.90	4.80	4.90
Rhagfyr 2015	0.50	3.00	4.90	5.00
Mawrth 2016	0.50	3.10	5.00	5.10
Mehefin 2016	0.75	3.20	5.10	5.20
Medi 2016	1.00	3.30	5.10	5.20
Rhagfyr 2016	1.00	3.40	5.10	5.20
Mawrth 2017	1.25	3.40	5.10	5.20

Tan 2013, gellir dweud mai'r adferiad economaidd yn y Deyrnas Gyfunol ers 2008 yw'r arafaf a'r waethaf mewn hanes diweddar. Fodd bynnag, mae twf wedi bod yn llawer gwell na'r disgwyl yn 2013 yn sgil yr adferiad o ran gwariant gan ddefnyddwyr a'r farchnad dai. Mae'r arolygon hefyd yn gadarnhaol iawn i'r dyfodol gan nodi bod posibilrwydd cryf o dwf yn 2014, nid yn unig yn economi'r Deyrnas Gyfunol yn ei chyfanrwydd, ond ym mhob un o'r tri sector, sef gwasanaethau, gwaith cynhyrchu ac adeiladu. Mae hyn yn galonogol iawn oherwydd bod angen ail-gydbwyso sylweddol yn yr economi i ffwrdd o wariant gan ddefnyddwyr a thuag at y meysydd adeiladu, gwaith cynhyrchu, buddsoddiad busnes ac allforio er mwyn i'r economi fedru dechrau gwella a sefydlu ei hun yn gadarnach. Un rhwystr sy'n llesteirio'r economi yw bod chwyddiant cyflogau yn parhau i fod yn llawer is na chyfradd chwyddiant a mynegai prisiau defnyddwyr felly mae'r safonau byw ac incwm dan bwysau, er bod toriadau treth incwm wedi gwella'r sefyllfa rhyw ychydig. Mae hyn yn golygu felly bod rhaid i gynhyrchiant wella'n sylweddol er mwyn cywiro'r sefyllfa hon trwy warantu cynnydd mewn cyfraddau tal. Mae'r Unol Daleithiau, sef prif economi'r byd, yn wynebu problemau dyled debyg i'r Deyrnas Gyfunol, ond oherwydd twf rhesymol, toriadau mewn gwariant gan y Llywodraeth a chynnydd mewn trethi, mae diffyg blyneddol y llywodraeth wedi haneru heb ymddangos iddo wneud gormod o ddifrod i dwf.

Mae gan y rhagolygon economaidd cyfredol a strwythur cyfraddau llog marchnad amryw o oblygiadau rheoli trysorlys allweddol:

- O ran Parth yr Ewro, mae pryderon wedi gostwng yn sylweddol yn 2013. Fodd bynnag, nid yw anawsterau gyda dyled sofran wedi diflannu a gallai pryderon mawr ddychwelyd mewn perthynas ag unrhyw wledydd nad ydynt yn rhoi sylw egniol i faterion twf isel, diffyg i gystadlu yn rhyngwladol a'r angen i ddiwygio'r economi (fel sydd wedi digwydd yn Iwerddon). Mae'n bosib felly dros yr ychydig flynyddoedd nesaf y gallai lefelau dyled llywodraeth i gymarebau GDP barhau i godi i lefelau a allai arwain at fuddsoddwyr yn colli hyder yng nghadernid ariannol gwledydd o'r fath. Gallai hyn olygu nad yw pryderon dyled sofran wedi diflannu ond, yn hytrach, eu bod wedi eu gohirio. Mae risgiau gwrthbartion felly yn parhau i fod yn uchel. Mae hyn yn parhau i awgrymu defnyddio gwrthbartion o safon uwch am gyfnodau llai;
- Mae dychweliadau o fuddsoddiadau yn debygol o barhau'n weddol isel yn ystod 2014/15 a'r tu draw i hynny;

- Mae cyfraddau llog ar fenthyciadau wedi codi'n sylweddol yn ystod 2013 ac yn parhau i wneud. Mae'r polisi o osgoi benthycia newydd trwy ddefnyddio arian parod sbâr wedi gweithio'n dda dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf. Fodd bynnag, mae angen adolygu hyn yn ofalus i osgoi costau benthycia fydd hyd yn oed yn uwch, ac sydd yn awr yn dod yn fwyfwy agos, lle na fydd awdurdodau yn gallu osgoi benthycia o'r newydd i gyllido gwariant cyfalaf newydd ac/neu i ail-gyllido dyledion sy'n aeddfedu yn y dyfodol agos;
- bydd cost yn aros o gario i unrhyw fenthycia newydd sy'n golygu cynnydd mewn buddsoddiadau gan y bydd hynny'n golygu colled refeniw rhwng costau benthycia a dychweliadau buddsoddi.

3.4 Y Strategaeth Fenthycia

Ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn parhau i gynnal sefyllfa o dan-fenthycia. Mae hyn yn golygu bod yr angen am fenthyciadau cyfalaf (sef y Gofyniad Cyllido Cyfalaf), heb ei ariannu'n llawn ac mae dyledion benthycia wedi cael eu defnyddio fel mesur dros dro i gefnogi arian wrth gefn, balansau a llif arian y Cyngor. Mae'r driniaeth hon yn un bwyllog oherwydd bod dychweliadau ar fuddsoddiadau yn isel a risg o ran wrth bartïon yn uchel a bwriedir glynu wrthi lle'n briodol (gweler 3.4.1 isod am ystyriaeth fwy manwl o fenthycia mewnol ac allanol).

Yn erbyn y cefndir hwn ar risgiau o fewn y rhagolygon economaidd, mabwysiedir dull pwylllog o ran gweithgareddau trysorlys 2014/15. Bydd y Swyddog Adran 151 yn monitro cyfraddau llog yn y marchnadoedd ariannol ac yn mabwysiadu dull pragmatig at amgylchiadau sy'n newid:-

- Os roedd teimlad bod risg sylweddol o GWYMP sydyn yn y cyfraddau tymor byr a thymor hir, e.e. oherwydd mwy o risg o ddisgyn yn ôl i ddirwasgiad neu risgiau datchwyddiant, yna bydd benthyciadau tymor hir yn cael eu gohirio ac ystyrir newid o gyllido cyfradd sefydlog i fenthycia tymor byr.
- Os roedd teimlad bod risg sylweddol o GYNNYDD llawer mwy yn y cyfraddau tymor hir a thymor byr na'r rhagolygon cyfredol, efallai oherwydd cynnydd mwy na'r disgwyl mewn gweithgareddau economaidd byd-eang neu gynnydd sydyn mewn risgiau chwyddiant, yna byddai sefyllfa'r portffolio yn cael ei hailasesu gyda'r tebygolrwydd o gyllido tymor sefydlog tra byddai cyfraddau llog yn parhau i fod yn is nac y byddent yn yr ychydig o flynyddoedd nesaf.

Adroddir ar unrhyw benderfyniadau i'r corff gwneud penderfyniadau priodol pan ddaw'r cyfle nesaf.

Yn wyneb yr uchod, bydd strategaeth fenthycia'r Cyngor yn seiliedig ar y ffynonellau isod yn darparu gwerth:-

- Benthycia dros dro gan y marchnadoedd arian neu awdurdodau lleol eraill;
- Benthyciadau ar gyfraddau amrywiol gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC) am hyd at 10 mlynedd;
- Benthycia am gyfnodau byr o ffynonellau y tu allan i'r BBGC;
- Bydd triniaeth hyblyg i'r cymysgedd o fenthycia mewnol ac allanol (gweler 3.4.1 isod);
- Benthyciadau marchnad cyfradd sefydlog tymor hir, lle mae'r cyfraddau yn llawer is na chyfraddau'r BBGC ar gyfer y cyfnod aeddfedu cyfatebol, a chynnal balans priodol rhwng dyled BBGC a dyled marchnad yn y portffolio dyledion;
- Benthycia gan y BBGC am gyfnodau sy'n llai na 10 mlynedd lle disgwylir i gyfraddau fod yn sylweddol is na'r cyfraddau ar gyfer cyfnodau hwy. Mae hyn yn cynnig amrediad o opsiynau ar gyfer benthycia newydd a fydd yn symud i ffwrdd o ganolbwyntio ar ddyledion tymhorau hwy.

3.4.1 Benthycia mewnol yn erbyn benthycia allanol

Mae'r gymhariaeth rhwng sefyllfaoedd dyled gros a net ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn (mae hyn ar sail cael ei gyllido'n llawn):-

BENTHYCA NET 2012/13 HYD AT 2016/17					
	2012/13 Gwirioneddol £m	2013/14 Rhagamcanedig £m	2014/15 Amcangyfrif £m	2015/16 Amcangyfrif £m	2016/17 Amcangyfrif £m
Cyfanswm benthycia	96,097	110,343	115,410	112,833	110,297
Cyfanswm buddsoddi	13,468	20,000	20,000	20,000	20,000
Benthycia Net	82,629	90,343	95,410	92,833	90,297

Mae'r amodau cyfredol yn nodi bod angen agwedd hyblyg o ran y dewis rhwng benthycia mewnol ac allanol. Mae llawer o'r ffactorau a oedd wrth wraidd y polisi blaenorol i allanoli'r holl fenthycia yn parhau i fod yn ddilys, e.e.:-

- I warchod y rheini sy'n talu'r dreth gyngor rhag colledion a achoswyd gan y dull o gyfrifo'r Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai yn y system gyfredol;
- Lleddfu unrhyw faterion hylifedd a achoswyd gan weithredu darpariaethau penodol yn y dyfodol i gyfyngu benthycia digefnogaeth;
- Gan fod y Gyfradd Banc yn parhau i fod yn anarferol o isel yn hanesyddol, erys cyfle unigryw i awdurdodau lleol reoli eu strategaeth o gymryd benthyciadau allanol newydd.

Fodd bynnag, mae rhai cyfyngiadau yn parhau mewn perthynas â'r dull hwn o weithredu, fel y dywedwyd eisoes, e.e.:-

- Gall y polisi olygu bod yn agored i risg credyd (e.e. risg y bydd y banc yn methu ar y ddyled), felly bydd raid rheoli'r elfen hon yn ofalus iawn;
- Rhaid parhau i roi sylw manwl i'r gwahaniaeth rhwng y cyfraddau benthycia a'r cyfraddau buddsoddi i sicrhau bod y Cyngor yn cael gwerth am arian unwaith y mae lefel briodol o reolaeth risg wedi ei chyrraedd i sicrhau diogelwch buddsoddiadau.

O blaid mewnnoli, dros y tair blynedd nesaf disgwylir y bydd cyfraddau buddsoddi yn is na'r cyfraddau benthycia tymor hir. Mae hynny'n golygu bod ystyriaethau gwerth am arian yn awgrymu y gellid cael gwerth gorau trwy osgoi benthycia allanol newydd a thrwy ddefnyddio balansau arian parod mewnol i gyllido gwariant cyfalaf newydd, neu yn lle dyled allanol sy'n aeddfedu (cyfeirir at hyn fel benthycia mewnol). Byddai hynny'n sicrhau'r arbedion tymor byr mwyaf posib.

Fodd bynnag, rhaid pwysu a mesur arbedion tymor byr a geid trwy osgoi benthycia allanol tymor hir yn 2014/15 yn erbyn y posibilrwydd o gael costau tymor hir ychwanegol, trwy ohirio cymryd benthyciadau allanol newydd nad oes modd eu hosgoi tan yn hwyrach ymlaen pan ragwelir y bydd cyfraddau tymor hir y BBGC yn sylweddol uwch.

Bydd newidiadau posib i Gymhorthdal Tai hefyd yn cael dylanwad ar y balans rhwng allanoli/mewnnoli, ond disgwylir am ragor o wybodaeth ar y mater hwn gan LIC.

Mae'r Cyngor wedi edrych ar y posibilrwydd o ad-dalu rhai dyledion allanol i'r BBGC yn gynnar er mwyn gostwng y gwahaniaeth rhwng ei sefyllfaoedd debyd gros a net. Fodd bynnag, mae'r ffaith bod y BBGC wedi cyflwyno cyfraddau ad-dalu sy'n llawer is na'r cyfraddau benthycia newydd ym mis Tachwedd 2007, ynghyd â'r ffaith bod y gwahaniaeth rhwng y cyfraddau benthycia newydd ac ad-dalu yn Hydref 2010 yn parhau i ledu, yn golygu o bosib y byddai gweithredu yn y fath modd yn golygu premiymau mawr (h.y. bod y gost o adael yn gynnar yn uwch na'r hyn a gyflawnwyd yr arbedion); mae'n annhebygol y gellid cyfiawnhau lefelau premiwm mor fawr ar sail gwerth am arian. Caiff y sefyllfa hon ei monitro rhag ofn y bod y BBGC yn lleihau'r gwahaniaethau hyn rhyw dro yn y dyfodol.

Yn erbyn y cefndir hwn, byddir yn wylidwrus gyda gweithgareddau trysorlys 2013/14. Bydd y Swyddog Adran 151 yn monitro'r farchnad cyfraddau llog ac yn cymryd agwedd ymarferol tuag at amgylchiadau sy'n newid ac yn rhoi gwybod am unrhyw benderfyniadau i'r corff gwneud penderfyniadau priodol pan ddaw'r cyfle nesaf ar gael.

3.5 Y polisi ynghylch benthycia ymlaen llaw i gwrdd ag anghenion

Ni fydd y Cyngor yn benthycia mwy nag y mae ei angen, na chyn bod angen gwneud hynny, dim ond er mwyn elwa o fuddsoddi'r symiau ychwanegol a fenthycir. Bydd unrhyw benderfyniad i fenthycia ymlaen llaw o fewn amcangyfrifon gofynion cyllido cyfalaf a gymeradwywyd ymlaen llaw a bydd penderfyniadau o'r fath yn cael eu hystyried yn ofalus i sicrhau bod modd dangos gwerth am arian a bod y Cyngor yn gallu sicrhau diogelwch arian o'r fath.

Wrth benderfynu a fydd y Cyngor yn benthycia cyn bod angen gwneud hynny bydd y Cyngor yn:-

- sicrhau bod cyswllt clir rhwng y rhaglen gyfalaf a phroffil aeddfedrydd y portffolio dyled gyfredol sy'n cefnogi'r angen i fenthycia cyn i'r angen godi;
- sicrhau bod cyfrifoldebau refeniw parhaus sy'n cael eu creu, a'r goblygiadau ar gyfer cynlluniau a chyllidebau'r dyfodol wedi eu hystyried;
- pwysu a mesur y ffactorau economaidd a marchnad a allai gael dylanwad ar ddull ac amseriad unrhyw benderfyniad i fenthycia;
- ystyried manteision ac anfanteision dulliau cyllido eraill;
- ystyried y cyfraddau llog eraill sydd ar gael, y cyfnodau mwyaf priodol i gyllido a'r proffiliau ad-dalu i'w defnyddio;
- ystyried effaith benthycia ymlaen llaw ar falansau arian buddsoddi sy'n cynyddu dros dro (hyd nes y bydd angen cyllido gwariant cyfalaf) a'r ffaith y byddir yn fwy agored yn sgil hynny i risg gwrth barti, a risgiau eraill, a lefel risgiau o'r fath o gofio'r trefniadau sydd wedi eu sefydlu i'w cyfyngu i'r eithaf.

Bydd y risgiau'n gysylltiedig ag unrhyw weithgaredd benthycia o flaen y galw yn amodol ar werthusiad o flaen llaw ac adroddiadau dilynol drwy'r mecanwaith adrodd canol-blwyddyn neu flynyddol.

3.6 Ad-drefnu Dyled

Yn sgil BBGC yn cyflwyno gwahaniaeth yn 2007 rhwng y cyfraddau ar gyfer benthycia newydd a'r cyfraddau ar gyfer ad-dalu dyledion, ynghyd â'r ffaith bod y gwahaniaeth wedi tyfu rhwng cyfraddau benthycia newydd ac ad-dalu ar 20 Hydref 2010, mae ailstrwythuro dyledion trwy fenthycia gan BBGC yn llawer llai deniadol nag yr oedd cyn y digwyddiadau hyn. Yn arbennig, byddai'n rhaid rhoi sylw i'r premiymau mawr a fyddai'n digwydd yn sgil ad-dalu benthyciadau gan BBGC yn gynnar, ac mae'n annhebygol iawn y gellid cyfiawnhau'r rhain ar sail gwerth am arian os byddid yn defnyddio cyllid gan BBGC yn eu lle. Fodd bynnag, efallai y byddai modd gwneud rhai arbedion llog trwy ddefnyddio benthyciadau marchnad ac eraill, mewn ymarferion ad-drefnu yn hytrach na defnyddio benthyciadau BBGC fel ffynhonnell gyllido.

Gan y bydd cyfraddau benthycia tymor byr yn sylweddol rhatach na chyfraddau llog tymor sefydlog hwy, efallai y bydd cyfleoedd i wneud arbedion trwy symud o ddyledion tymor hir i ddyled tymor byr. Fodd bynnag, bydd angen ystyried yr arbedion hyn yn wyneb sefyllfa gyfredol y trysorlys a maint a chost ad-dalu dyledion (h.y. y premiymau a godir).

Bydd y rhesymau dros ad-drefnu yn cynnwys:-

- Cynhyrchu arbedion arian parod ac/neu arbedion llif arian gyda disgownt;
- Cynorthwyo i gwrdd â'r strategaeth trysorlys;
- Gwella balans y portffolio (diwygio'r proffil aeddfedu ac/neu falans yr anwadalarwydd ariannol).

Rhoddir ystyriaeth hefyd i nodi a oes posibilrwydd ar ôl i wneud arbedion trwy adael i falansau buddsoddi gostwng trwy ad-dalu dyled yn gynnar oherwydd bod cyfraddau tymor byr ar fuddsoddiadau yn debygol o fod yn is na chyfraddau a delir ar ddyledion cyfredol.

Rhoddir gwybod i'r Pwyllgor Archwilio am yr holl weithgareddau ad-drefnu dyled yn y cyfarfod nesaf ar ôl cymryd y camau.

4. Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol

4.1 Sefyllfa Gyfredol y Portffolio

Roedd sefyllfa portffolio trysorlys y Cyngor ar 17 Ionawr 2014 yn cynnwys:-

	Prifswm (£m)	Graddfa Cyfartalog (%)
Adneuon – ar alw i 30 diwrnod	18.0	0.45
Adneuon – tymor sefydlog < 1 blwyddyn	5.0	0.60
Adneuon – tymor sefydlog 1 blwyddyn +	-	-
Cyfanswm adneuon	23.0	0.48

4.2 Polisi Buddsoddi

Mae polisi buddsoddi'r Cyngor yn cymryd i ystyriaeth Ganllawiau Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol ("y Canllawiau") a Chôd Ymarfer Diwygiedig CIPFA 2011 ar gyfer Awdurdodau Lleol ynghylch Rheolaeth Trysorlys mewn Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Nodiadau Canllawiau i'r Sectorau eraill. Blaenoriaethau buddsoddi'r Cyngor fydd diogelwch yn gyntaf, hylifedd yn ail ac wedyn elw.

Yn unol â'r uchod, ac er mwyn gostwng risgiau i fuddsoddiadau i'r eithaf, mae'r Cyngor wedi nodi'n glir yr ansawdd credyd isaf sy'n dderbyniol yn achos gwrthbartion i'w cynnwys ar y rhestr fenthycyca (gweler Atodiad 6). Mae'r fethodoleg o ran teilyngdod credyd a ddefnyddir i greu'r rhestr gwrthbartion yn cymryd ystyriaeth lawn o raddfeydd a rhagolygon a gyhoeddwyd gan y tair asiantaeth graddio ynghyd â dealltwriaeth glir o'r hyn y mae'r rhain yn ei adlewyrchu ym marn pob asiantaeth. Gan ddefnyddio gwasanaeth cyfraddau Capita Asset Services, mae graddfeydd y banciau yn cael eu monitro ar sail amser gwirioneddol gyda manylion am unrhyw newidiadau yn cael eu cyfleu'n electronig wrth i'r asiantaethau roi gwybod am newidiadau.

Ymhellach, mae swyddogion y Cyngor yn cydnabod nad y graddfeydd hyn ddylai fod yr unig beth sy'n penderfynu ar ansawdd sefydliad a'i fod yn bwysig asesu a monitro'r sector ariannol yn barhaus ar sail micro a macro ac mewn perthynas â'r amgylcheddau economaidd a gwleidyddol y mae sefydliadau yn gweithredu y tu mewn iddynt. Bydd yr asesiad hefyd yn cymryd i ystyriaeth wybodaeth sydd yn adlewyrchu barn y marchnadoedd. I'r perwyl hwn, bydd y Cyngor yn ymgysylltu gyda'i ymgynghorwyr i fonitro prisiau marchnad fel "Trosglwyddo Risgiau Credyd" ac yn troshaenu'r wybodaeth honno am ben y graddfeydd credyd. Mae hyn wedi ei integreiddio'n llawn i'r fethodoleg credyd a ddarparwyd gan ymgynghorwyr y Cyngor, Capita Asset Services, wrth gynhyrchu ei godau lliw sy'n dangos gwahanol lefelau teilyngdod credyd.

Bydd ffynonellau gwybodaeth eraill a ddefnyddir yn cynnwys y wasg ariannol, prisiau cyfraddau a gwybodaeth arall mewn perthynas â'r sector bancio er mwyn sefydlu proses sgrïwtini gadarn ynghylch addasrwydd gwrthbartion buddsoddi positif.

Nod y strategaeth yw cynhyrchu rhestr o wrthbartion gyda theilyngdod credyd cryf a fydd hefyd yn sicrhau y bydd modd arallgyfeirio ac osgoi canoli risg mewn un lle.

Bwriad y strategaeth yw sicrhau diogelwch buddsoddiadau a gostwng risgiau i'r eithaf.

Mae offerynnau buddsoddi a nodwyd i'w defnyddio yn y flwyddyn ariannol wedi eu rhestru yn Atodiad 5 dan y categorïau Buddsoddiadau 'Penodedig' a 'Amhenodedig'.

O bryd i'w gilydd, bydd y Cyngor hefyd yn gwneud benthyciadau, adneuron a buddsoddiadau i bwrpas darparu ei wasanaethau. Bydd y trafodion yma angen awdurdod y Cyngor Sir ar gyfer symiau dros £100k. Bydd yr holl drafodion yn amodol ar ansawdd credyd digonol a chymeradwyaeth y Swyddog Adran 151 mewn ymgynghoriad â'r Deilydd Portffolio Cyllid.

4.3 Polisi Teilyngdod Credyd

Bydd y Swyddog Adran 151 yn cynnal rhestr gwrthbartion yn unol â'r meini prawf a osodir allan yn Atodiad 6 ac adolygir y meini prawf a'u cyflwyno i'r Cyngor eu cymeradwyo pan fo'r angen.

Mae'r meini prawf isafswm graddfa yn defnyddio'r dull cyfenwadur lleiaf o ddewis gwrthbartion a'r terfynau gweithredol. Golyga hyn fod defnyddio isafswm meini prawf y Cyngor yn berthnasol i'r raddfa isaf sydd ar gael ar gyfer unrhyw sefydliad (gan ddefnyddio asiantaethau graddio credyd Fitch, Moody's a Standard & Poor's). Er enghraifft, petai sefydliad yn cael ei raddio gan ddwy asiantaeth, mae un ohonynt yn cwrdd â meini prawf y Cyngor ond nid yw'r llall, ar sail graddfa credyd, fydd y sefydliad yn disgyn tu allan i'r meini prawf benthycia. Darparir gwybodaeth meini prawf credyd gan Capita Asset Services, ar yr holl wrthbartion gweithredol sy'n cydymffurfio â'r meini prawf isod. Gellir gadael allan o'r rhestr gwrthbartion unrhyw wrthbarti sy'n methu cwrdd â'r meini prawf. Rhoddir gwybod i swyddogion bron ar unwaith ar ôl unrhyw newidiadau, megis newidiadau graddio, gwylio graddio (hysbysiad o newid tebygol), rhagolygon graddio (hysbysiad o newid tymor hwy posib), ac ystyrir y wybodaeth cyn gweithredu.

Fel haen ychwanegol i'r meini prawf isafswm graddfa credyd a ddisgrifir uchod, mae'r Cyngor hwn hefyd yn defnyddio'r gwasanaeth teilyngdod credyd a ddarperir gan Capita Asset Services. Mae'r gwasanaeth hwn yn defnyddio dull modelu soffistigedig gan ddefnyddio graddfeydd credyd gan y tair prif asiantaeth graddfeydd credyd - Fitch, Moody's a Standard and Poor's. Yn ychwanegol at hynny, cymerir y camau isod i asesu graddfeydd credyd gwrth bartion:

- Ystyrir rhagolygon credyd a gweithgareddau monitro credyd gan asiantaethau graddfeydd credyd;
- Trosglwyddo Risgiau Credyd i roi rhybudd buan am newidiadau tebygol mewn graddfeydd credyd;
- Graddfeydd sofran i ddewis gwrthbartion o'r gwledydd sydd fwyaf teilwng i gredyd yn unig.

Mae'r dull modelu hwn yn cyfuno graddfeydd credyd, gweithgareddau monitro credyd a rhagolygon credyd mewn system sgorio sydd wedi ei phwysoli ac sydd wedi ei chyfuno wedyn gyda throshaen o TRC a fydd, yn y pen draw, yn cynhyrchu cyfres o godau lliw i nodi pa mor deilwng o gredyd yw gwrthbartion. Mae'r codau lliw hyn yn cael eu defnyddio gan y Cyngor i gynorthwyo i benderfynu cyfnod amser y buddsoddiadau. Bydd y Cyngor, felly, fel arfer yn defnyddio gwrthbartion o fewn y cyfnodau canlynol:

- Melyn 5 mlynedd *
- Pinc tywyll 5 mlynedd
- Pinc golau 5 mlynedd – ar gyfer cronfeydd marchnad arian uwch (EMMFs) gyda sgôr credyd o 1.5
- Piws 2 flynedd
- Glas 1 flwyddyn (ond yn berthnasol i Fanciau DU a wladolwyd neu a led wladolwyd)
- Oren 1 flwyddyn
- Coch 6 mis
- Gwyrdd 100 diwrnod
- Dim Lliw Dim i'w ddefnyddio

Mae gwasanaeth teilyngdod credyd Capita Asset Services yn defnyddio amrediad ehangach o wybodaeth na dim ond graddau sylfaenol a thrwy ddefnyddio'r system sgorio yn ôl risg, nid yw'n rhoi sylw gormodol i raddfeydd un asiantaeth yn unig.

Bydd yr holl raddfeydd credyd yn cael eu monitro'n ddyddiol. Caiff y Cyngor wybod am newidiadau i raddfeydd y tair asiantaeth trwy ei ddefnydd o wasanaeth teilyngdod credyd Capita.

- os bydd graddio i lawr yn golygu na fydd cynllun y gwrthbarti/cynllun buddsoddi pellach yn cyfarfod â meini prawf sylfaenol graddfa credyd y Cyngor, bydd ei ddefnyddio ymhellach ar gyfer buddsoddi newydd yn dod i ben ar unwaith, heblaw ei fod wedi ei gymeradwyo; a
- yn ychwanegol at ddefnyddio graddfeydd credyd, bydd y Cyngor yn derbyn gwybodaeth am symudiadau mewn TRC yn erbyn y meincnod iTraxx a data arall am y farchnad yn wythnosol. Fe all symudiadau eithafol yn y farchnad olygu israddio sefydliad neu ei ddileu oddi ar restr fenthycar Cyngor.

Cyfeirir hefyd at ddata a gwybodaeth y farchnad, gwybodaeth am gefnogaeth y llywodraeth i fanciau a graddfeydd credyd y gefnogaeth honno.

4.4 Cyfyngiadau Gwlad

Mae'r Cyngor wedi penderfynu na fydd ond yn defnyddio gwrthbartion cymeradwy o wledydd gyda graddfa credyd sofran o AA- yn ôl Graddfeydd Fitch (neu asiantaethau cyfatebol eraill os na fydd Fitch yn ei ddarparu). Fe welir rhestr o'r gwledydd sy'n gymwys trwy ddefnyddio'r meini prawf credyd hyn ar ddyddiad yr adroddiad yn Atodiad 6. Bydd swyddogion yn ychwanegu neu'n tynnu oddi ar y rhestr pe bai'r graddfeydd yn newid yn unol â'r polisi hwn.

4.5 Strategaeth Fuddsoddi

Graddfeydd mewnol: Yn seiliedig ar ragamcan o'r llyf ariannol, mae'r Swyddog Adran 151 rhagweld y bydd y balansau ariannol fydd ar gael yn 2014/15 hyd at £30m ar gyfartaledd ac y byddant rhywle rhwng £15m a £35m. Disgwylir bydd yna falans craidd o hyd at £15m ar gael ar gyfer buddsoddi dros y tymor canolog i hir. Bydd buddsoddiadau'n cael eu gwneud gan gyfeirio at y balans craidd a'r gofynion llyf ariannol a'r rhagolygon o ran cyfraddau llog tymor byr (h.y. graddfeydd buddsoddi hyd at 12 mis).

Ar ddyddiad yr adroddiad yma, nid oedd y Cyngor yn dal unrhyw fuddsoddiadau gyda chyfnod aeddfedrwydd o fwy na blwyddyn.

Disgwyliadau o ddychweliadau ar fuddsoddiadau: Mae Graddfa Llog y Banciau wedi parhau ar 0.50% ers Mawrth 2009. Rhagwelir y bydd Llog y Banciau'n dechrau codi yn chwarter 2, 2016. Mae'r rhagolygon am raddfa'r Banc am y flwyddyn ariannol a ddaw i ben ym Mawrth fel a ganlyn:-

- **2013/2014** 0.50%
- **2014/2015** 0.50%
- **2015/2016** 0.50%
- **2016/2017** 1.25%

Mae risgiau cadarnhaol i'r rhagolygon hyn (h.y. cynnydd yn y Cyfradd Banc yn digwydd yn gynt) os yw twf economaidd yn parhau i fod yn gryf a diweithdra yn disgyn yn gyflymach na'r disgwyl. Fodd bynnag, os bydd cyflymder y twf yn arafu, efallai y bydd risg negyddol, yn arbennig felly os bydd rhagolygon Banc Lloegr ar gyfer cwmp mewn diweithdra yn rhy optimistig.

Bydd y Cyngor yn osgoi cloi arian i fyny mewn cytundebau tymor hirach tra bo graddfeydd buddsoddi i lawr i lefelau hanesyddol isel iawn oni bai bod graddfeydd deniadol eithriadol ar gael sy'n gwneud buddsoddi tymor hirach yn werth chweil.

Mae'r cyfraddau enillion a gyllidebwyd ar fuddsoddiadau am gyfnodau o hyd at gant o ddyddiau yn ystod pob blwyddyn ariannol am y pedair blynedd nesaf fel a ganlyn:-:

2012/13	0.50%
2013/14	0.50%
2014/15	1.00%
2015/16	2.00%

Ar gyfer ei falansau sy'n cael eu cynhyrchu gan lif arian, bydd y Cyngor yn ceisio defnyddio ei gyfrifon busnes mynediad ar unwaith ac wrth gefn, ac adneuon cyfnod byr (tros nos i 100 diwrnod) er mwyn elwa o log cyfansawdd.

4.6 Adroddiad buddsoddi diwedd blwyddyn

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, bydd y Cyngor yn adrodd yn ôl ar ei weithgareddau buddsoddi fel rhan o'i Adroddiad Trysorlys Blyneddol.

4.7 Rheolwyr Cronfeydd Allanol

Nid yw'r Cyngor wedi penodi rheolwyr cronfeydd allanol. Byddir yn cadw'r angen i wneud hyn dan sylw a bydd adroddiad yn cael ei roi gerbron y Pwyllgor Gwaith cyn y gwneir unrhyw benodiad o'r fath.

4.8 Polisi ar ddefnyddio darparwyr gwasanaeth allanol

Er mwyn gallu prynu sgiliau ac adnoddau arbenigol, mae'r Cyngor yn defnyddio Capita Asset Services fel ei ymgynghorwyr allanol ar reoli'r trysorlys. Mae telerau eu penodiad a'r dulliau a ddefnyddir i asesu eu gwerth wedi'u cytuno a'u cofnodi'n gywir ac maent yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

Mae'r cyfrifoldeb terfynol am benderfyniadau rheoli'r trysorlys yn parhau gyda'r Cyngor.

4.9 Dirprwyo

Fe welir cynllun dirprwyo Rheoli'r Trysorlys a rôl y Swyddog Adran 151 yn Atodiad 8.

ATODIADAU

1. Proffil aeddfedu benthyciadau
2. Datganiad Polisi DRI
3. Rhagolygon cyfraddau llog
4. Cefndir economaidd
5. Buddsoddiadau penodedig ac amhenodedig
6. Rheolau Gwrthbartion
7. Gwledydd wedi eu cymeradwyo ar gyfer buddsoddiadau
8. Cynllun dirprwyo rheoli'r trysorlys a rôl y swyddog cyllid 151
9. Egwyddorion Allweddol Rheoli Trysorlys
10. Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys
11. Dangosyddion Pwyllog A Thrysorlys

DADANSODDIAD BENTHYCIADAU YN AEDDFEDU 2013/14 YMLAEN/ LOANS MATURITY ANALYSIS 2013/14 ONWARDS						
	PWLB Aeddefedu/ PWLB Maturity	PWLB EIP/ Annuity/ PWLB EIP/ Annuity	Benthyciadau Marchnad/ Market Loans	PWLB Amrywiol/ PWLB Variable	Cyfanswm yn Aeddfedu/ Total Maturing	%YN Aeddfedu o'r Cyfran yn sefyll/ Maturing of Total Outstanding %
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
2013/14	0	1	0	0	1	0.0
2014/15	0	7	0	0	7	0.0
2015/16	0	8	0	0	8	0.0
2016/17	0	9	0	0	9	0.0
2017/18	5,500	9	0	0	5,509	6.1
2018/19	5,000	10	0	0	5,010	5.6
2019/20	5,000	11	0	0	5,011	5.6
2020/21	4,500	12	0	0	4,512	5.0
2021/22	0	14	0	0	14	0.0
2022/23	2,285	15	0	0	2,300	2.6
2023/24	1,854	16	0	0	1,870	2.1
2024/25	0	18	0	0	18	0.0
2025/26	0	20	0	0	20	0.0
2026/27	854	22	0	0	876	1.0
2027/28	1,674	24	0	0	1,698	1.9
2028/29	0	26	0	0	26	0.0
2029/30	854	21	0	0	875	1.0
2030/31	0	15	0	0	15	0.0
2031/32	1,281	9	0	0	1,290	1.4
2032/33	0	8	0	0	8	0.0
2033/34	0	0	0	0	0	0.0
2034/35	0	0	0	0	0	0.0
2035/36	0	0	0	0	0	0.0
2037/38	0	0	0	0	0	0.0
2039/40	5,000	0	0	0	5,000	5.6
2040/41	3,500	0	0	0	3,500	3.9
2045/46	0	0	0	0	0	0.0
2047/48	0	0	0	0	0	0.0
2050/51	2,000	0	0	0	2,000	2.2
2052/53	28,238	0	0	0	28,238	31.6
2054/55	3,000	0	0	0	3,000	3.3
2055/56	3,500	0	0	0	3,500	3.9
2056/57	5,000	0	0	0	5,000	5.6
2057/58	8,513	0	0	0	8,513	9.6
2059/60	1,763	0	0	0	1,763	2.0
	89,316	275	0	0	89,591	100.0
Cyfartaledd bywyd (blynnyddoedd)/ Average life(years)	26.33	11.04	0.00	0.00	26.28	
Cyfartaledd graddfa (%)/ Average rate (%)	5.70	9.41	0.00	0.00	5.72	

Datganiad Polisi Darpariaeth Refeniw Isafswm 2014/15

Fe weithredodd y Cyngor y cyfarwyddyd Darpariaeth Refeniw Isaf (DRI) newydd yn 2008/09 a bydd yn asesu'r DRI yn 2014/15 gan roi sylw i'r prif argymhellion a geir yn y cyfarwyddyd a ryddhawyd gan Weinidogion Cymru dan adran 21(1A) Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae hyn yn berthnasol i Gronfa'r Cyngor yn unig ac nid i'r CRT.

Bydd y rhan fwyaf o'r DRI am 2014/15 yn ymwneud â'r cyfrifoldeb dyled hanesyddol a fydd yn parhau ar raddfa o 4% o'r Angen Ariannu Cyfalaf (yn unol ag opsiwn 2 y cyfarwyddyd). Bydd peth gwariant, yn gyffredinol y gwariant a gyllidir o fenthycy digefnogaeth, ac a adlewyrchir o fewn y cyfrifoldeb dyled ar 31 Mawrth 2007, yn destun DRI (o dan opsiwn 3) yn unol â'r dull bywyd ased sydd wedi'i nodi isod.

Er bod y rheoliadau'n rhoi disgresiwn i godi DRI ar wariant newydd naill ai ar 4% fel cynt, neu yn ôl hyd fywyd amcangyfrifedig yr ased, bydd y DRI fel arfer yn cael ei osod ar 4%. Fodd bynnag, bydd gwariant a ariannwyd trwy fenthycy digefnogaeth yn cael ei godi yn unol â'r dull bywyd ased. Bydd y gwahaniaeth hwn yn cael ei gadw mewn golwg.

O dan y dull Bywyd Ased, mae DRI yn cael ei godi dros gyfnod sydd yn cyfateb yn rhesymol gyda'r bywyd defnyddiol a ragamcenir sy'n berthnasol i natur y gwariant, gan ddefnyddio'r dull rhandaliad blynyddol cyfartal. Er enghraifft, bydd gwariant cyfalaf ar adeilad newydd, neu ar ailwampio neu wella adeilad yn gysylltiedig â'r amcangyfrif o fywyd yr adeilad hwnnw.

Yn seiliedig ar gyngor a gafwyd gan y gwasanaeth Eiddo bydd y Swyddog Adran 151 yn gosod y cyfnodau bywyd a amcangyfrifir. I'r graddau nad yw gwariant yn golygu creu ased a'i fod o fath sy'n destun cyfnodau bywyd a amcangyfrifir y cyfeirir arnynt yn y cyfarwyddyd, bydd y cyfnodau hyn fel arfer yn cael eu mabwysiadu gan y Cyngor. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i benderfynu ar gyfnodau bywyd defnyddiol a DRI pwylllog mewn amgylchiadau eithriadol lle na fyddai argymhellion y cyfarwyddyd yn briodol.

Bydd y Swyddog Adran 151 yn penderfynu beth yw'r defnydd priodol a phwylllog o'r eithriad ym mharagraff 13 i ohirio codi DRI tan y flwyddyn sy'n dilyn yr un y daeth yr ased yn weithredol.

Oherwydd nad yw rhai mathau o wariant cyfalaf a wneir gan y Cyngor yn rhai y gellir eu cysylltu ag ased unigol, bydd bywydau ased yn cael eu hasesu ar sail sydd yn adlewyrchu'n fwyaf rhesymol y cyfnodau o fudd y rhagwelir y byddant yn codi o'r gwariant. Hefyd, pa fath bynnag o wariant ydyw, bydd yn cael ei grwpio gyda'i gilydd mewn dull sy'n adlewyrchu natur prif elfen y gwariant ac ni fydd yn cael ei rannu ond mewn achosion lle ceir dwy neu fwy o brif elfennau gyda bywydau economaidd defnyddiol sy'n sylweddol wahanol.

Mae rhan y Cyfrif Refeniw Tai o'r Gofyniad o ran Ariannu Cyfalaf yn gyffredinol yn destun taliad 2% DRI; ond bydd benthycy digefnogaeth yn cael ei godi ar refeniw CRT dros gyfnod byrrach yn unol â'r cynllun busnes 30 blynedd a gymeradwywyd.

Rhagolygon Graddfeydd Llog 2014/2017/ Interest Rate Forecasts 2014/2017

Bank Rate														
	NOW	Mar-14	Jun-14	Sep-14	Dec-14	Mar-15	Jun-15	Sep-15	Dec-15	Mar-16	Jun-16	Sep-16	Dec-16	Mar-17
Capita Asset Services	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.75%	1.00%	1.00%	1.25%
UBS	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.75%	1.00%	-	-	-	-	-
Capital Economics	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.75%	-	-	-	-	-
5yr PWLB Rate														
	NOW	Mar-14	Jun-14	Sep-14	Dec-14	Mar-15	Jun-15	Sep-15	Dec-15	Mar-16	Jun-16	Sep-16	Dec-16	Mar-17
Capita Asset Services	2.63%	2.50%	2.60%	2.70%	2.70%	2.80%	2.80%	2.90%	3.00%	3.10%	3.20%	3.30%	3.40%	3.40%
UBS	2.63%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capital Economics	2.63%	2.60%	2.60%	2.60%	2.60%	2.70%	2.80%	3.00%	3.20%	-	-	-	-	-
10yr PWLB Rate														
	NOW	Mar-14	Jun-14	Sep-14	Dec-14	Mar-15	Jun-15	Sep-15	Dec-15	Mar-16	Jun-16	Sep-16	Dec-16	Mar-17
Capita Asset Services	3.72%	3.60%	3.70%	3.80%	3.80%	3.90%	3.90%	4.00%	4.10%	4.20%	4.30%	4.30%	4.40%	4.50%
UBS	3.72%	3.70%	3.80%	3.90%	4.05%	4.05%	4.30%	4.55%	4.55%	-	-	-	-	-
Capital Economics	3.72%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	4.05%	-	-	-	-	-
25yr PWLB Rate														
	NOW	Mar-14	Jun-14	Sep-14	Dec-14	Mar-15	Jun-15	Sep-15	Dec-15	Mar-16	Jun-16	Sep-16	Dec-16	Mar-17
Capita Asset Services	4.35%	4.40%	4.50%	4.50%	4.60%	4.60%	4.70%	4.80%	4.90%	5.00%	5.10%	5.10%	5.10%	5.10%
UBS	4.35%	4.55%	4.55%	4.80%	4.80%	5.05%	5.05%	5.30%	5.30%	-	-	-	-	-
Capital Economics	4.35%	4.35%	4.35%	4.35%	4.35%	4.35%	4.35%	4.35%	4.45%	-	-	-	-	-
50yr PWLB Rate														
	NOW	Mar-14	Jun-14	Sep-14	Dec-14	Mar-15	Jun-15	Sep-15	Dec-15	Mar-16	Jun-16	Sep-16	Dec-16	Mar-17
Capita Asset Services	4.31%	4.40%	4.50%	4.50%	4.60%	4.70%	4.80%	4.90%	5.00%	5.10%	5.20%	5.20%	5.20%	5.20%
UBS	4.31%	4.45%	4.45%	4.70%	4.70%	4.90%	4.90%	5.05%	5.05%	-	-	-	-	-
Capital Economics	4.31%	4.50%	4.50%	4.50%	4.50%	4.50%	4.50%	4.50%	4.60%	-	-	-	-	-

Rhan o gyngor a dderbyniwyd gan / An extract from advice received from: Capita Asset Services

Economic Background

THE UK ECONOMY

Economic growth, Until 2013, the economic recovery in the UK since 2008 had been the worst and slowest recovery in recent history. However, growth strongly rebounded in 2013 - quarter 1 (+0.3%), 2 (+0.7%) and 3 (+0.8%), to surpass all expectations as all three main sectors, services, manufacturing and construction contributed to this strong upturn. The Bank of England has, therefore, upgraded growth forecasts in the August and November quarterly Inflation Reports for 2013 from 1.2% to 1.6% and for 2014 from 1.7% to 2.8%, (2015 unchanged at 2.3%). The November Report stated that: -

“In the United Kingdom, recovery has finally taken hold. The economy is growing robustly as lifting uncertainty and thawing credit conditions start to unlock pent-up demand. But significant headwinds — both at home and abroad — remain, and there is a long way to go before the aftermath of the financial crisis has cleared and economic conditions normalise. That underpins the MPC’s intention to maintain the exceptionally stimulative stance of monetary policy until there has been a substantial reduction in the degree of economic slack. The pace at which that slack is eroded, and the durability of the recovery, will depend on the extent to which productivity picks up alongside demand. Productivity growth has risen in recent quarters, although unemployment has fallen by slightly more than expected on the back of strong output growth”.

Forward surveys are currently very positive in indicating that growth prospects are also strong for 2014, not only in the UK economy as a whole, but in all three main sectors, services, manufacturing and construction. This is very encouraging as there does need to be a significant rebalancing of the economy away from consumer spending to construction, manufacturing, business investment and exporting in order for this start to recovery to become more firmly established. One drag on the economy is that wage inflation continues to remain significantly below CPI inflation so disposable income and living standards are under pressure, although income tax cuts have ameliorated this to some extent. This therefore means that labour productivity must improve significantly for this situation to be corrected by the warranting of increases in pay rates.

Forward guidance, The Bank of England issued forward guidance in August which stated that the Bank will not start to consider raising interest rates until the jobless rate (Labour Force Survey / ILO i.e. not the claimant count measure) has fallen to 7% or below. This would require the creation of about 750,000 jobs and was forecast to take three years in August, but revised to possibly quarter 4 2014 in November. The UK unemployment rate has already fallen to 7.4% on the three month rate to October 2013 (although the rate in October alone was actually 7.0%). The Bank's guidance is subject to three provisos, mainly around inflation; breaching any of them would sever the link between interest rates and unemployment levels. This actually makes forecasting Bank Rate much more complex given the lack of available reliable forecasts by economists over a three year plus horizon. The recession since 2007 was notable for how unemployment did NOT rise to the levels that would normally be expected in a major recession and the August Inflation Report noted that productivity had sunk to 2005 levels. There has, therefore, been a significant level of retention of labour, which will mean that there is potential for a significant amount of GDP growth to be accommodated without a major reduction in unemployment. However, it has been particularly encouraging that the strong economic growth in 2013 has also been accompanied by a rapid increase in employment and forward hiring indicators are also currently very positive. It is therefore increasingly likely that early in 2014, the MPC will need to amend its forward guidance by reducing its 7.0% threshold rate and/or by adding further wording similar to the Fed’s move in December (see below).

Credit conditions, While Bank Rate has remained unchanged at 0.5% and quantitative easing has remained unchanged at £375bn in 2013, the Funding for Lending Scheme (FLS) was extended to encourage banks to expand lending to small and medium size enterprises. The second phase of Help to Buy aimed at supporting the purchase of second hand properties, will also

start in earnest in January 2014. These measures have been so successful in boosting the supply of credit for mortgages, and so of increasing house purchases, (though levels are still far below the pre-crisis level), that the Bank of England announced at the end of November that the FLS for mortgages would end in February 2014. While there have been concerns that these schemes are creating a bubble in the housing market, house price increases outside of London and the south-east have been much weaker. However, bank lending to small and medium enterprises continues to remain weak and inhibited by banks still repairing their balance sheets and anticipating tightening of regulatory requirements.

Inflation, Inflation has fallen from a peak of 3.1% in June 2013 to 2.1% in November. It is expected to remain near to the 2% target level over the MPC's two year time horizon.

AAA rating, The UK has lost its AAA rating from Fitch and Moody's but that caused little market reaction.

THE GLOBAL ECONOMY

The Eurozone (EZ) The sovereign debt crisis has eased considerably during 2013 which has been a year of comparative calm after the hiatus of the Cyprus bailout in the spring. In December, Ireland escaped from its three year EZ bailout programme as it had dynamically addressed the need to substantially cut the growth in government debt, reduce internal price and wage levels and promote economic growth. The EZ finally escaped from seven quarters of recession in quarter 2 of 2013 but growth is likely to remain weak and so will dampen UK growth. The ECB's pledge to buy unlimited amounts of bonds of countries which ask for a bail out has provided heavily indebted countries with a strong defence against market forces. This has bought them time to make progress with their economies to return to growth or to reduce the degree of recession. However, debt to GDP ratios (2012 figures) of Greece 176%, Italy 131%, Portugal 124%, Ireland 123% and Cyprus 110%, remain a cause of concern, especially as many of these countries are experiencing continuing rates of increase in debt in excess of their rate of economic growth i.e. these debt ratios are continuing to deteriorate. Any sharp downturn in economic growth would make these countries particularly vulnerable to a new bout of sovereign debt crisis. It should also be noted that Italy has the third biggest debt mountain in the world behind Japan and the US. Greece remains particularly vulnerable and continues to struggle to meet EZ targets for fiscal correction. Whilst a Greek exit from the Euro is now improbable in the short term, as Greece has made considerable progress in reducing its annual government deficit and a return towards some economic growth, some commentators still view an eventual exit as being likely. There are also concerns that austerity measures in Cyprus could also end up in forcing an exit. The question remains as to how much damage an exit by one country would do and whether contagion would spread to other countries. However, the longer a Greek exit is delayed, the less are likely to be the repercussions beyond Greece on other countries and on EU banks.

Sentiment in financial markets has improved considerably during 2013 as a result of firm Eurozone commitment to support struggling countries and to keep the Eurozone intact. However, the foundations to this current "solution" to the Eurozone debt crisis are still weak and events could easily conspire to put this into reverse. There are particular concerns as to whether democratically elected governments will lose the support of electorates suffering under EZ imposed austerity programmes, especially in countries like Greece and Spain which have unemployment rates of over 26% and unemployment among younger people of over 50%. The Italian political situation is also fraught with difficulties in maintaining a viable coalition which will implement an EZ imposed austerity programme and undertake overdue reforms to government and the economy. There are also concerns over the lack of political will in France to address issues of poor international competitiveness,

USA, The economy has managed to return to robust growth in Q2 2013 of 2.5% y/y and 4.1% y/y in Q3, in spite of the fiscal cliff induced sharp cuts in federal expenditure that kicked in on 1 March, and increases in taxation. The Federal Reserve therefore decided in December to reduce its \$85bn per month asset purchases programme of quantitative easing by \$10bn. It also amended its forward guidance on its pledge not to increase the central rate until unemployment falls to 6.5% by adding that there would be no increases in the central rate until 'well past the time that the

unemployment rate declines below 6.5%, especially if projected inflation continues to run below the 2% longer run goal'. Consumer, investor and business confidence levels have all improved markedly in 2013. The housing market has turned a corner and house sales and increases in house prices have returned to healthy levels. Many house owners have, therefore, been helped to escape from negative equity and banks have also largely repaired their damaged balance sheets so that they can resume healthy levels of lending. All this portends well for a reasonable growth rate looking forward.

China, There are concerns that Chinese growth could be on an overall marginal downward annual trend. There are also concerns that the new Chinese leadership have only started to address an unbalanced economy which is heavily dependent on new investment expenditure, and for a potential bubble in the property sector to burst, as it did in Japan in the 1990s, with its consequent impact on the financial health of the banking sector. There are also concerns around the potential size, and dubious creditworthiness, of some bank lending to local government organisations and major corporates. This primarily occurred during the government promoted expansion of credit, which was aimed at protecting the overall rate of growth in the economy after the Lehmans crisis.

Japan, The initial euphoria generated by "Abenomics", the huge QE operation instituted by the Japanese government to buy Japanese debt, has tempered as the follow through of measures to reform the financial system and the introduction of other economic reforms, appears to have stalled. However, at long last, Japan has seen a return to reasonable growth and positive inflation during 2013 which augurs well for the hopes that Japan can escape from the bog of stagnation and deflation and so help to support world growth. The fiscal challenges though are huge; the gross debt to GDP ratio is about 245% in 2013 while the government is currently running an annual fiscal deficit of around 50% of total government expenditure. Within two years, the central bank will end up purchasing about Y190 trillion (£1,200 billion) of government debt. In addition, the population is ageing due to a low birth rate and, on current trends, will fall from 128m to 100m by 2050.

CAPITA ASSET SERVICES FORWARD VIEW

Economic forecasting remains difficult with so many external influences weighing on the UK. Major volatility in bond yields is likely to endure as investor fears and confidence ebb and flow between favouring more risky assets i.e. equities, and safer bonds.

There could well be volatility in gilt yields over the next year as financial markets anticipate further tapering of asset purchases by the Fed. The timing and degree of tapering could have a significant effect on both Treasury and gilt yields. Equally, while the political deadlock and infighting between Democrats and Republicans over the budget has almost been resolved the raising of the debt limit, has only been kicked down the road. A final resolution of these issues could have a significant effect on gilt yields during 2014.

The longer run trend is for gilt yields and PwLB rates to rise, due to the high volume of gilt issuance in the UK, and of bond issuance in other major western countries. Increasing investor confidence in economic recovery is also likely to compound this effect as a continuation of recovery will further encourage investors to switch back from bonds to equities.

The overall balance of risks to economic recovery in the UK is currently evenly weighted. However, only time will tell just how long this period of strong economic growth will last; it also remains exposed to vulnerabilities in a number of key areas.

The interest rate forecasts in this report are based on an initial assumption that there will not be a major resurgence of the EZ debt crisis, or a break-up of the EZ, but rather that there will be a managed, albeit painful and tortuous, resolution of the debt crisis where EZ institutions and governments eventually do what is necessary - but only when all else has been tried and failed. Under this assumed scenario, growth within the EZ will be tepid for the next couple of years and some EZ countries experiencing low or negative growth, will, over that time period, see a significant increase in total government debt to GDP ratios. There is a significant danger that these ratios could rise to the point where markets lose confidence in the financial viability of one, or

more, countries. However, it is impossible to forecast whether any individual country will lose such confidence, or when, and so precipitate a resurgence of the EZ debt crisis. While the ECB has adequate resources to manage a debt crisis in a small EZ country, if one, or more, of the large countries were to experience a major crisis of market confidence, this would present a serious challenge to the ECB and to EZ politicians.

Downside risks currently include:

- UK strong economic growth is currently very dependent on consumer spending and recovery in the housing market. This is unlikely to endure much beyond 2014 as most consumers are maxed out on borrowing and wage inflation is less than CPI inflation, so disposable income is being eroded.
- A weak rebalancing of UK growth to exporting and business investment causing a major weakening of overall economic growth beyond 2014
- Weak growth or recession in the UK's main trading partners - the EU and US, depressing economic recovery in the UK.
- Prolonged political disagreement over the raising of the US debt ceiling.
- A return to weak economic growth in the US, UK and China causing major disappointment in investor and market expectations.
- A resurgence of the Eurozone sovereign debt crisis caused by ongoing deterioration in government debt to GDP ratios to the point where financial markets lose confidence in the financial viability of one or more countries and in the ability of the ECB and Eurozone governments to deal with the potential size of the crisis.
- The potential for a significant increase in negative reactions of populaces in Eurozone countries against austerity programmes, especially in countries with very high unemployment rates e.g. Greece and Spain, which face huge challenges in engineering economic growth to correct their budget deficits on a sustainable basis.
- The Italian political situation is frail and unstable; this will cause major difficulties in implementing austerity measures and a programme of overdue reforms. Italy has the third highest government debt mountain in the world.
- Problems in other Eurozone heavily indebted countries (e.g. Cyprus and Portugal) which could also generate safe haven flows into UK gilts, especially if it looks likely that one, or more countries, will need to leave the Eurozone.
- A lack of political will in France, (the second largest economy in the EZ), to dynamically address fundamental issues of low growth, poor international uncompetitiveness and the need for overdue reforms of the economy.
- Monetary policy action failing to stimulate sustainable growth in western economies, especially the Eurozone and Japan.
- Geopolitical risks e.g. Syria, Iran, North Korea, which could trigger safe haven flows back into bonds.

The potential for upside risks to UK gilt yields and PWLB rates, especially for longer term PWLB rates include: -

- A sharp upturn in investor confidence that sustainable robust world economic growth is firmly expected, causing a surge in the flow of funds out of bonds into equities.
- A reversal of Sterling's safe-haven status on a sustainable improvement in financial stresses in the Eurozone.
- UK inflation being significantly higher than in the wider EU and US, causing an increase in the inflation premium inherent to gilt yields.
- In the longer term – an earlier than currently expected reversal of QE in the UK; this could initially be implemented by allowing gilts held by the Bank to mature without reinvesting in new purchases, followed later by outright sale of gilts currently held.

Rhan o gyngor dderbyniwyd gan / An extract from advice received from: Capita Asset Services

Buddsoddiadau Penodedig ac Amhenodedig

Mae Canllawiau Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol (a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2010) yn rhoi diffiniad o fuddsoddiadau penodedig ac amhenodedig.

Mae paragraff 5.1 y Canllawiau yn dweud bod buddsoddiad yn un penodedig os yw'n cwrdd â phob un o'r isod:

- “(a) the investment is denominated in sterling and any payments or repayments in respect of the investment are payable only in sterling; and*
- (b) the investment is not a long-term investment (*); and*
- (c) the making of the investment is not defined as capital expenditure by virtue of regulation 20(1)(d) of the Local Authorities (Capital Finance and Accounting) (Wales) Regulations 2003 [SI 3239 as amended]; and*
- (d) the investment is made with a body or in an investment scheme of high credit quality (**); or with one of the following public-sector bodies:*
 - (i) the United Kingdom Government*
 - (ii) a local authority in England or Wales (as defined in section 23 of the 2003 Act) or a similar body in Scotland or Northern Ireland*
 - (iii) a parish or community council.”*

Mae'r Canllawiau hefyd yn dweud bod unrhyw fuddsoddiad nad yw'n cwrdd â'r diffiniad ym mharagraff 5.1 yn cael ei gyfrif fel buddsoddiad amhenodedig.

Yn ystod 2014/15 nid yw'r Cyngor yn bwriadu gwneud unrhyw fuddsoddiadau mewn arian gwledydd tramor, na gyda chyrrff credyd isel, nac unrhyw fuddsoddiadau a ddiffinnir fel gwariant cyfalaf gan y ddeddfwriaeth (megis cyfranddaliadau mewn cwmnïau). Bydd buddsoddiadau amhenodedig felly yn cael eu cyfyngu i (i) buddsoddiadau tymor hir; a (ii) adneuo gyda banciwr y Cyngor i ddibenion trafodaethol os yw'n methu a chwrrd â'r meini prawf sylfaenol ar gyfer y credyd; yn yr achos hwn, caiff balansau eu cyfyngu i'r eithaf lle mae hynny'n bosib.

Mae'r tabl yn Atodiad 6 yn nodi'r meini prawf a'r cyfyngiadau buddsoddi ar gyfer y gwahanol gategoriâu o fuddsoddiadau y bwriedir eu defnyddio yn ystod 2014/15 ac sydd felly'n sail ar gyfer y rhestr benthyca a gymeradwyir.

Bydd raid i'r Cyngor Sir gymeradwyo unrhyw newidiadau arfaethedig yn ystod y flwyddyn i gategoriâu o fuddsoddiadau penodedig ac amhenodedig a ddefnyddir ac/neu i'r meini prawf graddfeydd credyd / cyfyngiadau buddsoddi.

*** Section 2.4 of the 'Guidance' defines a long term investment as "any investment other than (a) one which is due to be repaid within 12 months of the date on which the investment was made or (b) one which the local authority may require to be repaid within that period."

** For the purposes of high credit quality the 'Guidance' states that "for the purposes of paragraph 5.1(d), Welsh ministers recommend that the Strategy should define high credit quality (and where this definition refers to credit ratings, paragraph 6.1 (***) is relevant)."

*** Paragraph 6.1 of the 'Guidance' recommends that "the Strategy should set out the authority's approach to assessing the risk of loss of investments, making clear in particular:

- (a) to what extent, if any, risk assessment is based upon credit ratings issued by one or more credit rating agencies;*
- (b) where credit ratings are used, how frequently credit ratings are monitored and what action is to be taken when ratings change; and*
- (c) what other sources of information on credit risk are used, additional to or instead of credit ratings."*

The table in Appendix 6 of this strategy sets out what this Council defines as high credit quality and the associated investment criteria and limits and section 4.3 of this strategy sets out the Council's creditworthiness approach.

Meini Prawf Gwrthbartion

Categori	Graddfa Credyd Tymor Byr (Fitch)	Graddfa Credyd Tymor Byr (Moody's)	Graddfa Credyd Tymor Byr (Standard & Poor's)	Graddfa Credyd Tymor Hir (Fitch)	Graddfa Credyd Tymor Hir (Moody's)	Graddfa Credyd Tymor Hir (Standard & Poor's)	Terfyn Arian	Terfyn Amser
Banciau a Chymdeithasau Adeiladu (sydd heb eu gwladoli neu sydd wedi eu gwladoli'n rhannol)	F1+	P-1	A-1+	AAA	Aaa	AAA	£10m	5 mlynedd
	F1+	P-1	A-1+	AA	Aa2	AA	£10m	3 mlynedd
	F1+	P-1	A-1+	AA-	Aa3	AA-	£10m	364 diwrnod
	F1	P-1	A-1	A	A2	A	£7.5m	6 mis
Banciau'r Deyrnas Gyfunol sydd wedi eu Gwladoli / wedi eu Gwladoli'n Rhannol	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	£10m	364 diwrnod
Llywodraeth Ganolog y Deyrnas Gyfunol (waeth beth fo'r raddfa credyd)	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	Dim uchafswm	Dim uchafswm
Awdurdodau Lleol y Deyrnas Gyfunol **	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	d/b	£5m	364 diwrnod

* fel y diffinnir yn Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid a Chyfrifo Cyfalaf) (Cymru) 2003

** fel y diffinnir yn Neddf Llywodraeth Leol 2003

Nodiadau ac Eglurhad**(1) Terfyn Arian Parod**

- (i) Mae'r terfynau arian yn berthnasol i'r gwrthbarti unigol ac i'r grŵp cyffredinol y mae'n perthyn iddo. (e.e. ar gyfer y banciau o fewn Grŵp Bancio Lloyds plc (sef Bank of Scotland plc a Lloyds Bank plc), terfyn buddsoddi yn berthnasol i fanciau hynny yn unigol a'r grŵp bancio yn ei gyfanrwydd);
- (ii) Y terfyn arian cyffredinol ar gyfer adneuo'n dros 364 o ddyddiau yw £15m.

(2) Terfyn Amser

- (i) I fyny at, a chan gynnwys y cyfnod a nodwyd.

(3) Arian Gwledydd Tramor

- (i) Bydd buddsoddiadau mewn gwledydd tramor wedi eu cyfyngu i'r rheini a chanddynt raddfa credyd sofran AA- (Fitch) neu gyfatebol (a hyd at uchafswm o £10 miliwn fesul gwlad dramor).
- (ii) Ni chaniateir buddsoddi mewn gwledydd pan mae ei raddfa sofran is ddim yn AA- neu'n uwch. Ni fydd unrhyw gyfyngiad gan wlad yn berthnasol i fuddsoddiadau yn y Deyrnas Gyfunol waeth beth fo'r raddfa credyd sofran.
- (iii) Ni fydd Is-gwmnïau grwpiau bancio tramor fel arfer yn cael eu hasesu yn unol â mamwlad y sefydliad rhiant. Fodd bynnag, bydd Santander UK plc (is-gwmni Bancio Santander yn Sbaen) yn cael ei gyfrif fel banc yn y Deyrnas Gyfunol oherwydd eu masnach freintiau sylweddol yn y Deyrnas Gyfunol a natur hyd fraich y berthynas rhwng y rhiant a'r is-gwmni.
- (iv) Ni fydd meini prawf graddfeydd credyd sofran a chyfyngiadau gwledydd tramor yn berthnasol i fuddsoddiadau mewn banciau datblygu amlochrog (e.e. Banc Buddsoddi Ewrop a Banc y Byd) na sefydliadau rhyngwladol (e.e. yr Undeb Ewropeaidd).

(4) Graddfa Credyd yn Gostwng

Os bydd graddfa credyd yn gostwng ac yn golygu bod y gwrthbarti yn is na'r meini prawf y mae'n rhaid cwrdd â nhw ar gyfer buddsoddi, rhoddir y gorau i ddefnyddio'r gwrthbarti cyn gynted ag y bydd yn ymarferol.

Os bydd y Swyddog Adran 151 yn dymuno parhau i fuddsoddi gyda'r gwrthbarti hwnnw gofynnir am ganiatâd gan Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio ac un aelod arall o ddewis y Cadeirydd a bydd raid i'r ddau ohonynt gymeradwyo. Adroddir ar hynny fel sy'n briodol ar yr adeg gyfleus nesaf.

Gwledydd wedi eu cymeradwyo ar gyfer buddsoddi [yn gywir fel ar 29 Ionawr 2014]

Seiliedig ar y raddfa isaf ar gael

AAA

- Awstralia
- Canada
- Denmarc
- Y Ffindir
- Yr Almaen
- Lwcsembwrg
- Norwy
- Singapore
- Sweden
- Y Swistir

AA+

- Hong Kong
- Yr Iseldiroedd
- U.D.A
- D.U.

AA

- Abu Dhabi
- Ffrainc
- Qatar

AA-

- Gwlad Belg
- Saudi Arabia

Cynllun dirprwyo Rheoli Trysorlys

(i) Cyngor Sir

- Cymeradwyo'r Gyllideb;
- Cymeradwyo Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys Blynyddol, Strategaeth Buddsoddi Blynyddol a Polisi MRP, Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys Blynyddol a diwygiadau;
- Cymeradwyo diwygiadau i'r cymalau a fabwysiadwyd gan y Cyngor;
- Derbyn ac adolygu adroddiadau monitro ar bolisiau Rheoli Trysorlys, arferion a gweithgareddau; ac
- Gweithredu ar argymhelliada a dderbynwyd gan y Pwyllgor Archwilio a/neu'r Pwyllgor Gwaith.

(ii) Pwyllgor Gwaith

- Ystyried y gyllideb;
- Cymeradwyo Arferion Rheoli Trysorlys Blynyddol a diwygiadau'r iddynt;
- Cymeradwyo rhannu'r cyfrifoldebau;
- Cymeradwyo dewis o ddarparwyr gwasanaeth allanol a chytuno ar dermau'r apwyntiad;
- Derbyn ac adolygu adroddiadau monitro ar bolisiau Rheoli Trysorlys, arferion a gweithgareddau a gwneud argymhellion i'r Cyngor Sir fel yn briodol;
- Gweithredu ar argymhellion a dderbynwyd gan y Pwyllgor Archwilio.

(iii) Pwyllgor Archwilio

- Sgrwtini o faterion Rheoli Trysorlys, fel sy'n ofynnol dan Côd Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys a Pholisi'r Cyngor a'r Rheoli Trysorlys. Mae'n cynnwys:-
 - sgrwtineiddio Datganiad Strategaeth Blynyddol ar Reoli Trysorlys, Strategaeth Buddsoddi Blynyddol, Polisi Blynyddol MRP, Polisi Rheoli Trysorlys Blynyddol ac Arferion Rheoli Trysorlys a gwneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir fel bo'n briodol;
 - sgrwtineiddio cynigion am ddiwygiadau i'r Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys Blynyddol, Strategaeth Buddsoddi Blynyddol, Polisi Blynyddol MRP, Polisi Rheoli Trysorlys Blynyddol ac Arferion Rheoli Trysorlys a'r diwygiadau i'r cymalau a fabwysiadwyd a gwneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir fel bo'n briodol;
 - derbyn a sgrwtineiddio unrhyw gynigion yn ymwneud â Rheoli Trysorlys sydd angen penderfyniad gan y Pwyllgor Gwaith neu'r Cyngor Sir;
 - derbyn a sgrwtineiddio adroddiadau monitro polisïau Rheoli Trysorlys, arferion a gweithgareddau a gwneud argymhellion i'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Sir fel bo'n briodol.

Rôl Rheoli Trysorlys y Swyddog adran 151

Mae rôl y swyddog (cyfrifol) adran 151 yn cynnwys:

- argymell cymalau, polisi/arferion rheoli trysorlys i'w cymeradwyo, gan eu hadolygu'n rheolaidd, a monitro cydymffurfiaeth;
- cyflwyno adroddiadau polisi rheoli trysorlys rheolaidd;
- cyflwyno cyllidebau ac amrywiaethau cyllideb;
- derbyn ac adolygu adroddiadau gwybodaeth rheoli;
- adolygu perfformiad y swyddogaeth rheoli trysorlys;
- sicrhau digonolrwydd adnoddau a sgiliau rheoli trysorlys, a'r rhannu effeithiol o gyfrifoldebau o fewn y swyddogaeth rheoli trysorlys;
- sicrhau digonolrwydd archwilio mewnol, a chysylltu ag archwiliwyr allanol; ac
- argymell apwyntio darparwyr gwasanaeth allanol.

- Cyfrifoldeb ar gyfer gweithredu a gweinyddu'r penderfyniadau trysorlys, yn cynnwys y penderfyniadau ar fenthyca, buddsoddi ac ariannu, wedi cael ei ddirprwyo i'r Swyddog Adran 151, a fydd yn gweithredu yn unol â datganiadau polisi'r Cyngor ac Arferion Rheoli Trysorlys.

Côd Ymarfer : Rheoli Trysorlys CIPFA yn y Gwasanaethau Cyhoeddus

Egwyddorion allweddol CIPFA *Rheoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus : Côt Ymarfer (Cyfrol 2011)*, fel y disgrifir yn Adran 4 o'r Côt hwnnw yw:-

Egwyddor Allweddol 1:

Dylai sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus roi ar waith amcanion ffurfiol a chynhwysfawr, polisïau ac arferion, strategaethau a threfniadau adrodd ar gyfer rheolaeth effeithiol a rheoli eu gweithgareddau rheoli trysorlys.

Egwyddor Allweddol 2:

Dylai eu polisïau a'u harferion ei gwneud yn glir bod rheolaeth effeithiol a rheoli risgiau yn brif amcanion eu gweithgareddau rheoli trysorlys a bod cyfrifoldeb am y rhain yn gorwedd yn glir o fewn eu sefydliadau. Dylai eu harchwaeth am risg ffurfio rhan o'u strategaeth flynyddol, gan gynnwys unrhyw ddefnydd o offerynnau ariannol ar gyfer y rheolaeth bwyllog o'r risgiau hynny, a dylai sicrhau y rhoddir blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd wrth fuddsoddi arian.

Egwyddor Allweddol 3:

Dylent gydnabod bod mynd ar drywydd gwerth am arian ym maes rheolaeth trysorlys a'r defnydd o fesurau perfformiad addas yn arfau dilys ac yn bwysig i sefydliadau cyfrifol i gyflogi i gefnogi eu busnes ac amcanion y gwasanaeth; a bod, o fewn cyd-destun rheoli risg yn effeithiol eu polisïau rheoli trysorlys a'i arferion yn adlewyrchu hyn.

Aiff y Côt ymlaen i ddweud bod:

"Wrth lunio'r argymhellion hyn mae CIPFA yn cydnabod yr anawsterau o ymdrechu i gael rheolaeth effeithiol ar risg, tra ar yr un pryd yn anelu at sicrhau gwerth am arian. Nid yw'r Côt yn ceisio bod yn rhagnodol ynghylch sut y dylai'r mater hwn gael ei drin, yn enwedig gan ei fod yn cynnwys amrywiaeth mor eang o sefydliadau. Fodd bynnag, lle bo hynny'n briodol, mae nodiadau cyfarwyddo sector benodol yn rhoi cyngor addas. Mae CIPFA yn cydnabod nad oes unrhyw ddau sefydliad yn y gwasanaethau cyhoeddus yn debygol o fynd i'r afael â'r mater hwn yn union yr un modd, ond mae llwyddiant yn y maes rheoli'r trysorlys yn debygol o gael ei weld, yn enwedig yn nhermau gwerth am arian fel dangosydd o swyddogaeth rheoli'r trysorlys sy'n perfformio'n gryf".

"Er ei fod yn dyddio'n ôl i 1991, mae CIPFA yn ystyried bod yr adroddiad gan y Trysorlys a Phwyllgor y Gwasanaeth Sifil o Dy'r Cyffredin ar gau'r BCCI yn dal yn berthnasol, ac yn yr adroddiad fe ddywedwyd :

"Wrth gydbwysu'r risg yn erbyn dychweliad, dylai awdurdodau lleol fod yn fwy pryderus i osgoi risgiau nag i wneud yr elw mwyaf."

"Yn wir, cefnogwyd y farn hon gan adroddiad y Pwyllgor Dethol Cymunedau a Llywodraeth Leol i fuddsoddiadau awdurdodau lleol yn 2009."

"Barn CIPFA yw trwy'r holl wasanaethau cyhoeddus y flaenoriaeth yw diogelu cyfalaf yn hytrach na gwneud yr elw mwyaf. Nid yw osgoi pob risg yn briodol nac yn bosibl. Fodd bynnag, mae'n rhaid cael cydbwysedd gyda chyfrifoldeb brwd am arian cyhoeddus."

Felly, bydd yr Awdurdod yn mabwysiadu'r pedwar cymal canlynol fel rhan o'r rheolau sefydlog :

1. Bydd yr Awdurdod yn creu ac yn cynnal, fel congffeini ar gyfer rheolaeth effeithiol o'r trysorlys :
 - Datganiad polisi ar reoli'r trysorlys, sy'n datgan y polisïau, amcanion a'r dull o reoli risg ei weithgareddau rheoli trysorlys; a

- Arferion rheoli trysorlys addas (ARhT) yn nodi'r modd y bydd yr Awdurdod yn ceisio cyflawni'r polisiau a'r amcanion hynny, ac yn rhagnodi sut y bydd yn trin ac yn rheoli'r gweithgareddau hynny.

Bydd cynnwys y Datganiad Polisi ac ARhT yn dilyn yr argymhellion a gynhwysir yn Adrannau 6 a 7 o'r Côd, yn amodol yn unig i newid lle bo angen adlewyrchu amgylchiadau penodol yr Awdurdod. NI fydd newidiadau o'r fath yn golygu y bydd yr Awdurdod yn gwyrô'n sylweddol oddi wrth egwyddorion allweddol y Côd.

2. Bydd y Cyngor Sir, Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau ar bolisiau, ymarferion a gweithgareddau Rheoli Trysorlys yr Awdurdod, yn cynnwys Strategaeth Blyneddol a Chynllun o fglaen llaw y flwyddyn, adroddiadau chwarterol (yn cynnwys adroddiad adolygu canol blwyddyn) ac hefyd adroddiad blyneddol ar ôl cau lawr, mewn ffurf sydd wedi ei ragnodi gan y TMPs.
3. Mae'r Cyngor Sir/Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am weithredu ar Bolisiau ac ymarferion Rheoli Trysorlys yr Awdurdod yn unol â cynllun Dirprwyo Rheolaeth Trysorlys. Mae'r Swyddog Cyllid 151 yn gyfrifol am weithredu a gweinyddu penderfyniadau Rheoli Trysorlys, fydd yn gweithio yn unol hefo Datganiad Polisi'r Awdurdod a'r TMPs ac os ydi hi/fo yn aelod o CIPFA, CIPFA Standard of Professional Practice on Treasury Management.
4. Mae'r Awdurdod yn enwebu'r Pwyllgor Archwilio i fod yn gyfrifol am sicrhau y ceir craffu effeithiol ar y polisiau rheoli'r trysorlys, yr ymarferion a'r perfformiad.

Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys

1. Mae'r Awdurdod yn diffinio ei weithgareddau rheoli'r trysorlys fel : "Rheoli buddsoddiadau'r Awdurdod a llif arian, ei fancio, trafodion marchnad arian a marchnad gyfalaf; rheolaeth effeithiol o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny, a mynd ar drywydd y perfformiad gorau posibl sy'n gyson â'r risgiau hynny".
2. Mae'r sefydliad hwn o'r farn mai nodi, monitro a rheoli risg yn llwyddiannus yw'r prif feini prawf ar gyfer mesur effeithlonrwydd ei weithgareddau rheoli'r trysorlys. Yn unol â hynny, bydd dadansoddi ac adrodd ar weithgareddau rheoli'r trysorlys yn canolbwyntio ar eu goblygiadau risg i'r sefydliad, ac unrhyw offerynnau ariannol a wnaed i reoli'r risgiau hyn.
3. Mae'r sefydliad hwn yn cydnabod y bydd rheolaeth effeithiol o'r trysorlys yn ei gefnogi wrth gyflawni ei amcanion busnes a gwasanaeth. Mae felly wedi ymrwymo i egwyddorion cyflawni gwerth am arian y maes rheoli'r trysorlys, a defnyddio technegau mesur perfformiad cynhwysfawr ac addas, o fewn cyd-destun rheoli risg yn effeithiol.

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	CYNGOR SIR
DYDDIAD:	27 CHWEFROR 2014
PWNC:	DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS A'R STRATEGAETH FUDDSODDI FLYNYDDOL: ADRODDIAD ADOLYGU CANOL BLWYDDYN 2013/14
SWYDDOG(ION) ARWEINIOL:	CLARE J WILLIAMS
SWYDDOG CYSWLLT:	CLARE J WILLIAMS (FFÔN: 2601)

Natur a rheswm dros adrodd

I gydymffurfio ag argymhellion Côt Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys.

Penderfynodd y Cyngor i dderbyn nifer o adroddiadau rheoli trysorlys i gael eu hystyried, gyda'r adroddiad adolygu canol-blwyddyn yma'n un ohonynt. Yn ogystal, penderfynodd y Cyngor mai'r Pwyllgor Archwilio fydd yn gyfrifol am sgrwtineiddio materion rheoli trysorlys ac ystyriwyd yr adroddiad gan y pwyllgor yna yn ei gyfarfod ar 11 Rhagfyr 2013 a penderfynodd i dderbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

1. Cefndir

1.1 Dau o ofynion Côt Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth mewn perthynas â Rheoli'r Trysorlys (a ddiwygiwyd yn 2011) yw bod y Cyngor llawn yn cael adroddiad adolygu canol blwyddyn ar weithgareddau rheoli trysorlys a dirprwyo'r gwaith o sgrwtineiddio strategaethau a pholisïau rheoli trysorlys. Bydd yr adroddiad hwn yn cwrrd â'r gofynion hyn ac yn rhoi sylw i'r isod:

- Diweddariad economaidd am y chwe mis cyntaf, gan edrych ymlaen hefyd i ail hanner 2013/14;
- Adolygiad o'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a'r Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol;
- Gwariant cyfalaf y Cyngor (dangosyddion darbodus);
- Adolygiad o bortffolio buddsoddi'r Cyngor ar gyfer 2013/14;
- Adolygiad o strategaeth fenthycy'r Cyngor ar gyfer 2013/14;
- Adolygiad o unrhyw ad-drefnu dyled a ddigwyddodd yn ystod 2013/14;
- Crynodeb o weithgareddau ers chwarter 2;
- Edrych ymlaen i'r flwyddyn nesaf; ac
- Adolygiad o gydymffurfiaeth gyda Therfynau Trysorlys a Darbodus ar gyfer 2013/14.

2. Diweddariad Economaidd

2.1 Mae Ymgynghorwyr Trysorlys y Cyngor (Capita Asset Services (a elwir yn flaenorol yn Sector)) wedi paratoi crynodeb ychydig ar ôl diwedd y chwarter cyntaf o'r cefndir economaidd a'r rhagolygon economaidd (Atodiadau 1 a 2) ynghyd â'r rhagolygon isod.

	Rhag 2013	Maw 2014	Meh 2014	Medi 2014	Rhag 2014	Maw 2015	Meh 2015
Cyfradd Banc(%)	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Cyfradd 5 mlynedd PWLB(%)	2.50	2.50	2.60	2.70	2.70	2.80	2.80
Cyfradd 10 mlynedd PWLB(%)	3.60	3.60	3.70	3.80	3.80	3.90	3.90
Cyfradd 25 mlynedd PWLB(%)	4.40	4.40	4.50	4.50	4.60	4.60	4.70
Cyfradd 50 mlynedd PWLB(%)	4.40	4.40	4.50	4.50	4.60	4.70	4.80

2.2 Yn ddiweddar cafwyd sylwadau gan Capita mewn perthynas â'r rhagolygon ar gyfer graddfeydd llog a oedd yn cysylltu'n ôl i fis Awst a'r Adroddiad ar Chwyddiant gan Fanc Lloegr a gyhoeddwyd bryd hynny ac y cyfeiriwyd ato yn yr adroddiad blaenorol. Gellir gweld y sylwadau hyn yn Atodiad 3.

2.3 Llynedd lansiodd Trysorlys Ei Mawrhydi gyfradd fenthyca is i ddarparu cyllid PWLB yn rhatach ar gyfer awdurdodau lleol, yn dod i rym ar 1 Tachwedd 2012 ar sail dreigl 12 mis. I fod yn gymwys i dderbyn y 'gyfradd sicrwydd' hon, sydd 0.2% yn is na'r gyfradd safonol gyfredol, mae angen i'r awdurdodau lleol gyflwyno gwybodaeth benodol erbyn dyddiad cau, sef canol Medi. Cydymffurfiodd yr Awdurdod hwn gyda'r gofynion hynny unwaith eto ac mae'n parhau i fod yn gymwys i dderbyn y gyfradd is. Mae'r rhagolygon uchod ar gyfer cyfraddau PWLB wedi ymgorffori y disgownt hwn.

3. Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys a Diweddariad ar y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol

3.1 Cymeradwywyd y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys (DSRhT) ar gyfer 2013/14 gan y Cyngor hwn ar 5 Mawrth 2013. Nid oes unrhyw newidiadau polisi i'r DSRhT; mae'r manylion yn yr adroddiad hwn yn diweddarau'r sefyllfa yn wyneb y sefyllfa economaidd ddiweddaraf.

4. Sefyllfa Gyfalaf y Cyngor (Dangosyddion Pwyllog)

4.1 Mae'r rhan hon o'r adroddiad wedi ei strwythuro i ddiweddarau:

- Cynlluniau gwariant cyfalaf y Cyngor;
- Sut mae'r cynlluniau hyn yn cael eu cyllido;
- Effaith y newidiadau yn y cynlluniau gwariant cyfalaf ar y dangosyddion pwyllog a'r angen sylfaenol i fenthyca; a
- Cydymffurfiaeth gyda'r terfynau sydd wedi eu sefydlu ar gyfer gweithgareddau benthyca.

4.2 Dangosydd Pwyllog ar gyfer Gwariant Cyfalaf

Mae'r tabl isod yn dangos yr amcangyfrifon diwygiedig ar gyfer gwariant cyfalaf a'r newidiadau ers cytuno ar y rhaglen gyfalaf ar gyfer y Gyllideb.

Gwariant Cyfalaf	Amcangyfrif Gwreiddiol 2013/14 £m	Y sefyllfa ar 30 Medi 2013 £m	Amcangyfrif Cyfredol 2013/14 £m
Cronfa'r Cyngor	19,000	6,394	23,600
CRT	4,900	1,031	4,100
Cyfanswm	23,900	7,425	27,700

4.2.1 Mae'r amcangyfrif cyfredol ar gyfer gwariant cyfalaf yn fwy na'r amcangyfrifon gwreiddiol a hynny'n bennaf oherwydd bod cynlluniau a gyllidir gyda grant (grant 100%) wedi cael eu gosod ar ôl yr amcangyfrifon gwreiddiol ac oherwydd cynnwys amcangyfrif ar gyfer y cyfalafu a ragwelir ar gyfer tâl cyfartal. Oherwydd symudiadau yn y rhaglen a'r cyllidebau unigol ystyrir bod y gwariant uwch hwn yn fforddiadwy o fewn cyllideb refeniw 2013/14.

4.3 Newidiadau i Gyllido'r Rhaglen Gyfalaf

4.3.1 Nid oes unrhyw newidiadau sylweddol i gyllido'r rhaglen gyfalaf i adrodd yr adeg yma, heblaw am y posibilrwydd o fenthyca digefnogaeth yn ymwneud â chyfalafu hawliadau tâl cyfartal. Daw'r sefyllfa yma'n gliriach wrth i ddiwedd y flwyddyn agosau.

4.4 Newidiadau i'r Dangosyddion Pwyllog ar gyfer y Gofynion Cyllido Cyfalaf (GCC), Dyled Allanol a'r Terfyn Gweithredol

4.4.1 Mae'r tabl sy'n dilyn yn dangos y GCC, sef yr angen allanol sylfaenol i fenthyca i bwrpas cyfalaf. Mae hefyd yn dangos y sefyllfa ddyled a ddisgwyllir dros y cyfnod. Yr enw ar hyn yw'r Terfyn Gweithredol.

4.4.2 Dangosydd Pwyllog – Gofyniad Cyllido Cyfalaf

4.4.2.1 Rhagwelir byddwn ychydig o flaen y darged i fod o fewn y rhagacan gwreiddiol ar gyfer y Gofyniad Cyllido Cyfalaf. Mae hyn ar sail dderbyn y cyfeiriad cyfalafu ar gyfer tâl cyfartal.

4.4.3 Dangosydd Pwyllog – Dyled Allanol / y Terfyn Gweithredol

	Amcangyfrif Gwreiddiol 2013/14 £m	Amcangyfrif Cyfredol 2013/14 £m
Dangosydd Pwyllog – Gofyniad Cyllido Cyfalaf		
GCC – Cronfa'r Cyngor	88,500	90,252
GCC – CRT	23,700	24,044
Cyfanswm GCC	112,200	114,296
Symudiad net yn y GCC	6,436	7,881
Dangosydd Pwyllog – Dyled Allanol/Terfyn Gweithredol		
Benthyca	117,000	89,590
Ymrwymadau tymor hir eraill	2,000	Nil
Cyfanswm Dyled 31 Mawrth	119,000	89,590

4.5 Cyfyngiadau ar Weithgareddau Benthyca

4.5.1 Yr elfen gyntaf allweddol o reolaeth dros y gweithgareddau trysorlys yw dangosydd pwyllog i sicrhau na fydd benthyca net (benthyciadau llai buddsoddiadau), dros y tymor canol, ond yn cael ei wneud i ddiben cyfalaf. Ni ddylai benthyciadau allanol net, ac eithrio yn y tymor byr, fod yn uwch na'r cyfanswm GCC yn y flwyddyn flaenorol ynghyd ag amgyfrifon unrhyw GCC ychwanegol ar gyfer 2013/14 a'r ddwy flynedd ariannol nesaf. Mae hyn yn caniatáu peth hyblygrwydd ar gyfer benthyca buan cyfyngedig ar gyfer blynyddoedd y dyfodol. Mae'r Cyngor wedi cymeradwyo polisi o fenthyca cyn i'r angen godi a glywir wrth y polisi hwnnw os gwelir bod hynny'n ddoeth.

	Amcangyfrif Gwreiddiol 2013/14 £m	Y sefyllfa ar 30 Medi 2013 £m
Benthyca gros	112,300	96,100
Ymrwymadau tymor hir eraill	Dim	Dim
Benthyca gros	112,300	96,100
GCC (sefyllfa diwedd y flwyddyn)	112,300	d/b

4.5.2 Erbyn diwedd y flwyddyn, rhagwelir bydd y GCC yn £114m, ac, o ganlyniad, mae gofyn i fenthyca £25m. Dywed y datganiad strategaeth rheoli'r trysorlys (Adran 3.5.1) y bydd agwedd hyblyg yn cael ei mabwysiadu mewn perthynas â'r dewis rhwng benthyca mewnol ac allanol. Parheir i ddilyn y dull hwnnw o weithredu a rhoddir sylw i'r holl ffactorau a restrir yn yr adran honno. Mae'r penderfyniad i barhau i fewnoli wedi ei yrru'n bennaf gan 2 ffactor: (1) cyfyngu risg credyd i'r awdurdod (2) cyfyngu cost cario. Mae hyn yn erbyn cefndir o gyfraddau buddsoddi a chyfraddau PWLB sy'n parhau i fod yn hanesyddol o isel, gyda dim ond cynnydd graddol yn cael ei ragweld i'r tymor canol. Mae'r dull hwn o weithredu yn gyson â'r hyn a wneir gan lawer o awdurdodau lleol eraill a holwyd mewn seminarau a gweithdai y bu swyddogion cyllid yn bresennol ynddynt. Mae'r ymgynghorwyr a benodwyd ar gyfer y trysorlys (Capita Asset Services) hefyd wedi cefnogi'r penderfyniad i barhau i fenthyca'n fewnol ar hyn o bryd. Erbyn diwedd y flwyddyn rhagwelir y bydd benthyca allanol yn £90m. Rhoddir gwybod am unrhyw newidiadau i'r dull cyfredol o weithredu fel sy'n briodol.

- 4.5.3** Ni rhagwelir anawsterau ar gyfer eleni na blynyddoedd i ddod o ran cydymffurfio gyda'r dangosydd pwylllog hwn.
- 4.5.4** Mae dangosydd pwylllog arall yn rheoli lefel gyffredinol y benthycu. Hwn yw'r terfyn awdurdodedig na chaniateir benthycu y tu draw iddo. Mae angen i Aelodau osod a diwygio'r terfyn hwn. Mae'n adlewyrchu lefel y benthycu y gellid ei fforddio yn y tymor byr, er nad yw'n ddymunol, ond sydd ddim yn gynaliadwy yn y tymor hir. Hwn yw'r uchafswm benthycu gyda rhywfaint o ddarpariaeth wrth gefn ar gyfer symudiadau annisgwyl. Hwn yw'r terfyn statudol a benderfynir dan Adran 3(1) Deddf Llywodraeth Leol 2003.

Terfyn awdurdodedig ar gyfer dyled allanol	Dangosydd Gwreiddiol 2013/14 (£m)	Y sefyllfa ar 30 Medi 2013 (£m)
Benthycu	122,000	96,100
Ymrwymadau tymor hir eraill	2,000	Diml
Cyfanswm	124,000	96,100

5. Portffolio Buddsoddi 2013/14

- 5.1** Yn unol â'r Côd, blaenoriaeth y Cyngor yw sicrhau diogelwch cyfalaf a hylifedd, a chael dychweliad priodol, o'i gydbwysu yn erbyn y risg gysylltiedig. Fel sydd wedi ei nodi yn Adran 3, mae'r farchnad fuddsoddi'n anodd iawn o ran denu'r cyfraddau llog a welwyd yn gyffredin yn y degawdau a fu oherwydd bod cyfraddau'n isel iawn ac yn gyson â Chyfradd Banc 0.5%. Yn wir, mae cyflwyno'r cynllun Cyllid ar gyfer Benthycu wedi gostwng cyfraddau buddsoddi yn y farchnad ymhellach. Mae'r posibilrwydd o ymestyn yr argyfwng dyled sofran ym mharth yr Ewro a'i effaith bosib ar fanciau yn annog strategaeth risg isel a thymor byr. O gofio'r hinsawdd yma o risg, mae dychweliadau ar fuddsoddiadau yn debygol o barhau i fod yn isel.
- 5.2** Roedd gan y Cyngor £25m o fuddsoddiadau ar 30 Medi 2013 (£14m ar 31 Mawrth 2013) a'r elw o'r portffolio buddsoddi am chwe mis cyntaf y flwyddyn yw 0.90%. Gellir gweld rhestr lawn o'r buddsoddiadau ar 30 Medi 2013 yn Atodiad 5. Gellir gweld crynodeb o'r buddsoddiadau a'r cyfraddau yn Atodiad 4.
- 5.3** Ni aethpwyd dros ben y terfynau sydd wedi eu cymeradwyo ar gyfer y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol yn ystod y chwe mis cyntaf 2013/14.
- 5.4** Y dychweliad y mae'r Cyngor wedi cyllidebu ar ei gyfer o fuddsoddiadau ar gyfer 2013/14 yw £0.3m. Fel nodwyd yn y strategaeth, mae rhywfaint o'r benthycu wedi cael ei fewnoli yn ystod y flwyddyn ac felly mae'r dychweliadau o'r buddsoddiadau a ragwelir yn is na'r rheini y cyllidebwyd ar eu cyfer. Fodd bynnag, bu modd gwneud arbedion o ran llog ar fenthyciadau ac mae'r canlyniad net a ragwelir o fewn y gyllideb.

5.5 Meini prawf gwrthbartion buddsoddi

- 5.5.1** Mae'r meini prawf ar gyfer dewis gwrthbartion buddsoddi ac a gymeradwywyd yn y DSRhT yn cwrdd â gofynion y swyddogaeth rheoli trysorlys er ei bod yn mynd yn anoddach i fuddsoddi arian gan fod yr ansawdd credyd yn parhau i leihau .
- 5.5.2** O ran y buddsoddiadau sy'n parhau, rhoddwyd gwybod eisoes am broblemau statws credyd o fewn Santander UK plc. Yn ystod y chwarter penderfynwyd parhau i fuddsoddi gyda'r banc hwn. Mae'r sail ar gyfer gwneud y penderfyniad yn gyson â'r rhesymau yr adroddwyd arnynt yn chwarter 1:-

- Mae adran 4.3 y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol ar gyfer 2013/14 yn rhoi manylion am y polisi teilyngdod credyd. Yn gryno, y broses yw cymhwyso graddfeydd credyd sylfaenol ar gyfer buddsoddiadau. Yn ogystal â hynny cymerir cyngor gan Sector ynghylch teilyngdod credyd ac mae hynny'n arwain at awgrymiadau ynghylch hyd y cyfnod buddsoddi. Cyfeirir hefyd at ddata a gwybodaeth sydd gan y farchnad;
- Nid yw statws credyd Santander wedi newid yn ystod y chwarter ac mae'r holl raddfeydd tymor hir 2 lefel yn is na'r meini prawf a gymeradwywyd ar gyfer benthyca, ac mae 2 o'r graddfeydd tymor byr 1 lefel yn is na'r meini prawf;
- Y cyngor gan yr ymgynghorwyr a benodwyd gan yr Awdurdod Lleol (Capital Asset Services) yw ei fod yn briodol parhau i fuddsoddi (am hyd a 100 o ddyddiad fe awgrymir);
- Roedd gwaith dadansoddi a monitro annibynnol mewn perthynas â'r marchnadoedd yn cefnogi'r casgliadau y daeth Capital Asset Services iddynt;
- O gofio'r holl ystyriaethau uchod, gwnaed penderfyniad i barhau i fuddsoddi gyda Santander, ar sail galw yn unig.

6. Benthyca

6.1 Gofyniad cyllido cyfalaf (GCC) y Cyngor a ragwelir ar gyfer 2013/14 yw £7.9m. Mae'r GCC yn dynodi angen sylfaenol y Cyngor i fenthyca i bwrpas cyfalaf. Os yw'r GCC yn gadarnhaol, gall y Cyngor fenthyca gan PWLB neu gan y farchnad (benthyca allanol) neu o'r balansau mewnol am gyfnod dros dro (benthyca mewnol). Mae'r cydbwysedd rhwng benthyca allanol a mewnol fel arfer yn cael ei ddylanwadu gan amgylchiadau'r farchnad. Mae'r Cyngor wedi rhagweld benthyca diwedd y flwyddyn ariannol o £90m ac wedi defnyddio £25m o gyllid llif arian yn lle benthyca. Mae hyn yn ffordd ddoeth a chost-effeithiol o weithredu yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni ond bydd angen parhau i fonitro rhag ofn y bydd yr elw o giltiau yn well na'r disgwyl.

6.2 Ceir crynodeb o'r sefyllfa benthyca yn Atodiad 4.

7. Ad-drefnu Dyledion

7.1 Ni wnaed unrhyw waith ad-drefnu dyledion yn ystod y chwe mis cyntaf 2013/14.

8. Gweithgareddau ers Chwarter Dau

8.1 Ers diwedd y chwarter, aeddfedodd dau gyfrif adnau tymor sefydlog; roedd un yn gyfrif adnau 6 mis, am £5m gyda Banc Brenhinol yr Alban (RBS) ar gyfradd o 0.95% ac roedd y llall yn gyfrif adnau 364 Diwrnod, £5m ar gyfradd o 1.58%. Ailfuddsoddwyd y cyntaf yn llawn gydag RBS am 3 mis ar gyfradd o 0.8%. Ailfuddsoddwyd yr ail gydag RBS ar sail galw yn unig ar gyfradd o 0.6% ar y pryd. Gwnaed y penderfyniad i ailfuddsoddi gydag RBS yn bennaf oherwydd ei fod wedi ei wladoli'n rhannol sy'n ei wneud yn un o'r gwrthbartion sydd fwyaf teilwng i gredyd; fodd bynnag, roedd hefyd yn cynnig cyfraddau llog cystadleuol iawn. Ailfuddsoddwyd yr ail ar sail galw yn unig er mwyn cadw hyblygrwydd. Mae'r gyfradd a enillir ar hyn o bryd ar y cyfrif galw wedi codi'n ddiweddar i 0.8%. Roedd y penderfyniad hwn i fuddsoddi gydag RBS yn cael ei gefnogi gan Capita Asset Services.

8.2 Yn ogystal, buddsoddiadau wedi parhau gyda Santander ar sail alwad yn unig.

8.3 Ni wnaed unrhyw fuddsoddiadau tymor sefydlog eraill ers diwedd y chwarter ac ni fenthycwyd unrhyw arian newydd ac ni chafodd unrhyw ddyledion eu haildrefnu.

9. Cynlluniau ar gyfer y flwyddyn nesa

9.1 Yn ei gyfarfod yn Chwefror, bydd y Pwyllgor yma yn ystyried y cynlluniau ar gyfer benthyca a buddsoddi ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf. Yn ôl y strategaeth cyllideb referniw cyfredol, y cynlluniau cychwynnol yw:-

- i ddefnyddio'r dyraniad benthyca gyda chefnogaeth cyffredinol sydd ar gael o £2.193m (£2.140m yn 2013/14) ynghyd ag unrhyw ddyraniad y flwyddyn gyfredol sydd heb ei ddefnyddio;
- i ddefnyddio'n llawn y benthyca gefnogir gan y Fenter Benthyca Llywodraeth Leol Priffyrdd;ac
- i fenthyca, ar sail ddi-gefnogaeth, i gyllido blaenoriaethau buddsoddi cyfalaf, gan gysylltu i mewn i'r amcanion trawsnewid.

10. Argymhelliad

10.1 Ystyried cynnwys yr adroddiad.

Cefndir Economaidd / Economic background

During 2013/14 economic indicators suggested that the economy is recovering, albeit from a low level. After avoiding recession in the first quarter of 2013, with a 0.3% quarterly expansion the economy grew 0.7% in Q2. There have been signs of renewed vigour in household spending in the summer, with a further pick-up in retail sales, mortgages, house prices and new car registrations.

The strengthening in economic growth appears to have supported the labour market, with employment rising at a modest pace and strong enough to reduce the level of unemployment further. Pay growth also rebounded strongly in April, though this was mostly driven by high earners delaying bonuses until after April's cut in the top rate of income tax. Excluding bonuses, earnings rose by just 1.0% y/y, well below the rate of inflation at 2.7% in August, causing continuing pressure on household's disposable income.

The Bank of England extended its Funding for Lending Scheme (FLS) into 2015 and sharpened the incentives for banks to extend more business funding, particularly to small and medium size enterprises. To date, the mortgage market still appears to have been the biggest beneficiary from the scheme, with mortgage interest rates falling further to new lows. Together with the Government's Help to Buy scheme, which provides equity loans to credit-constrained borrowers, this is helping to boost demand in the housing market. Mortgage approvals by high street banks have risen as have house prices, although they are still well down from the boom years pre 2008.

Turning to the fiscal situation, the public borrowing figures continued to be distorted by a number of one-off factors. On an underlying basis, borrowing in Q2 started to come down, but only slowly, as Government expenditure cuts took effect and economic growth started to show through in a small increase in tax receipts. The 2013 Spending Review, covering only 2015/16, made no changes to the headline Government spending plan, and monetary policy was unchanged in advance of the new Bank of England Governor, Mark Carney, arriving. Bank Rate remained at 0.5% and quantitative easing also stayed at £375bn. In August, the MPC provided forward guidance that Bank Rate is unlikely to change until unemployment first falls to 7%, which was not expected until mid 2016. However, 7% is only a point at which the MPC will review Bank Rate, not necessarily take action to change it. The three month to July average rate was 7.7%.

CPI inflation (MPC target of 2.0%), fell marginally from a peak of 2.9% in June to 2.7% in August. The Bank of England expects inflation to fall back to 2.0% in 2015.

Financial markets sold off sharply following comments from Ben Bernanke (the Fed chairman) in June that suggested the Fed. may 'taper' its asset purchases earlier than anticipated. The resulting rise in US Treasury yields was replicated in the UK. Equity prices fell initially too, as Fed. purchasing of bonds has served to underpin investor moves into equities out of low yielding bonds. However, as the market moves to realign its expectations, bond yields and equities are likely to rise further in expectation of a continuing economic recovery. Increases in payroll figures have shown further improvement, helping to pull the unemployment rate down from a high of 8.1% to 7.3%, and continuing house price rises have helped more households to escape from negative equity. In September, the Fed. surprised financial markets by not starting tapering as it felt the run of economic data in recent months had been too weak to warrant taking early action. Bond yields fell sharply as a result, though it still only remains a matter of time until tapering does start.

Tensions in the Eurozone eased over the second quarter, but there remained a number of triggers for a renewed flare-up. Economic survey data improved consistently over the first half of the year, pointing to a return to growth in Q2, so ending six quarters of Eurozone recession.

Allan gan / From: CAPITA ASSET SERVICES – TREASURY SOLUTIONS

Rhagolygon Economaidd am ail hanner 2013/14 / Economic outlook for the second half of 2013/14

Economic forecasting remains difficult with so many external influences weighing on the UK. Volatility in bond yields is likely during 2013/14 as investor fears and confidence ebb and flow between favouring more risky assets i.e. equities, and safer bonds. Downside risks to UK gilt yields and PWLB rates include:

- A return to weak economic growth in the US, UK and China causing major disappointment to investor and market expectations.
- The potential for a significant increase in negative reactions of populaces in Eurozone countries against austerity programmes, especially in countries with very high unemployment rates e.g. Greece and Spain, which face huge challenges in engineering economic growth to correct their budget deficits on a sustainable basis.
- The Italian political situation is frail and unstable: the coalition government fell on 29 September.
- Problems in other Eurozone heavily indebted countries (e.g. Cyprus and Portugal) which could also generate safe haven flows into UK gilts.
- Monetary policy action failing to stimulate sustainable growth in western economies, especially the Eurozone and Japan.
- Weak growth or recession in the UK's main trading partners - the EU and US, depressing economic recovery in the UK.
- Geopolitical risks e.g. Syria, Iran, North Korea, which could trigger safe haven flows back into bonds

Upside risks to UK gilt yields and PWLB rates, especially for longer term PWLB rates include: -

- UK inflation being significantly higher than in the wider EU and US, causing an increase in the inflation premium inherent to gilt yields.
- Increased investor confidence that sustainable robust world economic growth is firmly expected, together with a reduction or end of QE operations in the US, causing a further flow of funds out of bonds into equities.
- A reversal of Sterling's safe-haven status on a sustainable improvement in financial stresses in the Eurozone.
- In the longer term - a reversal of QE in the UK; this could initially be implemented by allowing gilts held by the Bank to mature without reinvesting in new purchases, followed later by outright sale of gilts currently held.
- Further downgrading by credit rating agencies of the creditworthiness and credit rating of UK Government debt, consequent upon repeated failure to achieve fiscal correction targets and sustained recovery of economic growth, causing the ratio of total Government debt to GDP to rise to levels that provoke major concern.

The overall balance of risks to economic recovery in the UK is now weighted to the upside after five months of robust good news on the economy. However, only time will tell just how long this period of strong economic growth will last, and it remains exposed to vulnerabilities in a number of key areas. The longer run trend is for gilt yields and PWLB rates to rise, due to the high volume of gilt issuance in the UK, and of bond issuance in other major western countries. Near-term, there is some residual risk of further QE if there is a dip in strong growth or if the MPC were to decide to take action to combat the market's expectations of an early first increase in Bank Rate. If the MPC does take action to do more QE in order to reverse the rapid increase in market rates, especially in gilt yields and interest rates up to 10 years, such action could cause gilt yields and PWLB rates over the next year or two to significantly undershoot the forecasts in the table below. The tension in the US over passing a Federal budget for the new financial year starting on 1 October and raising the debt ceiling in mid October could also see bond yields temporarily dip until agreement is reached between the opposing Republican and Democrat sides. Conversely, the eventual start of tapering by the Fed. will cause bond yields to rise.

Allan gan / From: CAPITA ASSET SERVICES – TREASURY SOLUTIONS

Sylwadau ar y rhagolygon diweddaraf ar raddfeydd llog/Commentary on the latest interest rates forecasts

Since the August Bank of England Inflation Report we have had a continuing run of strong economic news which has consolidated confidence in a UK economic recovery. Such a run of resoundingly good economic news is not something that the UK is accustomed to and so it has taken some time for markets (and forecasters!) to shed some continuing caution that this is all too good to be true and could just be a statistical aberration. What we have seen since August is an initial robust rise in gilt yields, especially in shorter / medium term yields e.g. 5 and 10 years, followed by a partial backtracking. This overall rise in yields reflects the market view that the Bank of England's target level for unemployment of 7%, before it will review changing Bank Rate, will be reached much sooner than the Bank's view back in August of towards the end of 2016. In its latest quarterly Inflation Report this month, the Bank has shortened this period to possibly as early as the end of 2014. Financial markets have also moved their expectations back from their over optimism, which reached fever pitch in September, and are now expecting a first increase in Bank Rate in Q2 2015. This is not our house view however, and the Bank has been at pains to emphasise that reaching a 7% unemployment rate is NOT a trigger for the first increase in Bank Rate but this target is only an assurance that they will NOT increase Bank Rate before that rate is reached. 7% is, therefore, merely a point at which the MPC would start to ask the question whether Bank Rate warrants being increased. This question will then be dependent on MPC forecasts for inflation and growth. The MPC does have a twin mandate of controlling inflation AND supporting the Government's policy for growth and employment. Provided inflation looks likely to stay near to the target rate of 2% (Bank forecast is now 1.9% Q4 2015), the MPC are likely to give priority to supporting growth and employment. This could mean a continuation of loose monetary policy and consequently an extended period of historically low Bank Rate compared to what we have viewed as being 'normal' rates.

This latest house view is very different from market expectations of a first increase in Bank Rate of Q2 2015. It should be noted that in this latest forecast, although we have moved the first increase in Bank Rate forward to Q2 2016, we are only forecasting Bank Rate to reach 1.25% in Q1 2017. This is a slow rate of increase because we have major reservations that the current bout of strong economic growth (the Bank has now upped its forecasts for 2014 to 2.8% and for 2015 to 2.5%), will wilt as the major stimulus has come from consumer spending and an uplift in borrowing to buy property. Whilst the release of this burst of pent up demand to buy property is having a very welcome effect on the economy, this surge is very likely to fade in time and will then leave a major question mark over where growth is going to come from. Basically, there are four main areas of demand in the UK economy: -

1. Consumers – but most consumers are maxed out on borrowing and trying to pay down debt. In addition, most consumers are experiencing declining disposable income as wage increases are less than inflation. This will not reverse until productivity and business investment improve so as to warrant paying higher wages. It is mainly higher wages that could provide a solid stimulus to an increase in consumer expenditure which would then underpin strong growth.
2. Government – again, maxed out on borrowing and committed to austerity programmes to reduce its expenditure.
3. Foreigners buying our exports – but the EU, our major export market, is likely to experience tepid growth, at best, for the next few years.
4. Business investment in fixed capital formation; but this has fallen from 13.5% to 10.4% of GDP over the last six years. Why should companies increase this level of investment when labour productivity has fallen significantly over the last six years, and so there should be potential to improve productivity in order to facilitate increased levels of production? Export markets also look relatively weak, so again, there is little need to invest in order to expand production for that reason. Finally, the Bank keeps on commenting on the level of surplus capacity in the economy so there is an issue as to how long it will take for that capacity to absorb increases in levels of production before new investment appears on the agenda of companies.

Turning to the US, in terms of the start of Fed tapering of asset purchases, we are still of the view that tapering will start soon, but not now till Q1 2013 at the earliest; so there is no material change in our US outlook. However, UK gilt yields are still closely tracking movements in US treasury yields and these could, therefore, be volatile as the political deadlock and infighting between Democrats and Republicans over the budget, and the raising of the debt limit, has only been kicked down the road, rather than resolved. The Fed. is likely to want to prefer to delay tapering until it knows what sort of agreement eventually emerges so that it can ascertain what impact it is likely to have on the US economy and consumers.

Short term turbulence in financial markets

We can only repeat our previous warnings that we are in times when events can precipitate major volatility in markets. While Ireland has made very good progress towards probably being able to exit from its bail out soon, it looks increasingly likely that Greece is now going to need a third bailout package, though not one on the same scale as the first two. Concerns are also rising over Portugal requiring another bailout. Slovenia looks increasingly like it is heading towards a bailout. A growing lack of confidence in the Eurozone austerity programmes could cause bond yields to rise for Eurozone countries. This could help maintain UK gilts as a safe haven and so depress gilt yields close to current levels for an extended period.

This latest forecast is based on an initial assumption that we will not be heading into a major resurgence of the Eurozone debt crisis, or a break-up of the Eurozone, but rather that there will be a managed, albeit painful and tortuous, resolution of the debt crisis where Eurozone institutions and governments eventually do what is necessary - but only when all else has been tried and failed. Under this assumed scenario, growth within the Eurozone will be tepid for the next couple of years and is, therefore, likely to dampen UK growth, as the EU is our biggest export market. We are also concerned that some Eurozone countries experiencing low growth, will, over the next few years, see a significant increase in total government debt to GDP ratios. There is a potential danger for these ratios to rise to the point where markets lose confidence in the financial viability of one, or more, countries. However, it is impossible to forecast whether any individual country will lose such confidence, or when, and so precipitate a resurgence of the Eurozone debt crisis. While the ECB has adequate resources to manage a debt crisis in a small Eurozone country, if one, or more, of the large countries were to experience a major crisis of market confidence, this would present a serious challenge to the European Central Bank and to Eurozone politicians. Our PWLB forecasts are based around a balance of risks. However, we would flag up the potential for upside risks, especially for longer term PWLB rates, as follows: -

- A further increase in investor confidence that robust world economic growth is firmly expected, causing a flow of funds out of bonds and into equities;
- UK inflation being significantly higher than in the wider EU and US, causing an increase in the inflation premium inherent to gilt yields;
- A reversal of Sterling's safe-haven status on an improvement in financial stresses in the Eurozone;
- A reversal of QE; this could initially be implemented by allowing gilts held by the Bank to mature without reinvesting in new purchases, followed later by outright sale of gilts currently held.

It should be highlighted how unpredictable PWLB rates and bond yields continue to be as we are experiencing exceptional levels of volatility which are highly correlated to political developments, (or lack of them), in the sovereign debt crisis.

Allan gan / From: CAPITA ASSET SERVICES – TREASURY SOLUTIONS

Crynodeb Benthycu a Buddsoddi – Chwarter 1 a 2 2013/14
Borrowing and Investment Summary – Quarters 1 and 2 2013/14

	30 Medi / Sept 2013		30 Mehefin / June 2013	
	£m	%	£m	%
Benthycu – graddfa sefydlog Borrowing – fixed rate	96.1	5.53	96.1	5.53
Benthycu – graddfa amrywiol Borrowing – variable rate	Dim / Nil	d/b / n/a	Dim / Nil	d/b / n/a
Adneuon – galw hyd at 30 diwrnod Deposits – Call to 30 days	14.7	0.67	13.7	0.67
Adneuon – Tymor sefydlog < 1 bl. Deposits – Fixed Term < 1 year	10.0	1.27	10.0	1.27
Adneuon – Tymor sefydlog 1 bl. + Deposits – Fixed Term 1 year +	Dim / Nil	d/b / n/a	Dim / Nil	d/b / n/a
Cyfanswm Adneuon Total Deposits	24.7	0.90	23.7	0.92
Cyfartaledd Adneuon yn y Chwarter Average Deposits in the Quarter	25.7	0.88	28.0	0.92

Ni torwyd unrhyw un o'r dangosyddion trysorlys yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn.
None of the treasury indicators were breached during the first half of the year.

Graddfeydd Credyd Gwrthbartion buddsoddi a'r adneuoedd a ddelir gyda phob un ar Mehefin 2013 *
Credit ratings of investment counterparties and deposits held with each as at 30 September 2013*

Grŵp Bancio/ Banking Group	Sefydliad/ Institution	Adneuoedd / Deposit £'000	Hyd (Galw tymor sefydlog) / Duration (Call / Fixed Term**)	Cyfnod (O/I)/ Period (From / To)	Graddfa Dychweliad/ Rate of Return %	Graddfa Tymor Hir Fitch Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Fitch Short Term Rating	Graddfa Tymor Hir Moody's Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Moody's Short Term Rating	Graddfa Tymor Hir Standard & Poor's (S&P) Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Standard & Poor's (S&P) Short Term Rating	Lliw Sector/Hyd Awgrymiedig/ Sector Colour / Suggested Duration
Lloyds Banking Group plc	Bank of Scotland plc	10,000	Galw/ Call	n/a	0.40	A	F1	A2	P-1	A	A-1	Glas - 12 mis/ Blue - 12 months
HSBC Holdings plc	HSBC Bank plc	489	Galw/ Call	n/a	0.25	AA-	F1+	Aa3	P-1	AA-	A-1+	Oren - 12 mis / Orange - 12 months
Santander Group plc	Santander UK plc	4,169	Galw/ Call	n/a	0.80	A	F1	A2	P-1	A	A-1	Gwyrdd - 3 mis/ Green - 100 days
The Royal Bank of Scotland Group plc	The Royal Bank of Scotland plc	5,000	Tymor Sefydlog/ Fixed Term (364 diwrnod/days)	Tachwedd/ November 2012 Tachwedd/ November 2013	1.58	A	F1	A3	P-2	A	A-1	Glas - 12 mis / Blue - 12 months
The Royal Bank of Scotland Group plc	The Royal Bank of Scotland plc	5,000	Tymor Sefydlog/ Fixed Term (6 mis/months)	Mai /May 2013 / Tachwedd/ November 2013	0.95	A	F1	A3	P-2	A	A-1	Glas - 12 mis / Blue - 12 months

Tudalen 69

* Ceir y Rhestr Benthycy Cymeradwyedig yn Atodiad 5 o'r Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys 2013/14/Strategaeth Buddsoddi Blynyddol/The Approved Lending List can be found at Appendix 5 of the 2013/14 Treasury Management Strategy Statement / Annual Investment Strategy

** Sef tymor ar pwynt y buddsoddi/Being term at the point of investment.

- Santander oedd yr unig sefydliad i beidio â chwrdd â meini prawf y Rhestr Benthycy Cymeradwyedig. Fe parhawyd i fuddsoddi yn Santander. Trafodir hyn yn Rhan 5.5.2./The only institution not to meet the Approved Lending List credit criteria was Santander. Investment in Santander did continue though. This is discussed in Section 5.5.2.
Yn Atodiad 6 ceir y graddfeydd credyd cyfatebol ar gyfer y 3 asiantaeth graddio y cyfeirir atynt uchod./The equivalent credit ratings for the 3 rating agencies referred to above can be found at Appendix 6.

**Graddfeydd Credyd Cyfatebol/
Equivalent Credit Ratings (Fitch, Moodys, S&P)**

Tymor Hir Fitch Long Term	Tymor Hir Moodys Long Term	Tymor Hir S&P Long Term
AAA	Aaa	AAA
AA+	Aa1	AA+
AA	Aa2	AA
AA-	Aa3	AA-
A+	A1	A+
A	A2	A
A-	A3	A-
BBB+	Baa1	BBB+
BBB	Baa2	BBB
BBB-	Baa3	BBB-
Tymor Byr Fitch Short Term	Tymor Byr Moodys Short Term	Tymor Byr S&P Short Term
F1+	d/b / n/a	A-1+
F1	P-1	A-1
F2	P-2	A-2
F3	P-3	A-3

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

**PENDERFYNIAD DRAFFT
AR OSOD
Y DRETH GYNGOR
2014/15**

**DRAFT RESOLUTION
ON SETTING
THE COUNCIL TAX
2014/15**

PENDERFYNIAD DRAFFT Y DRETH GYNGOR

1. PENDERFYNWYD

- (a) Yn unol ag argymhellion y Pwyllgor Gwaith i fabwysiadu'r Cynllun Ariannol Tymor Canol yn Nhabl A, fel Strategaeth Cyllideb oddi mewn i ystyr a roddir yn y Cyfansoddiad, ac i gadarnhau y daw'n rhan o'r fframwaith cyllidebol gyda'r eithriad o'r ffigyrau a ddisgrifir fel rhai cyfredol.
- (b) Yn unol ag argymhellion y Pwyllgor Gwaith i fabwysiadu cyllideb referniw 2014/15 fel y gwelir honno yn Nhabl B.
- (c) Yn unol ag argymhellion y Pwyllgor Gwaith i fabwysiadu cynllun a chyllideb cyfalaf fel y gwelir hwnnw yn Nhabl C.
- (ch) Ddirprwyo i'r Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) y pŵer i wneud addasiadau rhwng penawdau yn Nhabl B er mwyn rhoi effaith i benderfyniadau'r Cyngor.
- (d) Dirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith, ym mlwyddyn ariannol 2014/15, y pwerau i drosglwyddo cyllidebau rhwng penawdau fel a ganlyn:
 - (i) pwerau dilyffethair i wario pob pennawd cyllidebol unigol yn Nhabl B yn erbyn pob gwasanaeth unigol, ar y gwasanaeth perthnasol;
 - (ii) pwerau i ddyrannu symiau o'r arian wrth gefn heb ei ddyrannu a rhai gwasanaeth i gyllido cynigion gwariant unwaith-ac-am-byth sy'n cyfrannu tuag at gyflawni amcanion y Cyngor a gwella gwasanaethau;
 - (iii) pwerau i drosglwyddo o'r ffynonellau incwm newydd neu uwch.
- (dd) Dirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith mewn perthynas â'r flwyddyn ariannol 2014/15 ac ar gyngor y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) y pŵer i ryddhau hyd at £500k o falansau cyffredinol i ddelio gyda blaenoriaethau yn codi yn ystod y flwyddyn.
- (e) Am y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2017, dirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith y pwerau a ganlyn:
 - (i) pwerau i wneud ymrwymadau newydd o gyllidebau referniw blynyddoedd y dyfodol hyd at y symiau a nodir ar gyfer blaenoriaethau newydd yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol;
 - (ii) y pwerau a'r ddyletswydd i baratoi cynlluniau i gyflawni arbedion cyllidebol referniw fel yr awgrymir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol;
 - (iii) pwerau i drosglwyddo cyllidebau rhwng prosiectau cyfalaf yn Nhabl C ac ymrwymo adnoddau yn y blynyddoedd dilynol gan gydymffurfio gyda'r fframwaith cyllidebol.
- (f) Pennu'r dangosyddion pwylllog sy'n amcangyfrifon am 2014/15 ymlaen fel sy'n ymddangos yn Nhabl Ch gan gadarnhau'r terfynau ar fenthycyca a buddsoddi sydd wedi eu nodi yn eitemau 10,11 a 14 i 17 yn y tabl.
- (ff) Cymeradwyo Strategaeth Rheoli'r Trysorlys am y flwyddyn.
- (g) Mabwysiadu fersiwn diwygiedig Côt Ymarfer CIPFA 2011 ar Reoli Trysorlys.
- (ng) Cadarnhau y bydd eitemau 1 (b) i (g) yn dod yn rhan o'r fframwaith cyllidebol.

2. **PENDERFYNWYD** mabwysiadu a chadarnhau i bwrpas y flwyddyn ariannol 2014/15 benderfyniad y Cyngor Sir a gynhaliwyd ar 10 Mawrth 1998, bod y Cyngor Sir yn pennu lefel y disgownt sy'n gymwys i'r Dosbarth penodedig A a Dosbarth penodedig B o anheddau dan Adran 12 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (a ddiwygiwyd), a ddisgrifir gan Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Dosbarthau Rhagnodedig ar Anheddau) (Cymru) 1998, fel a ganlyn:

Dosbarth Penodedig A Dim Disgownt
Dosbarth Penodedig B Dim Disgownt

3. **PENDERFYNWYD** mabwysiadu a chadarnhau i bwrpas y flwyddyn ariannol 2014/15, benderfyniad y Cyngor Sir a gynhaliwyd ar 6 Mawrth 2007 bod y Cyngor Sir yn pennu lefel disgownt sy'n briodol i Ddosbarth penodedig C o anheddau dan Adran 12 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (a ddiwygiwyd), a ddisgrifir gan y Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sail y Dreth Gyngor) a'r Dreth Gyngor (Dosbarthiadau Rhagnodedig ar Anheddau) (Cymru) (Diwygio) 2004, fel a ganlyn:-

4. Nodi fod y Cyngor yn ei gyfarfod ar 28 Chwefror 1996 wedi penderfynu na fydd yn trin y costau'r â'r Cyngor iddynt yn rhan o'i ardal nac wrth gyfarfod unrhyw gais neu gais arbennig fel costau arbennig a bod y penderfyniadau i barhau mewn grym hyd oni fyddant yn cael ei diddymu'n benodol.
5. Y dylid nodi i'r Pwyllgor Gwaith, yn ei gyfarfod ar 2 Rhagfyr 2013 bennu'r symiau a ganlyn ar gyfer y flwyddyn 2014/15 yn unol â'r rheoliadau a luniwyd da n Adran 33(5) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992:
- a) 30,070.64 yw'r swm a bennwyd gan y Pwyllgor Gwaith, yn unol â rheoliad 3 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sail y Dreth Gyngor) (Cymru) 1995, yn sail y Dreth Gyngor am y flwyddyn.

b) Rhan o Ardal y Cyngor

Amlwch	1,460.08
Biwmares	1,048.24
Caergybi	3,762.56
Llangefni	1,898.57
Porthaethwy	1,398.36
Llanddaniel-fab	363.25
Llanddona	361.20
Cwm Cadnant	1,124.69
Llanfair Pwllgwyngyll	1,284.66
Llanfihangel Esceifiog	660.48
Bodorgan	432.28
Llangoed	617.47
Llangristiolus a Cherrigceinwen	596.62
Llanidan	411.33
Rhosyr	959.24
Penmynydd	231.78
Pentraeth	543.73
Moelfre	604.42
Llanbadrig	646.16
Llanddyfnan	486.26
Llaneilian	542.85
Llannerch-y-medd	498.04
Llaneugrad	176.50
Llanfair Mathafarn Eithaf	1,759.28
Cylch y Garn	398.93
Mechell	527.92
Rhos-y-bol	458.98
Aberffraw	282.97
Bodedern	406.47
Bodffordd	411.53
Trearddur	1,210.53
Tref Alaw	249.63
Llanfachraeth	222.83
Llanfaelog	1,204.40
Llanfaethlu	270.30
Llanfair-yn-neubwll	553.62
Y Fali	966.04
Bryngwran	346.72
Rhoscolyn	337.94
Trewalchmai	353.78

sef y symiau a bennwyd gan y Pwyllgor Gwaith, yn unol â rheoliad 6 y Rheoliadau, yn symiau sail y dreth gyngor ar gyfer y flwyddyn gyda golwg ar y tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

6. Bod y symiau a ganlyn bellach yn cael eu pennu gan y Cyngor ar gyfer y flwyddyn 2014/15 yn unol ag Adrannau 32 i 36 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992:

- a) £184,546,900 sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(2) (a) i (d) y Ddeddf.
- b) £ 56,877,142 sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(3) (a) ac (c) y Ddeddf.
- c) £127,669,758 sef y swm sy'n cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm 6(a) uchod a chyfanswm 6(b) uchod, a bennwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 32(4) y Ddeddf, yn gyllideb angenrheidiol ar gyfer y flwyddyn.
- ch) £ 97,158,202 sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn amcangyfrif y byddant yn daladwy yn ystod y flwyddyn i gronfa'r cyngor gyda golwg ar drethi annomestig a ail-ddosberthir, grant cynnal refeniw a grant arbennig gan dynnu unrhyw swm a bennwyd yn unol ag Adran 33(3) y Ddeddf.
- d) £ 1,014.66 sef y swm yn 6(c) uchod llai'r swm yn 6(ch) uchod, gan rannu'r cyfan â'r swm a nodir yn 5(a) uchod, a bennwyd gan y Pwyllgor Gwaith, yn unol ag Adran 33(1) y Ddeddf, sef sail y dreth gyngor am y flwyddyn.
- dd) £ 999,930 sef cyfanswm yr holl eitemau arbennig y cyfeirir atynt yn Adran 34(1) y Ddeddf.
- e) £ 981.41 sef y swm yn 6(d) uchod llai'r canlyniad a geir wrth rannu'r swm yn 6(dd) uchod â'r swm yn 5(a) uchod, a bennwyd gan y Pwyllgor Gwaith, yn unol ag Adran 34 (2) y Ddeddf, sef sail y dreth gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'r ardal lle na fo unrhyw eitem arbennig yn berthnasol.

f) Rhan o Ardal y Cyngor		D
Amlwch	£	1,037.94
Biwmares	£	1,006.95
Caergybi	£	1,060.58
Llangefni	£	1,039.91
Porthaethwy	£	1,031.11
Llanddaniel-fab	£	1,000.68
Llanddona	£	995.67
Cwm Cadnant	£	1,006.75
Llanfair Pwllgwyngyll	£	1,008.65
Llanfihangel Esceifiog	£	1,004.57
Bodorgan	£	998.99
Llangoed	£	996.68
Llangristiolus a Cherrigceinwen	£	988.65
Llanidan	£	1,000.86
Rhosyr	£	1,001.74
Penmynydd	£	995.65
Pentraeth	£	1,011.76
Moelfre	£	1,000.41
Llanbadrig	£	1,006.95
Llanddyfnan	£	995.56
Llaneilian	£	997.99
Llannerch-y-medd	£	999.41
Llaneugrad	£	1,001.24
Llanfair Mathafarn Eithaf	£	1,007.13
Cylch y Garn	£	994.95
Mechell	£	996.03
Rhos-y-bol	£	994.48
Aberffraw	£	1,006.15
Bodedern	£	996.17
Bodffordd	£	995.99
Trearddur	£	1,003.81
Tref Alaw	£	996.23
Llanfachraeth	£	999.69
Llanfaelog	£	999.18
Llanfaethlu	£	1,002.68
Llanfair-yn-neubwll	£	998.21
Y Fali	£	1,004.55
Bryngwran	£	1,006.50
Rhoscolyn	£	993.25
Trewalchmai	£	999.78

sef y symiau a geir trwy ychwanegu at y swm a geir yn 6(e) uchod symiau'r eitem neu'r eitemau arbennig sy'n berthnasol i dai annedd yn y rhannau hynny o ardal y Cyngor y cyfeiriwyd atynt uchod wedi'u rhannu ym mhob achos gan y swm yn 5(b) uchod, a bennwyd gan y Pwyllgor Gwaith yn unol ag Adran 34(3) y Ddeddf, sef sail y dreth gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

Bandiau Prisiau

ff) Rhan o Ardal y Cyngor	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Amlwch	£ 691.96	807.29	922.61	1,037.94	1,268.59	1,499.24	1,729.90	2,075.88	2,421.86
Biwmares	£ 671.30	783.18	895.06	1,006.95	1,230.72	1,454.48	1,678.25	2,013.90	2,349.55
Caergybi	£ 707.05	824.90	942.73	1,060.58	1,296.26	1,531.95	1,767.63	2,121.16	2,474.69
Llangefni	£ 693.27	808.82	924.36	1,039.91	1,271.00	1,502.09	1,733.18	2,079.82	2,426.46
Porthaethwy	£ 687.40	801.98	916.54	1,031.11	1,260.24	1,489.38	1,718.51	2,062.22	2,405.93
Llanddaniel-fab	£ 667.12	778.31	889.49	1,000.68	1,223.05	1,445.42	1,667.80	2,001.36	2,334.92
Llanddona	£ 663.78	774.41	885.04	995.67	1,216.93	1,438.19	1,659.45	1,991.34	2,323.23
Cwm Cadnant	£ 671.16	783.03	894.88	1,006.75	1,230.47	1,454.19	1,677.91	2,013.50	2,349.09
Llanfair Pwllgwyngyll	£ 672.43	784.51	896.57	1,008.65	1,232.79	1,456.94	1,681.08	2,017.30	2,353.52
Llanfihangel Esceifiog	£ 669.71	781.33	892.95	1,004.57	1,227.81	1,451.04	1,674.28	2,009.14	2,344.00
Bodorgan	£ 665.99	776.99	887.99	998.99	1,220.99	1,442.98	1,664.98	1,997.98	2,330.98
Llangoed	£ 664.45	775.20	885.93	996.68	1,218.16	1,439.65	1,661.13	1,993.36	2,325.59
Llangristiolus a Cherrigceinwen	£ 659.10	768.95	878.80	988.65	1,208.35	1,428.05	1,647.75	1,977.30	2,306.85
Llanidan	£ 667.24	778.45	889.65	1,000.86	1,223.27	1,445.68	1,668.10	2,001.72	2,335.34
Rhosyr	£ 667.82	779.13	890.43	1,001.74	1,224.35	1,446.96	1,669.56	2,003.48	2,337.40
Penmynydd	£ 663.76	774.40	885.02	995.65	1,216.90	1,438.16	1,659.41	1,991.30	2,323.19
Pentraeth	£ 674.50	786.93	899.34	1,011.76	1,236.59	1,461.43	1,686.26	2,023.52	2,360.78
Moelfre	£ 666.94	778.10	889.25	1,000.41	1,222.72	1,445.03	1,667.35	2,000.82	2,334.29
Llanbadrig	£ 671.30	783.18	895.06	1,006.95	1,230.72	1,454.48	1,678.25	2,013.90	2,349.55
Llanddyfnan	£ 663.70	774.33	884.94	995.56	1,216.79	1,438.03	1,659.26	1,991.12	2,322.98
Llaneilian	£ 665.32	776.22	887.10	997.99	1,219.76	1,441.54	1,663.31	1,995.98	2,328.65
Llannerch-y-medd	£ 666.27	777.32	888.36	999.41	1,221.50	1,443.59	1,665.68	1,998.82	2,331.96
Llaneugrad	£ 667.49	778.74	889.99	1,001.24	1,223.74	1,446.23	1,668.73	2,002.48	2,336.23
Llanfair Mathafarn Eithaf	£ 671.42	783.32	895.22	1,007.13	1,230.94	1,454.74	1,678.55	2,014.26	2,349.97
Cylch y Garn	£ 663.30	773.85	884.40	994.95	1,216.05	1,437.15	1,658.25	1,989.90	2,321.55
Mechell	£ 664.02	774.69	885.36	996.03	1,217.37	1,438.71	1,660.05	1,992.06	2,324.07
Rhos-y-bol	£ 662.98	773.49	883.98	994.48	1,215.47	1,436.47	1,657.46	1,988.96	2,320.46
Aberffraw	£ 670.76	782.56	894.35	1,006.15	1,229.74	1,453.33	1,676.91	2,012.30	2,347.69
Bodedern	£ 664.11	774.80	885.48	996.17	1,217.54	1,438.91	1,660.28	1,992.34	2,324.40
Bodffordd	£ 663.99	774.66	885.32	995.99	1,217.32	1,438.65	1,659.98	1,991.98	2,323.98
Trearddur	£ 669.20	780.74	892.27	1,003.81	1,226.88	1,449.95	1,673.01	2,007.62	2,342.23
Tref Alaw	£ 664.15	774.85	885.53	996.23	1,217.61	1,439.00	1,660.38	1,992.46	2,324.54
Llanfachraeth	£ 666.46	777.54	888.61	999.69	1,221.84	1,443.99	1,666.15	1,999.38	2,332.61
Llanfaelog	£ 666.12	777.14	888.16	999.18	1,221.22	1,443.26	1,665.30	1,998.36	2,331.42
Llanfaethlu	£ 668.45	779.86	891.27	1,002.68	1,225.50	1,448.31	1,671.13	2,005.36	2,339.59
Llanfair-yn-neubwll	£ 665.47	776.39	887.29	998.21	1,220.03	1,441.86	1,663.68	1,996.42	2,329.16
Y Fali	£ 669.70	781.32	892.93	1,004.55	1,227.78	1,451.01	1,674.25	2,009.10	2,343.95
Bryngwran	£ 671.00	782.83	894.66	1,006.50	1,230.17	1,453.83	1,677.50	2,013.00	2,348.50
Rhoscolyn	£ 662.16	772.53	882.88	993.25	1,213.97	1,434.69	1,655.41	1,986.50	2,317.59
Trewalchmai	£ 666.52	777.61	888.69	999.78	1,221.95	1,444.12	1,666.30	1,999.56	2,332.82

sef y symiau a geir trwy luosi'r symiau yn 6(e) a 6(f) uchod a'r rhif sydd, yn ôl y cyfrannau a nodir yn Adran 5(1) y Ddeddf, yn berthnasol i dai annedd a restrir mewn band prisiau arbennig wedi'i rannu a'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau hynny'n berthnasol i dai a restrir ym mand prisiau D, a bennir gan y Pwyllgor Gwaith, yn unol ag Adran 36(1) y Ddeddf, yn symiau sydd i'w hystyried ar gyfer y flwyddyn gyda golwg ar y categorïau o dai annedd a restrir yn y gwahanol fandiau prisiau.

7. Y dylid nodi ar gyfer y flwyddyn 2014/15 fod Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi nodi'r symiau a ganlyn mewn praesept a roddwyd i'r Cyngor, yn unol ag Adran 40 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, ar gyfer pob un o'r categorïau o dai annedd a ddangosir isod:

Awdurdod Praeseptio

Bandiau Prisïau

		A	B	C	D	E	F	G	H	I
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	£	151.74	177.03	202.32	227.61	278.19	328.77	379.35	455.22	531.09

8. Wedi pennu'r cyfanswm ym mhob achos o'r symiau yn 6(ff) a 7 uchod, bod y Cyngor, yn unol ag Adran 30(2) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, drwy hyn, yn pennu'r symiau a ganlyn ar gyfer y dreth gyngor yn y flwyddyn 2014/15 ar gyfer pob categori o dai annedd a ddangosir isod:

Bandiau Prisïau

Rhan o Ardal y Cyngor		A	B	C	D	E	F	G	H	I
Amlwch	£	843.70	984.32	1,124.93	1,265.55	1,546.78	1,828.01	2,109.25	2,531.10	2,952.95
Biwmares	£	823.04	960.21	1,097.38	1,234.56	1,508.91	1,783.25	2,057.60	2,469.12	2,880.64
Caerdybi	£	858.79	1,001.93	1,145.05	1,288.19	1,574.45	1,860.72	2,146.98	2,576.38	3,005.78
Llangefni	£	845.01	985.85	1,126.68	1,267.52	1,549.19	1,830.86	2,112.53	2,535.04	2,957.55
Porthaethwy	£	839.14	979.01	1,118.86	1,258.72	1,538.43	1,818.15	2,097.86	2,517.44	2,937.02
Llanddaniel-fab	£	818.86	955.34	1,091.81	1,228.29	1,501.24	1,774.19	2,047.15	2,456.58	2,866.01
Llandona	£	815.52	951.44	1,087.36	1,223.28	1,495.12	1,766.96	2,038.80	2,446.56	2,854.32
Cwm Cadnant	£	822.90	960.06	1,097.20	1,234.36	1,508.66	1,782.96	2,057.26	2,468.72	2,880.18
Llanfair Pwllgwyngyll	£	824.17	961.54	1,098.89	1,236.26	1,510.98	1,785.71	2,060.43	2,472.52	2,884.61
Llanfihangel Esceifiog	£	821.45	958.36	1,095.27	1,232.18	1,506.00	1,779.81	2,053.63	2,464.36	2,875.09
Bodorgan	£	817.73	954.02	1,090.31	1,226.60	1,499.18	1,771.75	2,044.33	2,453.20	2,862.07
Llangoed	£	816.19	952.23	1,088.25	1,224.29	1,496.35	1,768.42	2,040.48	2,448.58	2,856.68
Llangristiolus a Cherrigceinwen	£	810.84	945.98	1,081.12	1,216.26	1,486.54	1,756.82	2,027.10	2,432.52	2,837.94
Llanidan	£	818.98	955.48	1,091.97	1,228.47	1,501.46	1,774.45	2,047.45	2,456.94	2,866.43
Rhosyr	£	819.56	956.16	1,092.75	1,229.35	1,502.54	1,775.73	2,048.91	2,458.70	2,868.49
Penmynydd	£	815.50	951.43	1,087.34	1,223.26	1,495.09	1,766.93	2,038.76	2,446.52	2,854.28
Pentraeth	£	826.24	963.96	1,101.66	1,239.37	1,514.78	1,790.20	2,065.61	2,478.74	2,891.87
Moelfre	£	818.68	955.13	1,091.57	1,228.02	1,500.91	1,773.80	2,046.70	2,456.04	2,865.38
Llanbadrig	£	823.04	960.21	1,097.38	1,234.56	1,508.91	1,783.25	2,057.60	2,469.12	2,880.64
Llanddyfnan	£	815.44	951.36	1,087.26	1,223.17	1,494.98	1,766.80	2,038.61	2,446.34	2,854.07
Llaneilian	£	817.06	953.25	1,089.42	1,225.60	1,497.95	1,770.31	2,042.66	2,451.20	2,859.74
Llannerch-y-medd	£	818.01	954.35	1,090.68	1,227.02	1,499.69	1,772.36	2,045.03	2,454.04	2,863.05
Llaneugrad	£	819.23	955.77	1,092.31	1,228.85	1,501.93	1,775.00	2,048.08	2,457.70	2,867.32
Llanfair Mathafarn Eithaf	£	823.16	960.35	1,097.54	1,234.74	1,509.13	1,783.51	2,057.90	2,469.48	2,881.06
Cylch y Garn	£	815.04	950.88	1,086.72	1,222.56	1,494.24	1,765.92	2,037.60	2,445.12	2,852.64
Mechell	£	815.76	951.72	1,087.68	1,223.64	1,495.56	1,767.48	2,039.40	2,447.28	2,855.16
Rhos-y-bol	£	814.72	950.52	1,086.30	1,222.09	1,493.66	1,765.24	2,036.81	2,444.18	2,851.55
Aberffraw	£	822.50	959.59	1,096.67	1,233.76	1,507.93	1,782.10	2,056.26	2,467.52	2,878.78
Bodedern	£	815.85	951.83	1,087.80	1,223.78	1,495.73	1,767.68	2,039.63	2,447.56	2,855.49
Bodffordd	£	815.73	951.69	1,087.64	1,223.60	1,495.51	1,767.42	2,039.33	2,447.20	2,855.07
Trearddur	£	820.94	957.77	1,094.59	1,231.42	1,505.07	1,778.72	2,052.36	2,462.84	2,873.32
Tref Alaw	£	815.89	951.88	1,087.85	1,223.84	1,495.80	1,767.77	2,039.73	2,447.68	2,855.63
Llanfachraeth	£	818.20	954.57	1,090.93	1,227.30	1,500.03	1,772.76	2,045.50	2,454.60	2,863.70
Llanfaelog	£	817.86	954.17	1,090.48	1,226.79	1,499.41	1,772.03	2,044.65	2,453.58	2,862.51
Llanfaethlu	£	820.19	956.89	1,093.59	1,230.29	1,503.69	1,777.08	2,050.48	2,460.58	2,870.68
Llanfair-yn-Neubwll	£	817.21	953.42	1,089.61	1,225.82	1,498.22	1,770.63	2,043.03	2,451.64	2,860.25
Y Fali	£	821.44	958.35	1,095.25	1,232.16	1,505.97	1,779.78	2,053.60	2,464.32	2,875.04
Bryngwran	£	822.74	959.86	1,096.98	1,234.11	1,508.36	1,782.60	2,056.85	2,468.22	2,879.59
Rhoscolyn	£	813.90	949.56	1,085.20	1,220.86	1,492.16	1,763.46	2,034.76	2,441.72	2,848.68
Trewalchmai	£	818.26	954.64	1,091.01	1,227.39	1,500.14	1,772.89	2,045.65	2,454.78	2,863.91

This page is intentionally left blank

RHIF YR EITEM

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i	Y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor Llawn
Dyddiad	Pwyllgor Gwaith 17 Chwefror 2014 Cyngor Llawn 27 Chwefror 2014
Pwnc	Polisi Chwythu'r Chwiban
Deilydd Portffolio	Y Cyngorydd Alwyn Rowlands
Swyddog(ion) Arweiniol	Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro – Lynn Ball
Swyddog Cyswllt	Awena Parry (est. 2563)
Rheswm am yr adroddiad:	
<p>1.1 Ceisio cymeradwyaeth i ddiweddarau'r Polisi Chwythu'r Chwiban yn unol â'r Ddeddf Menter a Diwygio Rheoleiddio 2013 ("deddfwriaeth").</p> <p>1.2 Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith wneud argymhelliad i'r Cyngor Llawn ynglŷn â chymeradwyo'r newidiadau.</p>	

A. Rhagarweiniad / Cefndir / Materion

Mae'r newidiadau allweddol a wnaed i chwythu'r chwiban o ganlyniad i'r ddeddf fel a ganlyn :

2.1 Dim ond datgeliadau cymwysedig a wnaed "er budd y cyhoedd" fydd yn cael eu diogelu. Bydd yn rhaid i weithwyr ddangos eu bod yn "credu'n rhesymol" bod y datgeliad y maent yn ei wneud yn un sydd "er budd y cyhoedd". Rhywbeth i'r llys a'r tribiwnlysoedd fydd penderfynu sut y caiff hyn ei ddehongli.

2.2 Dileu'r anghenraid i'r datgeliad fod wedi ei wneud "gyda phob ewyllys da" er mwyn cael ei ddiogelu.

B – Newidiadau cyffredinol eraill a wnaed

3.1 Ac eithrio'r newidiadau statudol i'r polisi, rydym hefyd yn awgrymu'r newidiadau canlynol :

a) Eglurhad ynglŷn â beth yw "datgeliad cymwys" h.y. pryd fo gan chwythwr chwiban

cyfreithlon hawl i'r diogelwch statudol.

b) Eglurhad ynglŷn â pha bryd na fyddai unigolyn â hawl i ddiogelwch statudol e.e. pan yn lleisio cwyn cyffredinol.

c) Manylion ynglŷn â pha bryd y bydd y polisi a'r gweithdrefnau'n cael eu hadolygu a chan bwy.

Mae'r newidiadau i'w gweld yn y fersiwn sydd wedi ei thracio o'r Polisi Chwythu'r Chwiban, sydd ynghlwm wrth yr adroddiad hwn.

C - Ystyriaethau

4.1 Rhaid wrth y newidiadau i alinio'r polisi gyda'r ddeddfwriaeth newydd.

4.2 Bydd y newidiadau eraill sy'n egluro'r diffiniad o chwythu'r chwiban, yn helpu gweithwyr i ddeall pa bryd y bydd y polisi mewn grym a pha bryd na fydd. Dylai hyn helpu gweithwyr (a rheolwyr a ymgynghorwyr) i ddilyn y weithdrefn briodol.

C – Goblygiadau ac Effaith

1	Cyllid / Adran 151	
2	Swyddog Cyfreithiol / Monitro	Y Swyddog Monitro a Gomisiynodd yr Adroddiad ac mae'n gydawdur.
3	Adnoddau Dynol	D/B
4	Gwasanaethau Eiddo (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	D/B
5	Technoleg Cyfathrebu a Gwybodaeth	D/B
6	Cydraddoldeb (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Ni fydd y newidiadau hyn yn cael effaith wahaniaethol ar unrhyw un o'r grwpiau a ddiogelir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
7	Gwrthdlodi a Chymdeithasol (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	D/B
8	Cyfathrebu (Gweler y nodiadau – dogfen ar	D/B

	wahân)	
9	Ymgynghori (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	D/B
10	Economaidd	D/B
11	Amgylcheddol (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	D/B
12	Trosedd ac Anhrefn (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	D/B
13	Cytundebau Canlyniadau	D/B

CH – Crynodeb

I wneud newidiadau i'r Polisi Chwythu'r Chwiban fel a ddangosir yn yr atodiad i'r Adroddiad hwn.

D – Argymhelliad

I'r Pwyllgor Gwaith –

(i) Rydym yn argymhell bod y Pwyllgor Gwaith yn hysbysu'r Cyngor ar y newidiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad.

I'r Cyngor Llawn –

(i) I wneud y newidiadau yn y polisi fel y manylir arnynt yn yr atodiad i'r adroddiad hwn; a

(ii) rhoi awdurdod i'r Swyddog Monitro ddiweddarau'r Cyfansoddiad yn unol â'r newidiadau.

Enw awdur yr adroddiad

Teitl Swydd:

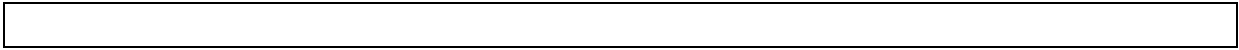
Dyddiad

Atodiadau:

Fersiwn ddiwygiedig o'r Polisi Chwythu'r Chwiban

Papurau Cefndirol:

Dim papurau cefndirol.

5.5 polisi rhannu pryderon

Deleted: (gweithdrefn a pholisi cyfrinachol)

5.5.1 Cyflwyniad

5.5.1.1 Yn aml iawn mae gweithwyr yn sylweddoli, yn gynt na neb arall, fod rhywbeth o'i le ar y Cyngor. Fodd bynnag, mae'n bosib nad ydynt yn dweud wrth neb am hyn gan y buasai hynny'n cael ei ddehongli fel chwidlo ar gyd-weithwyr neu feirniadu'r Cyngor. Hefyd efallai y buasent ofn i rywun ddial arnynt neu heu herlid. Dan amgylchiadau o'r fath efallai y buasai'n haws i'r unigolyn anwybyddu'r pryderon yn hytrach na dweud wrth swyddog arall am rywbeth sydd o bosib yn ddim amgen nag amheuaeth fod rhywbeth ddim yn cael ei wneud yn iawn

5.5.1.2 Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i'r safonau uchaf bosib yng nghyswllt bod yn agored, yn onest ac yn atebol. Dan yr ymrwymiad cryf hwn rydym yn annog gweithwyr a phobl eraill, pan fônt gyda phryderon difrifol am unrhyw agwedd ar waith y Cyngor, i ddod ymlaen a mynegi'r pryderon hynny. Gyda rhai achosion gwerthfawrogir y bydd raid symud ymlaen gan barchu cyfrinachedd. Yn y ddogfen bolisi hon dywedir, yn berffaith glir, y gall staff fynd ar drywydd materion fel y rhain heb ofni dialedd.

5.5.1.3 Mae'r polisi hwn wedi ei drafod gyda'r undebau llafur perthnasol ac maent yn ei gefnogi.

5.5.2 Amcanion a Maes y Polisi

5.5.2.1 Dan y polisi hwn amcennir at:

- ddarparu dulliau i chwi fynegi pryderon, a lle bo'n addas, ac yn amodol ar gyngor Swyddog Monitro y Cyngor, i dderbyn gwybodaeth yn ôl ar unrhyw gamau a gymerir
- caniatáu i chwi fynd ar drywydd y mater ymhellach petaech yn anfodlon gydag ymateb y Cyngor; a
- chynnig sicrwydd i chwi y cewch eich diogelu rhag dialedd a rhag annhegwch am rannu pryderon [er budd y cyhoedd](#).

Deleted: mewn modd diffuant

5.5.2.2 Eisoës mae'r Cyngor â threfniadau fel bod yr unigolyn yn medru cyflwyno cwyn ynghylch ei waith. Bwriad y Polisi Rhannu Pryderon hwn yw cyffwrdd â phryderon sydd y tu allan i faes yr holl drefnidau eraill sydd eisoes yn eu lle.

5.5.2.3 Efallai y bydd yr unigolyn yn pryderu am rywbeth sydd:

- yn anghyfreithlon; neu
- yn erbyn Cyfansoddiad neu bolisiau'r Cyngor; neu
- ddim yn cyrraedd safonau neu'r arferion a sefydlwyd; neu'n
- cyfateb i ymddygiad amrhiodol.

5.5.3 Diogelwch

5.5.3.1 Erlid a Dial

Mae'r Cyngor yn derbyn fod penderfyniad i ddweud wrth rywun am bryderon yn benderfyniad anodd, ac yn arbennig oherwydd ofni y bydd y rheiny sy'n gyfrifol am yr arferion drwg yn dial. Ni fydd y Cyngor, ar unrhyw gyfrif, yn goddef dial nac erlid a bydd yn cymryd camau i ddiogelu'r unigolyn pryd bynnag y bydd hwnn'n mynegi pryder [er budd y cyhoedd](#).

Deleted: diffuant

5.5.3.2 Cyfrinachedd

Bydd y Cyngor yn gwneud ei orau i beidio â datgelu eich enw pan fyddwch yn mynegi pryderon a chwithau ddim yn dymuno datgelu eich enw i neb. Yn ystod y cyfnod o wneud ymholiadau efallai y daw amser pryd y bydd hi'n amhosib, am resymau cyfreithiol neu rai ymarferol, parhau i gadw'ch enw yn gyfrinachol (er enghraifft, petaech yn derbyn gwahoddiad i gyflwyno datganiad i'w ddefnyddio fel tystiolaeth yn yr achos), cewch wybod am hynny, ac am y rhesymau, a chewch gyfle i benderfynu ym mha fodd y dymunwch i'ch cwyn dienw barhau i gael ei thrin felly. Ni fydd y Cyngor yn eich gorfodi i wneud dim a allai ddatgelu eich enw onid oes ganddo ddyletswydd cyfreithiol absoliwt i wneud hynny.

5.5.3.3 Haeriadau Dienw

Er mwyn sicrhau y bydd y staff yn cael eu diogelu gan y Ddeddf Datgan er Budd y Cyhoedd 1998 cânt eu hannog i'w roddi eu henwau wrth yr huriadau. (Mae rhagor o fanylion am y diogelwch a rydd y Ddeddf hon i weithwyr¹ sy'n datgelu yn ymddangos yn yr atodiad ynghlwm wrth y Polisi hwn a hanogir chwi i ddarllen y ddogfen honno fel bod modd i chwi ddeall beth yw sgôp y diogelwch).

Mae'r polisi hwn yn cynnig anogaeth i unigolion roddi enw ynghlwm wrth yr haeriad. Nid yw'r pryderon hynny a fynegir yn ddiennw mor gryf, ond rhoddir sylw iddynt yn ôl disgrisiwn Swyddog Monitro'r Cyngor.

Wrth ddefnyddio disgrisiwn, dyma'r ffactorau y rhoddir sylw iddynt:

- pa mor ddifrifol yw'r materion a godir
- a ydyw'r pryderon yn gredadwy; a
- pa mor debygol y llwyddir i brofi'r haeriadau o'r ffynhonell a nodir.

5.5.3.4 Haeriadau Anwir

Petaech yn gwneud haeriadau [er budd y cyhoedd](#), a'r Cyngor yn methu eu cadarnhau ar ôl gwneud ymholiadau, yna ni fydd camau'n cael eu cymryd yn eich erbyn. Fodd bynnag, petaech, ar y llaw arall yn cyflwyno haeriadau drygionus neu annifyr, cymerir camau disgyblu.

Deleted: diffuant

5.5.4 Sut i Fynegi Pryderon

5.5.4.1 Fel cam cyntaf, gofynnir i'r unigolyn fynegi'r pryderon wrth y rheolwr neu'r [uwch](#) swyddog sydd union uwch ei ben. Fodd bynnag, mae hyn yn dibynnu ar ba mor ddifrifol neu ar ba mor sensitif yw'r materion ac yn dibynnu hefyd ar bwy arall sydd yn rhan o'r arferion drwg honedig.

5.5.4.2 [Yn unol ag](#) argymhelliad gan Bwyllgor Nolan ar Safonau Ymddwyn Mewn Llywodraeth Leol [mae'r Cyngor wedi derbyn](#), y dylid ymddiried i swyddog [y ddyletswydd o](#) ymchwilio i bryderon staff ynghylch materion a godwyd yn gyfrinachol. Petaech yn teimlo na fedr wch fynegi'r pryderon gyda'r rheolwr llinell, yna anogir chwi i gysylltu gyda Swyddog Monitro'r Cyngor.

Deleted: Mae'r Cyngor eisoes wedi derbyn yr

Deleted: , sef

Deleted: neu drosglwyddo'r ddyletswydd

Deleted: i bwrpas

5.5.4.3 Ar y llaw arall, efallai y byddwch yn dymuno mynegi'r pryderon i'r Prif Weithredwr, neu mewn achos o amrholdeb ariannol, y [Pennaeth Swyddogaeth \(Adnoddau\)](#) neu'r

Deleted: Cyfarwyddwr Corfforhaethol

Deleted: Cyllid

¹ [yn adlewyrchu'r derminoleg yn y ddeddfwriaeth](#)

[Rheolydd](#) Archwilio mewnl.

Deleted: Tim

5.5.4.4 Y peth gorau yw mynegi'r pryderon yn ysgrifenedig. Gwahoddir chwi i gyflwyno cefndir a hanes y pryderon, gan nodi enwau, dyddiadau a lleoedd pan fo hynny'n bosib, ac egluro hefyd pam eich bod yn pryderu'n arbennig am y sefyllfa. Petaech yn teimlo na fedrwyd gyfleu'r pryderon yn ysgrifenedig, yna mae'n bosib i chwi ffonio'r swyddog priodol neu gyfarfod â hwnnw.

5.5.4.5 Cyntaf yn y byd gorau yn y byd y byddwch yn mynegi pryderon gan y bydd hi wedyn yn haws cymryd camau.

5.5.4.6 Ni fydd disgwyl i chwi brofi fod haerriad yn gywir ond bydd rhaid i chwi ddangos i'r person y byddwch yn cysylltu â fo fod gennych ddigon o resymau i gynnal a chyfiawnahu'r pryderon.

5.5.4.7 Mi fedrwyd gael cyngor a chanllawiau ar sut i fynd ar drywydd pryderon gan: Swyddog Monitro, Cyngor Ynys Môn Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn, LL77 7TW ffôn 01248 752586 e.bost: lbxc@ynysmon.gov.uk

5.5.4.8 Hefyd mi fedrwyd wadd eich undeb llafur neu eich cymdeithas broffersiynol i godi mater ar eich rhan.

5.5.5 Sut y bydd y Cyngor yn ymateb

5.5.5.1 Bydd y camau a gymero'r Cyngor yn dibynnu ar natur y pryderon. Yng nghyswllt y materion mae'n bosib y byddant:

- yn cael eu hymchwilio'n fewnl
- yn cael eu trosglwyddo i'r Heddlu
- yn cael eu trosglwyddo i'r Archwiliwr [allanol / Rheoleiddiwr](#)
- yn cael sylw ymchwiliad annibynol

Deleted: Allanol

5.5.5.2 Gyda golwg ar ddiogelu'r unigolion a'r Cyngor, gwneir ymholiadau i benderfynu a ydyw ymchwiliad yn briodol ac os ydyw'n briodol, sut ymchwiliad y dylai fod. Fel arfer bydd pryderon neu haeriadau sy'n perthyn i faes penodol o drefniadau (er enghraifft, diogelu plant neu faterion rhagfarnu) yn cael sylw dan y trefniadau penodol hynny.

5.5.5.3 Efallai y bydd modd datrys rhai pryderon trwy gymryd camau y cytunir arnynt a heb orfod cynnal ymchwiliad.

5.5.5.4.1 Pan fyddwch wedi rhoi eich enw a'ch cyfeiriad bydd y Cyngor yn ysgrifennu atoch cyn gynted ag y bo'n bosib, neu o leiaf cyn **3 diwrnod gwaith**, i gydnabod derbyn eich pryderon.

Formatted: Font: Bold

5.5.5.4.2 Cyn pen **deng niwrnod gwaith** i dderbyn y pryderon bydd y Cyngor yn ysgrifennu atoch:

Formatted: Font: Bold

- yn nodi sut y bwriada ddelio gyda'r mater
- yn cyflwyno amcan o faint o amser a gymer i gyflwyno ymateb terfynol.

5.5.5.5 Os dymunwch godi'r mater y tu allan i'r Cyngor dyma rai rhifau posibl

- rhif ffôn cymorth ar rannu pryderon y Comisiwn Archwilio 020 7630 1019
- rhif ffôn cymorth Unsain ar rannu pryderon 0800 597 9750

- yr Heddlu, ffôn 01492 517171
- y corff elusen annibynol “Consyrn Cyhoeddus yn y Gwaith”, ffon 020 7404 6609
- Undeb T&G, 01248 672031
- Undebau T&G a GMB, 01248 421762 Est.22

5.5.5.6 Petaech yn anfodlon gydag ymateb y Cyngor ac yn dymuno mynd ymhellach yna cyngorior chwi i gysylltu gyda [Yr Archwilydd Cyffredinol, Swyddog PIPA, Archwilydd Cyffredinol Cymru, 24 Ffordd y Gadeirlan, Caerdydd CF11 9LJ, whistleblowing@wao.gov.uk](#), neu Ombudsmon Llywodraeth Leol [Cymru, 1 Ffordd yr Hen Gae, Pencoed CF35 5LJ](#), Hefyd, hwyrach eich bod eisiau cael cyngor cyfreithiol annibynol i weld a yw'n bosib gwneud cais am [adolygiad barnwrol](#).

5.5.5.7 Adolygu a Monitro

[Caiff y polisi a'r gweithdrefnau eu hadolygu ar y cyd gan yr undebau a'r rheolwyr bob blwyddyn. Anfonir gwybodaeth briodol am bob cwyn yr ymchwiler iddi at y Gwasanaeth\(au\) perthnasol ar unwaith fel bod modd cymryd unrhyw gamau cywiro.](#)

Atodiad i'r Polisi Rhannu Pryderon

Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998

“Rhannu pryderon” yw'r enw ar yr arfer pan fo gweithiwr yn datgelu gwybodaeth am arferion drwg yn y man gweithio.

Dan y Ddeddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 diogelir y rhai hynny sy'n rhannu pryderon a cheisir cynnig anogaeth i weithwyr ddatgelu gwybodaeth trwy ddulliau mewnol priodol yn y lle cyntaf, yn hytrach na mynd yn syth at rywun o'r tu allan, megis aelod o'r wasg. Dan y Ddeddf hon mae'n weddol syml a hwylus i weithiwr ddatgelu gwybodaeth i'w gyflogwr a chael ei ddiogelu yn erbyn diswyddiad neu anfanteision eraill; yr un pryd mae'n anoddach i weithiwr ddatgelu gwybodaeth yn allanol, er enghraifft, i'r cyfryngau a chael yr un diogelwch.

Dibynna'r trefniadau ar fframwaith cyfreithiol cymhleth a hwnnw yn seiliedig ar chwe chategori o arferion drwg, a'r enw arnynt yw “datgeliadau cymwys”; rhaid datgelu mewn un o chwe ffordd er mwyn cael diogelwch dan y Ddeddf. Mae'r diffiniad o “weithiwr” yn unigryw i'r Ddeddf hon ac yn cynnwys gweithwyr, rhai contractwyr annibynnol, gweithwyr asiantaeth, gweithwyr o'u cartrefi, hyfforddeion a staff y Gwasanaeth Iechyd Gwladol ond nid yw'n cynnwys cyfarwyddwyr anweithredol, gwirfoddolwyr, yr heddlu na'r lluoedd arfog.

Datgeliadau cymwys

“Datgeliad cymwys” yw'r weithred o ddatgelu gwybodaeth sydd, ym marn resymol y gweithiwr, yn tueddu i ddangos fod un neu ragor o'r methiannau perthnasol isod wedi digwydd, yn digwydd, neu'n debygol o ddigwydd:

- trosedd
- dyletswyddau cyfreithiol unigolyn yn methu
- camweinyddiad cyfiawnder
- perygl i iechyd neu i ddiogelwch unigolyn
- difrod i'r amgylchedd
- cuddio neu gelu unrhyw un o'r materion uchod

Y peth pwysicaf yw cred resymol y **gweithiwr**, nid, er enghraifft, a oes trosedd wedi ei chyflawni mewn gwirionedd ai peidio. [Ni fydd y datgeliad ond yn ddatgeliad cymwys os yw'r](#)

Deleted: Y Comisiwn Archwilio, 1 Vincent Square, London SW1P 2PN

Deleted: Ty Derwen, Court Road, Penybont CF31 1BN

Deleted: A

Deleted: B

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font color: Red

[gweithiwr/weithwraig yn credu'n rhesymol bod y datgeliad "er budd y cyhoedd".](#)

Beth yw Chwythwr Chwiban

[Chwythwr chwiban yw unigolyn sy'n codi pryder gwirioneddol mewn perthynas ag unrhyw un o'r uchod. Os oes gennych unrhyw bryderon gwirioneddol o ran amau camweithredu neu mewn perthynas â pherygl sy'n cael effaith ar unrhyw un o'n gweithgareddau \(pryder chwythu'r chiban\) dylech roi gwybod amdano dan y polisi hwn.](#)

Nid yw'r polisi'n berthnasol yn yr amgylchiadau isod

[Ni ddylid defnyddio'r polisi ar gyfer cwynion sy'n ymwneud a'ch amgylchiadau personol eich hun, fel y ffordd yr ydych wedi cael eich trin yn y gwaith. Yn yr achosion hynny dylech ddefnyddio'r weithdrefn gwynion neu'r polisi atal bwlio ac aflonyddu, fel sy'n briodol. Dylid codi pryderon mewn perthynas ag ymddygiad Aelodau Etholedig yn unol a chôd ymddygiad yr aelodau. Ymhellach, nid yw'r polisi hwn yn disodli gweithdrefn gwynion y Cyngor sy'n ymwneud a rhoi sylw i gwynioni am wasanaethau'r cyngor.](#)

[Os ydych yn ansicr am unrhyw beth o fewn sgôp y polisi hwn dylech ofyn am gyngor gan y Swyddog Monitro, y mae ei manylion cyswllt ar ddiwedd y polisi hwn.](#)

[Os oes gennych unrhyw bryderon am wasanaeth a ddarperir gan sefydliad arall ar ran y Cyngor dylech gysylltu â darparwr y gwasanaeth yn y lle cyntaf.](#)

Dull datgelu

Cyn sicrhau diogelwch dan y Ddeddf bydd raid i ddatgeliad cymwys ddigwydd mewn un o'r chwe ffordd. Yn aml gelwir y pedair ffordd gyntaf yn "ddatgeliadau y lefel gyntaf", gan fod y rhain yn cynnig y diogelwch mwyaf bosib i'r sawl sy'n rhannu pryderon dan y Ddeddf:

- datgelu i'r cyflogwr neu i unigolyn cyfrifol arall
- datgelu i gynghorydd cyfreithiol
- datgelu i Weinidog y Goron
- datgelu i unigolyn a nodir gan yr Ysgrifennydd Gwladol

Yn y ddau gategori olaf o ddatgelu nodir dan ba amgylchiadau y mae modd diogelu datgeliadau eraill, gan gynnwys datgelu i'r cyfryngau:

- datgeliadau eraill sy'n bodloni amodau penodol a [restrir](#) dan y Ddeddf
- datgelu enghreifftiau difrifol iawn o dorri'r rheolau etc

Datgeliadau y lefel gyntaf

Datgelu i'r cyflogwr neu i unigolyn cyfrifol arall

Yr unig ofynion yma yw bod y datgeliad cymwys yn cael ei wneud i gyflogwr [er budd y cyhoedd](#). Gall "cyflogwr" yma olygu nifer o bethau ond mae'n debyg y bydd yn berson gyda chyfrifoldeb rheoli dros y gweithiwr.

Mae datgelu i "bobl gyfrifol eraill" yn cynnwys amgylchiadau pan fo gweithiwr yn datgelu yng nghyswllt person arall heblaw ei gyflogwr neu yng nghyswllt materion y mae'r person arall hwnnw â chyfrifoldeb cyfreithiol amdanynt. Er enghraifft, pan fo gweithiwr i gwmni archwilio yn mynegi pryderon i'r client yng nghyswllt mater y buasai'r client yn gyfreithiol gyfrifol amdano.

Formatted: Font: Bold

Deleted: :

Formatted: Font color: Auto

Deleted: w

Deleted: â

Deleted: _

Deleted: yw

Deleted: or

Deleted: nodir

Deleted: yn ddiffuant

Datgelu i gynghorydd cyfreithiol

Pan fo datgeliad cymwys yn cael ei wneud gan y gweithiwr wrth iddo gael cyngor cyfreithiol, yna diogelir y weithred dan y Ddeddf.

Datgelu i Weinidog y Goron

Pan fo cyflogwr gweithiwr yn unigolyn neu'n gorff a benodwyd dan ddeddfwriaeth gan Weinidog y Goron (e.e. Ymddiriedolaeth y Gwasanaeth Iechyd Gwladol) yna diogelir y datgeliad pan fo datgeliad o'r fath yn cael ei wneud yn ddiffuant i Weinidog y Goron.

Datgelu i berson a ddynodwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol

Mae'r Ddeddf yn rhestru'r bobl hynny a ddynodir gan yr Ysgrifennydd Gwladol, ac i ba bwrpas y cânt eu dynodi (e.e. y [Comisiynydd Gwybodaeth](#) neu y Gweithgor Iechyd a Diogelwch).

At ei gilydd bydd y bobl hyn yn rheolyddion diwydiannau penodol.

Pan fo gweithiwr yn gwneud datgeliad cymwys yn ddiffuant i unigolyn dynodedig, yng nghyswllt mater y mae'r unigolyn hwnnw yn ymwneud â fo, a'r gweithiwr yn credu'n rhesymol bod y wybodaeth a ddatgelir yn sylweddol gywir a gwir, yna bydd y gweithiwr yn cael ei ddiogelu dan y Ddeddf.

Mae'n anodd penderfynu a yw datgeliad yn un sylweddol wir a chywir ai peidio - mae'n fater goddrychol. Os ydyw'r gweithiwr yn gwneud camgymeriad ni fydd yn colli diogelwch y Ddeddf oherwydd y camgymeriad os oedd yr hyn a gredai yn rhesymol dan yr amgylchiadau.

Yn amlwg mae'r categori hwn o ddatgelu yn gorfodi'r gweithiwr i gyflwyno tystiolaeth ar lefel uwch na'r lefel honno sy'n angenrheidiol i bwrpas rhannu pryderon yn y categorïau blaenorol. Fodd bynnag, mae'r categori hwn yn caethiwo llai na'r caethiwed hwnnw ar unigolion sydd y tu allan i'r corff neu'r sefydliad cyflogi, rhai sy'n cael eu trin fel datgeliadau ail lefel.

Felly mae'r Ddeddf yn annog gweithiwr sy'n bwriadu gwneud datgeliad allanol i wneud y datgeliad hwnnw i reolydd dynodedig yn hytrach nag i ffynhonnell allanol arall, ffynhonnell megis y cyfryngau. Gwneir hyn ar y ddealltwriaeth fod gan y rheolydd ddyletswydd statudol i ymchwilio i faterion sydd y tu mewn i'w gylch gwaith, a bod modd diogelu cyfrinachedd ac ni fydd y rheolydd yn talu am ddatgeliadau.

Datgeliadau allanol ail lefel

Datgeliadau dan amgylchiadau eraill

Rhyw gategori i bawb a phopeth yw hwn ac yn cyffwrdd a datgeliadau eraill, megis datgeliadau i'r cyfryngau. Diogelir y datgeliadau hyn os:

- yw'r datgeliad yn cael ei wneud [er budd y cyhoedd](#); a
- bod y gweithiwr yn credu'n rhesymol bod y datgeliad yn sylweddol wir a chywir; a
- nad yw'r datgeliad yn cael ei wneud er mwyn lles personol; a
- mae'n ddatgeliad rhesymol i'w wneud; ac

Deleted: Pan fo polisi rhannu pryderon yn ei le ac yn caniatáu datgelu gwybodaeth i drydydd parti penodol, parti megis cynrychiolydd undeb llafur, yna dywed y Ddeddf y bydd datgelu gwybodaeth i'r person hwnnw yn cael ei drin fel datgelu gwybodaeth i'r cyflogwr.¶

Deleted: y

Deleted: Cofrestrwyd Diogelu Data

Deleted: yn ddiffuant

- os ydyw'r amodau a ganlyn yn cael eu parchu :

bod y gweithiwr yn credu'n rhesymol y bydd yn cael ei erlid os ydyw'r pryder yn cael ei fynegi'n fewnol neu i reolydd dynodedig; neu

yn absenoldeb unrhyw berson dynodedig addas fod y gweithiwr yn rhesymol gredu y bydd pob peth yn cael ei guddio a'l roddi o'r neilltu os ydyw'r pryder yn cael ei fynegi'n fewnol; neu os ydyw'r gweithiwr ar achlysur o'r blaen wedi mynegi ei bryderon i'w gyflogwr neu i berson dynodedig.

I grynhoi, rhaid datgelu [er budd y cyhoedd](#), chan gredu o fewn rheswm bod y datgeliad [yn un sy'n disgyn o fewn budd y cyhoedd](#). Hyd yn oed wedyn rhaid bodloni tri amod a rhaid i'r gweithiwr fod wedi ymddwyn yn rhesymol wrth wneud datgeliad.

Deleted: yn ddiffuant

Deleted: heb gymhelliad i ennill dim yn bersonol a

Deleted: yn wir a chywir

Beth yw ystyr rhesymol?

Nid yw'r prawf ar beth sy'n rhesymol neu beidio yn gymwys onid yw'r gweithiwr wedi bodloni tri amod. Wrth benderfynu a ydyw'r gweithiwr wedi ymddwyn yn rhesymol ai peidio bydd Tribiwnlys yn ystyried pwy yw'r derbynnydd, difrifoldeb y pryderon, ac a ydyw'n debygol o aiddigwydd neu barhau i ddigwydd, cyfrinachedd a natur y datgeliad wnaed ar achlysur blaenorol. Fel enghraifft, os oes pryder difrifol wedi ei fynegi yn fewnol o'r blaen a'r ymateb iddo wedi bod yn anfoddfaol, yna mae'r Tribiwnlys yn fwy tebygol o ystyried mae rhesymol oedd i'r gweithiwr gymryd camau pellach a gwneud datgeliad yn fwy agored.

Datgelu enghreifftiau o "dorri rheolau etc. mewn modd difrifol iawn"

Mae'r math olaf o ddatgeliadau a ddiogelir yn ymwneud ag amgylchiadau pan fo'r pwnc neu'r mater yn ddigon difrifol i fynd heibio un o'r trefniadau eraill yn y Ddeddf. Er mwyn sicrhau diogelwch rhaid i'r gweithiwr ddangos:

- bod y datgeliad yn cael ei wneud [er budd y cyhoedd](#); a
- bod y wybodaeth a ddatgelir yn sylweddol wir a chywir; a
- nad yw'r datgeliad yn cael ei wneud er mwyn lles personol; a
- bod y mater a ddatgelir yn un o natur ddifrifol iawn; a
- dan y cyfan o'r amgylchiadau ei bod hi'n rhesymol i'r unigolyn wneud y datgeliad.

Deleted: yn ddiffuant

Y gwahaniaeth hanfodol rhwng y math hwn o ddatgelu a'r math blaenorol yw absenoldeb y 3 amod. Yma mae'n ddigon i'r gweithiwr sefydlu bod y methiant perthnasol yn fethiant eithriadol o ddifrifol ei natur. Mae bod yn rhesymol ai peidio yn y categori hwn yn dibynnu ar bwy yw'r person y datgelir y wybodaeth iddo. Yma mae modd rhoddi sylw i'r mathau cynt o ddatgelu ond nid oes dyletswydd statudol benodol i wneud hynny.

[Budd y Cyhoedd](#)

[Ni fydd datgeliad yn ddatgeliad cymwys oni bai bod y gweithiwr/weithwraig yn credu'n rheysmol bod y datgeliad wedi ei wneud er budd y cyhoedd.](#)

Deleted: Datgelu yn ddiffuant

¶ Pan fo rhywbeth yn cael ei ddatgelu yn onest mae datgeliad o'r fath yn ddiffuant, er efallai y bydd y datgelu yn digwydd heb gymryd pob gofal priodol. Mae'r gofynion hyn yn tynnu ymaith y diogelwch a roddir dan y Ddeddf pan fo datgeliad yn cael ei wneud am resymau cudd, megis blaemel

Cwynion i Dribiwnlysoedd Cyflogaeth

Mae modd cyflwyno cwynion i Dribiwnlysoedd oherwydd diswyddo'n annheg neu oherwydd creu anafantais anghyfreithlon [yn seiliedig ar "ddatgeliad gwarchoddedig"](#)- rhaid cyflwyno cwynion cyn pen 3 mis i ddyddiad y diswyddiad neu'r anfantais, waeth beth fo oed neu hyd gwasanaeth yr achwynydd.

Os ydyw gweithiwr sydd wedi gwneud datgeliad a ddiogelir yn cael ei ddiswyddo yna bydd gweithred o'r fath yn awtomatig yn annheg os ydyw diswyddiad wedi digwydd yn benodol am fod y gweithiwr wedi gwneud datgeliad a ddiogelir. Enghreifftiau o greu anfanteision anghyfreithlon yw gwrthod rhoddi dyrchafiad i'r unigolyn sy'n rhannu pryderon neu gymryd camau disgyblu yn erbyn person o'r fath. Peth arall sy'n anghyfreithlon yw bygwth unigolyn gyda thriniaeth sy'n creu anfanteision.

Nid oes uchafswm i'r iawndal y mae modd ei ddyfarnu am [chwythu'r chwiban mewn perthynas â](#) ddiswyddo annheg neu am greu anfanteision anghyfreithlon. Bydd unrhyw iawndal yn cael ei asesu yn ôl beth sydd yn gyfiawn ac yn deg dan yr amgylchiadau ac ar ôl ystyried y golled i'r gweithiwr. Hefyd, dan amgylchiadau priodol, gall Tribiwnlys roddi cymorth amodol, megis rhoddi ei swydd yn ôl i'r unigolyn tra'n disgwyl am ddyfarniad ar y cais neu'r achos.

RHIF YR EITEM

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i	Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor
Dyddiad	17 Chwefror 2014 a 27 Chwefror 2014
Pwnc	Llywydd y Cyngor
Deilydd Portffolio	Alwyn Rowlands
Swyddog(ion) Arweiniol	Lynn Ball, Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro
Swyddog Cyswllt	Lynn Ball, Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro
Rheswm am yr adroddiad	
1.1	Cael barn ar newidiadau a awgrymir i'r Cyfansoddiad i adlewyrchu Deddf Democratiaeth Llywodraeth Leol Cymru 2013.
1.2	Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith wneud argymhelliad i'r Cyngor llawn ynglŷn â phenodi llywydd.

A. Rhagarweiniad / Cefndir / Materion	
Effaith y ddeddfwriaeth newydd	
2.1	Mae'r ddeddfwriaeth newydd yn caniatáu (ond nid yw'n gorfodi) y Cyngor i wahanu'r swyddogaethau a wneir yn draddodiadol gan gadeirydd y Cyngor, er mwyn creu strwythur lle y byddai:- <ul style="list-style-type: none"> a. Swyddogaethau llywodraethu a gweinyddu'r swydd yn cael eu gwneud gan y llywydd; ac b. Y byddai'r swyddogaethau seremonïol a sifig yn dod yn rôl ar ei phen ei hun i'w gwneud gan y cadeirydd sifig.
2.2	Gall y Cyngor benderfynu ar gyfnod swydd y llywydd; ac fe all fod am holl dymor y Cyngor.
2.3	Gall swyddogaethau'r llywydd gynnwys unrhyw swyddogaeth y mae'r cadeirydd presennol yn ei gwneud mewn perthynas â'i gyfarfodydd a

gweithgareddau ond ei b/phrif rôl fyddai cadeirio cyfarfodydd o'r Cyngor.

- 2.4 Ni ellir ethol aelod o'r Pwyllgor Gwaith yn llywydd.
- 2.5 Bydd y llywydd yn parhau yn ei swydd hyd nes y ceir ei ymddiswyddiad/waharddiad; y caiff olynydd hawl i weithredu fel llywydd; y bydd y Cyngor yn penderfynu diddymu swydd y llywydd neu y bydd etholiad Cyngor cyffredin yn cael ei chynnal.
- 2.6 Bydd angen hefyd ethol dirprwy lywydd; a hefyd ddirprwy gadeirydd sifig.

Effaith ar Uwch Gyflogau

- 2.7 Ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn talu uwch gyflogau i 14 o'i aelodau. Mae'r cap presennol a osodwyd gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRP) ar uwch gyflogau y caniateir i'r Cyngor eu talu, yn 15.
- 2.8 Byddai cyflog y llywydd yn disgyn o fewn y cap, yn ôl Adroddiad Blynyddol Drafft yr IRP dyddiedig Chwefror 2014, 2014/2015, a byddai'r cyflog yn £22,000 (sy'n cynnwys y lwfans sylfaenol).
- 2.9 Yr ystod cyflog sy'n daladwy i gadeirydd y Cyngor yn ôl Adroddiad Blynyddol Drafft yr IRP, 2014/2015 fydd £19,000-£24,000. Pe cai'r rôl hon ei rhannu'n ddwy, awgrymir y dylid talu cyflog o £19,000 i'r cadeirydd sifig o ystyried y byddai rôl y llywydd sy'n gysylltiedig â'i swydd yn cael ei gwneud ar wahân.
- 2.10 Os bydd y Cyngor yn penderfynu penodi llywydd a chadeirydd sifig gydag uwch gyflog y cadeirydd sifig ar waelod y raddfa gyflog, byddai'r gost ychwanegol i'r Cyngor o rannu rôl gyfredol y cadeirydd yn £8,700 y flwyddyn.
- 2.11 Bydd rôl y dirprwy lywydd yn ddi-dâl ac ni fydd yn disgyn o fewn y cap. Mae'r un yn wir hefyd am rôl y dirprwy gadeirydd sifig.
- 2.12 Gyda chytundeb yr arweinyddion grwpiau mae awdur yr adroddiad hwn wedi cyflwyno cais ffurfiol am i'r cap o 15 o uwch gyflogau gael ei gynyddu i 16 i gyfrif am benodiad posib y llywydd. Mae'r Panel Cydnabyddiaeth Annibynnol wedi gwrthod y cais hwn er y byddai'r Cyngor, os byddai'n dewis gwneud hynny, yn gallu talu un uwch gyflog ychwanegol heb yr angen i gynyddu'r cap o gwbl.

B – Ystyriaethau

1. Pe cai llywydd ei benodi, rhaid fyddai hefyd benodi dirprwy lywydd i wneud unrhyw beth a awdurdodir sydd angen ei wneud gan y llywydd ac yn ei (h)absenoldeb.
2. Dylid rhoi'r bleidlais fwrw mewn cyfarfodydd o'r Cyngor i'r llywydd. Byddai'r cadeirydd sifig yn colli'r bleidlais fwrw.

C – Goblygiadau ac Effaith

1	Cyllid / Adran 151	
2	Swyddog Cyfreithiol / Monitro	Awdur yr Adroddiad hwn
3	Adnoddau Dynol	Dim yn berthnasol
4	Gwasanaethau Eiddo (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Dim yn berthnasol
5	Technoleg Cyfathrebu a Gwybodaeth	Dim yn berthnasol
6	Cydraddoldeb (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Dim yn berthnasol
7	Gwrthdodi a Chymdeithasol (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Dim yn berthnasol
8	Cyfathrebu (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Dim yn berthnasol
9	Ymgynghori (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Prif Weithredwr ac Arweinyddion Grwpiau
10	Economaidd	Dim yn berthnasol
11	Amgylcheddol (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Dim yn berthnasol
12	Trosedd ac Anhrefn (Gweler y nodiadau – dogfen ar wahân)	Dim yn berthnasol
13	Cytundebau Canlyniadau	Dim yn berthnasol

CH – Crynodeb

Mae'r fframwaith statudol newydd yn caniatáu i'r Cyngor ethol "llywydd" yn ychwanegol i gadeirydd sifig y Cyngor. Pe bai'r Cyngor yn penderfynu penodi llywydd, mae'r deddf yn caniatáu i'r Cyngor roi i'r llywydd unrhyw swyddogaethau a wneir ar hyn o bryd gan gadeirydd presennol y Cyngor. Argymhellir mai rôl unrhyw llywydd fyddai cadeirio cyfarfodydd o'r Cyngor, ynghyd â'r holl bwerau gweinyddol a'r dyletswyddau sy'n gysylltiedig â hynny e.e. gwahardd galw i mewn, delio â cheisiadau am gyfarfodydd arbennig.

D – Argymhelliad

Bod y Pwyllgor Gwaith yn gwneud argymhelliad i'r Cyngor.

Pe bai'r Cyngor yn penderfynu gweithredu'r newid deddfwriaethol a ganiateir yna bydd angen penderfyniad fydd rhywbeth yn debyg i'r canlynol:-

1. Rhannu swyddogaethau presennol cadeirydd y Cyngor a chreu 'r swyddi newydd o llywydd a chadeirydd sifig.
2. Y llywydd i ymgymryd â'r rôl o gadeirio cyfarfodydd o'r Cyngor ac ymarfer holl swyddogaethau gweinyddol a phwerau sy'n gysylltiedig â hynny gyda'r holl ddyletswyddau sifig a chyfrifoldebau'n dod yn rhan o oruchwylion y cadeirydd sifig.
3. Penodi dirprwy llywydd a dirprwy gadeirydd sifig; lle nad oes unrhyw uwch gyflogau ynglŷn â hwy.
4. Yn amodol ar y cymalau a ddisgrifir yn yr Adroddiad, bod tymor swydd y llywydd yn parhau am oes y Cyngor neu ryw dymor llai fel y bydd y Cyngor yn ei benderfynu.
5. Yn amodol ar y cymalau a ddisgrifir yn yr Adroddiad, bod hyd tymor swydd y dirprwy llywydd yn parhau am holl fywyd y Cyngor neu ryw dymor llai fel y penderfyna'r Cyngor.
6. Cadarnhau y bydd pleidlais fwrw'r cadeirydd yn eistedd gyda'r llywydd.
7. Penderfynu ar gyflogau priodol i rôl y llywydd a'r cadeirydd sifig yn unol â pharagraff 2.7 a 2.8 yr adroddiad hwn.
8. Cadarnhau y bydd rôl cadeirydd sifig y Cyngor a dirprwy gadeirydd sifig y

Cyngor yn parhau i gael eu llenwi'n flynyddol.

Atodiadau:

D/B

Papurau Cefndirol:

1. Deddf Democratiaeth Llywodraeth Leol Cymru 2013 -
http://www.legislation.gov.uk/anaw/2013/4/pdfs/anaw_20130004_en.pdf
2. Adroddiad Drafft IRP 2013/2014 –
<http://wales.gov.uk/irpwsb/home/publication/201415/draft-annual-report-1415/?lang=en>

This page is intentionally left blank

RHIF YR EITEM AR Y RHAGLEN

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad	13 Ionawr, 2014
Pwnc	Gwerthfawrogiad Cymeriad Ardal Gadwraeth Aberffraw
Deilydd(ion) Portffolio	Y Cynghorydd John Arwel Roberts
Swyddog(ion) Arweiniol	Keith A. Williams, Dave J. Jump a Glyn E. Jones
Swyddog Cyswllt	Keith A. Williams, est: 2433, kwxpl@anglesey.gov.uk
1.0 Natur a rheswm am adrodd	
<p>Er mwyn cefnogi cyflwyno'r ddogfen i'r Cyngor Llawn nesaf i'w mabwysiadu fel Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) ac i ddilyn y broses briodol i fabwysiadu'r ddogfen i helpu i ddiogelu cymeriad Ardal Gadwraeth Aberffraw.</p>	

A - Cyflwyniad / Cefndir / Materion sydd angen sylw
<p>2.0 CEFNDIR</p> <p>2.1 Yn y Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 mae angen i Awdurdodau Lleol ddynodi fel Ardal Cadwraeth "Unrhyw ardal o ddiddordeb hanesyddol neu bensaernïol arbennig y mae ei gymeriad neu ei edrychiad yn ddymunol i'w cadw neu i'w wella".</p> <p>2.2 Mae angen hefyd i awdurdodau lleol adolygu eu hardaloedd cadwraeth o bryd i'w gilydd ac ystyried a oes angen am ddynodiadau ychwanegol.</p> <p>2.3 Er mwyn cyflawni'r rhwymedigaethau o dan y ddeddf mae'r Adain Amgylchedd Adeiledig a Thirwedd y Gwasanaeth Cynllunio wedi cynnal rhaglen dreigl o adolygiadau ar gyfer pob un o'r 12 Ardal Cadwraeth ar Ynys Môn. Adolygiad Aberffraw yw'r olaf o'r deuddeg.</p> <p>2.4 Er mwyn rhoddi i'r Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol ei statws priodol, mae'r Swyddog Monitro yn cynghori y dylai'r drefn arferol gael ei dilyn, sef cael ei fabwysiadu trwy benderfyniad y Cyngor Llawn.</p> <p>3.0 CYFARWYDDYD CYNLLUNIO PRESENNOL</p> <p>3.1 Mae'r cyfarwyddyd a'r polisi presennol i'w weld yng Nghylchlythyr y Swyddfa Gymreig 61/96 Cynllunio a'r Amgylchedd Hanesyddol ac Ardaloedd Cadwraeth a Pholisi Cynllunio Cymru.</p> <p>3.2 Maent yn argymhell paratoi gwerthusiadau cadwraeth a'u mabwysiadu fel Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol (CCA) all fod o gymorth i awdurdodau cynllunio yn eu gweithgareddau cynllunio a rheoli datblygu.</p>

4.0 Y BROSES ADOLYGU

4.1 Mae'r gwerthusiad cymeriad wedi edrych ar y ffin bresennol a nodi a oedd angen unrhyw newidiadau i'r dynodiad gwreiddiol. Roedd yn canolbwyntio hefyd ar ddiddordebau hanesyddol arbennig, cymeriad, edrychiad a chadwraeth fel sy'n cael ei bwysleisio yn Neddf 1990.

4.2 Mae'r gwerthusiad yn argymhell newidiadau mân i'r ffin (gweler crynodeb gweithredol a chynllun sydd ynghlwm). Bydd y cynnydd bychan ym maint yr ardal yn ddibwys o ran ei effaith ar adnoddau'r Gwasanaeth.

5.0 YMGYNGHORI CYHOEDDUS

5.1 Ar ôl paratoi'r ddogfen ddrafft fe roddwyd rhybudd cyhoeddus yn y wasg leol. Dilynwyd hyn gan gyfnod o bedair wythnos o ymgynghori cyhoeddus a mewdol rhwng 21 Hydref 2013 a 15 Tachwedd 2013.

5.2 Anfonwyd copïau hefyd i'r llyfrgell gyhoeddus yn Rhosneigr a Llangefni, prif dderbynfa'r Cyngor Sir a'r Gwasanaeth Cynllunio, Cyfarwyddwr Corfforaethol (Amgylchedd a Technegol), Prif Swyddog Datblygu Economic, Deilydd Portffolio'r Gwasanaethau Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd, Cynghorwydd Lleol, Cyngor Cymdeithas Aberffraw, Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd a haneswr lleol.

5.3 Fe gafwyd pump ymateb i'r ymgynghoriad cyhoeddus a mewdol. Mae pedwar allan o'r pum ymatebwyr yn cefnogi'r ddogfen tra bod un yn dymuno cofrestru ei wrthwynebiad oherwydd nad oedd yn gallu gweld y ddogfen ar yr adeg ysgrifennu (e-bost gwrthwynebiad a dderbyniwyd ar 21/11/13). Nid oedd unrhyw wrthwynebiadau i'r newidiadau arfaethedig i'r ffin.

5.4 Mae'r mân ddiwygiadau a wnaed i'r ddogfen wreiddiol yn cynnwys cysylltiadau clir â'r Cynllun Rheoli Cychfan (CRC) a fabwysiadwyd.

6.0 RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD

6.1 Er mwyn darparu arweiniad ar gyfer datblygiadau yn y broses gynllunio.

B – Ystyriaethau

Y brif ystyriaeth yw:

Swyddogion Cynllunio yn cyfeirio at, ac yn cymryd i ystyriaeth, yr holl CCA a gymeradwyd gan y Cyngor Llawn. Felly, byddai methiant i fabwysiadu'r ddogfen yn tansellio ystyriaeth a chyfarwyddyd (ar gyfer datblygiadau) pwysig yn y broses gynllunio.

C - Goblygiadau ac Effeithiau		
1	Cyllid / Adran 151	
2	Swyddog Cyfreithiol / Monitro	
3	Adnoddau Dynol	
4	Gwasanaethau Eiddo (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
5	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
6	Cydraddoldeb (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
7	Gwrthdodi a Chymdeithasol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
8	Cyfathrebu (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
9	Ymgynghori (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	Cafodd y ddogfen ei adneuo ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus a mewdol rhwng y 21 Hydref, 2013 a 15 Tachwedd 2013.
10	Economaidd	Gellir defnyddio'r ddogfen, sy'n gysylltiedig â'r Cynllun Rheoli Cyrchfan a fabwysiadwyd (CRC), i gynorthwyo'r Awdurdod i sicrhau cyllid grant allanol.
11	Amgylcheddol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	Dyletswyddau'r Cyngor o dan y Ddeddf CGHT 2000 a Deddf ANCG 2006 wedi cael eu hystyried wrth lunio'r CCA.
12	Trosedd ac Anrhefn (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)	
13	Cytundeb Canlyniadau	

CH – Crynodeb	
<p>I grynhoi, mae'r ddogfen Canllawiau Cynllunio Atodol Gwerthfawrogiad Cymeriad Ardal Gadwraeth yn cynnwys; cefndir hanesyddol, lleoliad, pensaernïaeth lleol ac ati ac Adolygiad Ffiniau.</p> <p>Mae'r ddogfen wedi derbyn lefel uchel o gefnogaeth yn dilyn yr ymgynghoriad cyhoeddus a mewdol. Mae'r ddogfen, os caiff ei mabwysiadu, yn cwblhau'r gyfres o ddogfennau tebyg a fabwysiadwyd gan y Cyngor a bydd yn cynorthwyo'r cyhoedd a'r Awdurdod Cynllunio yn eu swyddogaethau cynllunio a rheoli datblygu.</p>	

D – Argymhelliad

Cymeradwyo Gwerthfawrogiad Cymeriad Ardal Gadwraeth Aberffraw a chefnogi ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn nesaf i'w fabwysiadu fel Canllaw Cynllunio Atodol (CCA).

Enw awdur yr adroddiad: Keith A. Williams
Swydd: Swyddog Technegol,
Adain Amgylchedd Adeiledig a Thirwedd,
Gwasanaeth Cynllunio
Dyddiad: 17^{eg} Rhagfyr, 2013

Atodiadau:

Crynodeb Gweithredol a Chynllun Ffiniau

Papurau Cefndirol:

Adran 21 - Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 61/96 Cynllunio a'r Amgylchedd Hanesyddol: Adeiladau Hanesyddol ac Ardaloedd Cadwraeth a Pholisi Cynllunio Cymru.

Adran 71 - Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.

Dogfen ddrafft a adneuwyd ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus a mewnol.

CRYNODEB GWEITHREDOL

Fydd y Datganiad Cymeriad Ardal Cadwraeth hwn yn dod yn Gyfarwyddyd Cynllunio Atodol (CCA) gweithredol pan gaiff ei fabwysiadu. Mae'n cefnogi **Cynllun Lleol Ynys Môn 1996 (Polisi 40)** a'r **Cynllun Datblygu Unedol (Polisi EN13)** a ddaeth i ben sy'n nodi y bydd cymeriad a golwg yr holl ardaloedd cadwraeth dynodedig yn cael eu diogelu rhag datblygiad anghydnaws. Bydd eu cymeriad yn cael ei wella a'i ddatblygu drwy wneud gwelliannau a chaniatáu datblygiad newydd sydd wedi'i ddylunio'n addas.

Bydd y ddogfen hon yn ystyriaeth berthnasol wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio.

Mae **Cylchlythyr 61/96** (paragraff 20) yn datgan mai ansawdd lleoedd ddylai fod y brif ystyriaeth wrth nodi, diogelu a gwella ardaloedd cadwraeth. Mae hyn yn dibynnu ar fwy nag adeiladau unigol. Mae'n gydnabyddedig y gall cymeriad arbennig lle ddeillio o lawer o ffactorau, gan gynnwys: grwpio adeiladau; eu graddfa a'u perthynas â mannau awyr gored;... manylion pensaernïol ac yn y blaen.

Mae **Polisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 5, Tachwedd 2012 paragraff 6.5.17)** yn nodi y byddai rhagdybiaeth gref yn erbyn rhoi caniatâd cynllunio petai unrhyw ddatblygiad arfaethedig yn gwrthdaro â'r nod o gadw neu wella cymeriad neu olwg ardal gadwraeth neu ei lleoliad.

Yn Adran 13 **Canllawiau Cynllunio Ategol – Cyfarwyddyd Dylunio Amgylchedd Trefol a Gwledig (2008)** Cyngor Sir Ynys Môn mae cyngor yng nghyswllt datblygiadau yn y cyd-destun hanesyddol.

Ceir crynodeb isod o'r elfennau sy'n cyfrannu at gymeriad neu olwg ardal gadwraeth **Aberffraw** y mae angen ei chadw neu ei gwella.

Hanes

- Mae'r i'r ardal hanes cyn-hanesyddol, Rhufeinig, a Chanoloesol.
- Yn Aberffraw yr oedd prif lys Tywysogion Aberffraw ac Eryri.
- Mewn llawysgrifau o'r 13eg ganrif sy'n cofnodi chwedlau llafar o gyfnod cynharach, mae ail gainc y Mabinogi'n cyfeirio at gynnal un o'r prif ddigwyddiadau - Neithior Branwen, yn Aberffraw.
- O'r 16eg ganrif ymlaen roedd dwy ystâd fawr yn rheoli Aberffraw - ystâd Meyrick o Fodorgan ac ystâd y teulu Owen o Fodowen (oedd yn ddisgynyddion i Owain Gwynedd a fu farw yn 1170).

Gosodiad

- Mae Aberffraw ar arfordir de-orllewin Môn ar flaen aber yr Afon Ffraw.

- Mae'r pentref bach gyda'r sgwâr yn y canol, wedi ei leoli ar godiad tir graddol uwchlaw'r afon.
- Mae twyni arbennig yn nodweddu ymyl dwyreiniol y pentref.

Pensaernïaeth

- Mae'r tai yn gyffredinol yn fach gan adlewyrchu cefndir gweithiol y pentref.
- Mae amrywiaeth o ddeunyddiau agorffeniadau'n cynnwys: gwaith maen wedi'i naddu a gwaith rwbel, stwco, waliau allanol rendr garw a rendr llyfn, a thoeau llechi.
- Mae'r tai fel arfer naill ai'n fythynnod ar wahân neu'n derasau byr ac maent yn tueddu i fod yn unllawr neu ddeulawr.

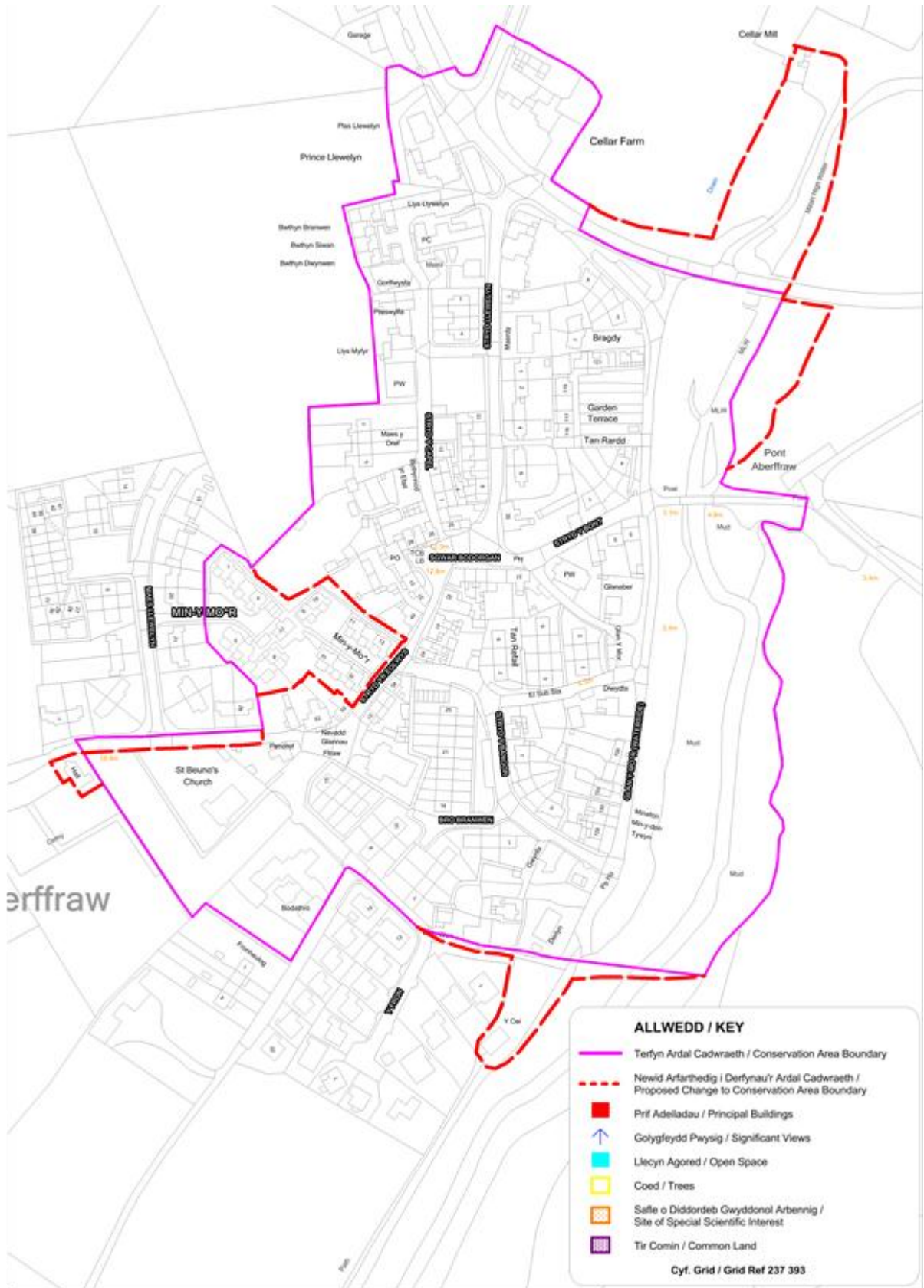
Terfyn

- Bwriedir newid terfyn yr ardal gadwraeth.
- Bydd cyfanswm yr arwynebedd yr ardal gadwraeth yn cynyddu o 102,700m² i 107,900m².

Elfennau Ychwanegol

- Bydd y ddogfen hon yn helpu i diogelu a harddu ardal benodol o amgylchedd adeiledig Ynys Môn, yn unol â **Cynllun Rheoli Cyrchfan (CRC)** a fabwysiadwyd.

Cynllun terfyn ardal cadwraeth

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MON	
CYFARFOD:	COUNTY COUNCIL
DYDDIAD:	27 FEBRUARY 2014
TEITL YR ADRODDIAD:	AMSERIAD CYFARFODYDD Y CYNGOR
ADRODDIAD GAN:	PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD DROS DRO
PWRPAS YR ADRODDIAD:	I ADRODD YN OL I'R CYNGOR A DERBYN YR ARGYMHELLIAD

1. Cefndir

1.1 Penderfynodd y Cyngor ar 27 Ionawr 2014 fel a ganlyn o safbwynt amser cynnal cyfarfodydd:

- *I gefnogi cynnal rhai cyfarfodydd (Pwyllgor Cynllunio a Gorchmynion a'r ddau Bwyllgor Sgriwtini) am 4:00 p.m. a 4:30 p.m. a bod y trefniadau'n cael eu trafod gyda Chadeiryddion ac Aelodau'r pwyllgorau perthnasol a bod adroddiad cynnydd yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf y Cyngor ar 27 Chwefror, 2014.*
- *Nodi canfyddiadau'r asesiad effaith cydraddoldeb cychwynnol.*
- *Bod trefniadau'n cael eu treialu am gyfnod o 12 mis gan ddechrau yn Ebrill, 2014."*

1.2 Mae'r 3 Pwyllgor uchod bellach wedi ystyried y mater ac wedi penderfynu cadw at y trefniadau presennol h.y. Pwyllgor Cynllunio a Gorchmynion i ddechrau am 1.00pm a'r Pwyllgorau Sgriwtini Corfforaethol a Partneriaeth ac Adfwyio i ddechrau am 2.00pm

2.0 Argymhelliad

2.1 Gofynnir i'r Cyngor Sir gadarnhau trefniadau amseriad cyfarfodydd yn wyneb sylwadau'r Pwyllgorau a nodir uchod.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaethau Democraataidd Dros Dro
17/02/14

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	CYNGOR SIR
DYDDIAD:	27 CHWEFROR 2014
TEITL YR ADRODDIAD:	CYTUNDEB CANLYNIAD 2013 - 2016
DEILYDD PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD ALWYN ROWLANDS
SWYDDOG ARWEINIOL:	PRIF WEITHREDWR
NATUR A RHESWM DROS ADRODD:	Cydymffurfio â pharagraff 4.5.16.10 Cyfansoddiad y Cyngor y bydd y penderfyniadau a gymerir fel mater o frys gan y Pwyllgor Gwaith yn cael eu hadrodd yn ôl i'r cyfarfod nesaf un o'r Cyngor Sir yn rhoi'r rhesymau am y brys

CYTUNDEB CANLYNIAD 2013 - 2016

Cefndir:

Yn ei gyfarfod ar 13 Ionawr 2014 ystyriodd y Pwyllgor Gwaith adroddiad brys gan y Rheolwr Cynllunio Busnes a Rhaglen ar drefniadau newydd ar gyfer Cytundeb Canlyniad 2013-16 gan geisio cael cymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith i'r cytundeb newydd 2013-16 yn seiliedig ar gyfarwyddyd terfynol Llywodraeth Cymru. Deliwyd â'r mater hwn fel mater brys o ystyried yr angen i gwblhau materion gyda Llywodraeth Cymru mor fuan ag oedd yn bosibl ac felly nid oedd modd ei alw-i-mewn.

Cyflwynwyd cytundebau canlyniad gan Lywodraeth Cymru er mwyn nodi sut yr ydym yn gweithio tuag at wella canlyniadau i bobl leol yn erbyn blaenoriaethau cenedlaethol y Llywodraeth. Byddai'r cytundeb cyfredol hwn yn gytundeb tair blynedd gyda'r taliad olaf yn cael ei wneud yn 2016-17. Telir y grant yn llawn (tua £730k) pan fo cyfran sylweddol o'r targedau a'r ymrwymadau wedi eu cyflawni. Mae'r trefniadau a'r cyfarwyddyd ar gyfer y Cytundeb Canlyniad newydd wedi ei gwblhau gan Lywodraeth Cymru yn Hydref October 2013.

Penderfynodd y Pwyllgor Gwaith *“gymeradwyo'r dewis o'r themâu a'r canlyniadau strategol newydd ar gyfer y Cytundeb Canlyniad tair blynedd newydd yn dechrau yn 2013-14 a derbyn adroddiad pellach ar gytundeb terfynol yn dilyn cwblhau trafodaethau gyda Swyddogion Llywodraeth Cymru.”*

Mae paragraff 4.5.16.10 Cyfansoddiad y Cyngor yn dweud bod yn rhaid i benderfyniadau a gymerir fel mater o frys gael eu hadrodd yn ôl i'r cyfarfod nesa fydd ar gael o'r Cyngor Sir, gan roi'r rhesymau am y brys. Mae'r Cyfansoddiad yn dweud hefyd bod yn rhaid i Gadeirydd y Cyngor gytuno bod y penderfyniad a gynigiwyd yn rhesymol ym mhob amgylchiad a chaniatáu hefyd iddo gael ei drin fel mater o frys. Drwy amryfusedd, ni fodlonwyd y gofyn hwn cyn y cyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith ac ni ddywedwyd chwaith wrth Gadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol am y penderfyniad arfaethedig cyn iddo gael ei wneud. Fe wnaed y penderfyniad yn y cyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith yn amodol ar gymal y byddai'r ddau anghenraid hynny'n cael eu bodloni.

Argymhelliad:

Nodi cynnwys yr adroddiad.

Richard Parry Jones
Prif Weithredwr

14 Chwefror 2014

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

IEUAN WILLIAMS
Cynghorydd - Councillor

Arweinydd y Cyngor Sir
Leader of the County Council

Swyddfa'r Sir - Council Offices
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW

ffôn / tel: (01248) 752137
ffacs / fax: (01248) 750839

E-bost: iwxau@ynysmon.gov.uk
E-mail: iwxau@anglesey.gov.uk

Ein Cyf - Our Ref:
Eich Cyf - Your Ref:

21.11.13.

Councillor Hywel Eifion Jones,
Tanpencefn Bach,
BRYNSIENCYN,
Ynys Môn.
LL61 6TJ

Annwyl Gynghorydd Jones,

Cadarnaf fy mod wedi dirprwyo i'r Cynghorydd Hywel Eifion Jones (Deilydd Porffolio Cyllid) i wneud penderfyniad ar rhan yr holl Pwyllgor Gwaithi i fabwysiadu a dod i rym ym Mon o'r 1af Hydref 2013, dau gynllun newydd rhyddhad dewisol Llywodraeth Cymru rhag talu'r Dreth Fusnes - sef y cynlluniau a enwi'r yn "Datblygiadau Newydd" ac "Agored i Fusnes".

Yn gywir / Yours sincerely,

Cynghorydd / Councillor Ieuan Williams,
ARWEINYDD Y CYNGOR / COUNCIL LEADER

Copi i/Copy to:- Ms Clare Williams
Mr. Geraint H. Jones
Ms Lynn Ball

Dear Councillor Jones,

"I confirm that I have delegated to Councillor Hywel Eifion Jones (Portfolio Holder Finance) to make a decision on behalf of the whole Executive to adopt and bring into force on Anglesey from 1st October 2013, the Welsh Government's two new discretionary business rates relief schemes – being the schemes known as "New Developments" and "Open for Business."

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Cofnod o Benderfyniad gweithredol a wnaed gan Y Deilydd Portffolio (Cyllid)

1. GWNAED GAN	Deilydd Portffolio (Cyllid)
2. Y PENDERFYNIAD	Mabwysiadu'r penderfyniad a disgrifiad o'r categorïau o hereditament y bydd Adran 47 (cymorth dewisol) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 yn eu gosod yn berthnasol i "Ddatblygiadau Newydd" ac "Agored am Fusnes" yn unol â meini prawf rhagnodedig, sydd wedi eu atodi.
3. GWNAED AR	22 Tachwedd, 2013
4. Y RHESYMAU AM Y PENDERFYNIAD	Dodi rym o'r 1af Hydref, 2013 â pholisïau rhyddhad o'r Dreth Fusnes newydd Llywodraeth Cymru sef- "Datbygiadau Newydd" ac "Agored i Fusnes".
5. DATGANIAD O DDIDDORDEB	Dim yn berthnasol.
6. CANIATAD ARBENNIG WEDI EI ROI?	Dirprwyodd yr Arweinydd yr hawl i wneud y penderfyniad ar ran y Pwyllgor Gwaith i'r Deilydd Portffolio (Cyllid) ar 23 Hydref, 2013. Cadarnhawyd y caniatad yn ysgrifenedig gan yr Arweinydd ar 21 Tachwedd, 2013.
7. YMGYNGHORI, OS O GWBL	Dim yn berthnasol.
8. YN AGORED I GAEL EI ALW I MEWN?	Ydi.
DYDDIAD CYHOEDDI:	27 Tachwedd, 2013
DYDDIAD GWEITHREDU:	5 Rhagfyr, 2013

PRAWF BUDD Y CYHOEDD

PUBLIC INTEREST TEST

(Teitl yr Adroddiad/Title of Report) Datganiad Polisi Tâl/Pay Policy Statement 2014

<p>Paragraff(au) Paragraph(s) 13, 14</p>	<p>Atodlen 12A Deddf Llywodraeth Leol 1972 Schedule 12A Local Government Act 1972</p>
<p>Y PRAWF – THE TEST</p>	
<p>Mae yna fudd y cyhoedd wrth ddatgelu oherwydd / There is a public interest in disclosure as:-</p> <p>Mae budd i'r cyhoedd wybod am faterion sy'n ymwneud â sefydliad y Cyngor a gweithwyr y Cyngor gan eu bod yn weithwyr cyhoeddus. Mae diddordeb uniongyrchol gan y cyhoedd yng nghostau gwasanaethau ac arbedion effeithlonrwydd.</p> <p>There is public interest in knowing of matters which relate to the Council's establishment as public sector workers. The public have direct interest in the cost of services and efficiency savings.</p>	<p>Budd y cyhoedd with beidio datgelu yw / The public interest in not disclosing is:-</p> <p>Mae yna ddisgwyliad rhesymol fod pob mater sy'n ymwneud â gweithiwr unigol y Cyngor yn cael eu trin yn gyfrinachol. Mae'r adroddiad hwn â goblygiadau cyflogaeth sy'n ymwneud ag uwch dîm arweinyddiaeth y Cyngor a mae'n bosib adnabod unigolion o deitl y swydd.</p> <p>There is a reasonable expectation that all matters relating to an individual employee of the Council are treated confidentially. This report has implications in relation to the remuneration of senior leadership team posts and it will be possible to identify individuals from post titles.</p>
<p>Argymhelliad - Mae budd y cyhoedd wrth gadw'r eithriad o bwys mwy na budd y cyhoedd wrth ddatgelu'r wybodaeth. [* - dilêwch y geiriau amherthnasol] Recommendation - The public interest in maintaining the exemption outweighs the public interest in disclosing the information. [* - delete as appropriate]</p>	

This page is intentionally left blank

Document is Restricted

This page is intentionally left blank